Reactienota op ingediende zienswijzen ‘Bestemmingsplan Buitengebied Súdwest-Fryslân-I’

1. Engwierderlaan 21, 8754 JE Makkum

Het voornemen bestaat op het perceel Engwierderlaan 21 te Makkum een zorgboerderij te ontwikkelen met een recreatievoorziening voor mensen met een verstandelijke en/of fysieke beperking. Het initiatief is bekend bij de gemeente. Men treft nu voorbereidingen om op korte termijn een bestemmingsplanwijziging aan te vragen (nadat in 2022 het plan positief is ontvangen en een Nije Pleats sessie is doorlopen).

Men verzoekt de gemeente om rekening te houden met deze ontwikkeling en de ontwikkeling ook direct te laten meelopen met de vaststelling van het bestemmingsplan.

Reactie gemeente
Het bestemmingsplan Buitengebied Súdwest-Fryslân-I moet worden gezien als een actualisatieplan. In principe mogen nieuwe ontwikkelingen niet meegenomen worden. Een uitzondering wordt gemaakt wanneer bij een nieuwe ontwikkeling de ruimtelijke onderbouwing reeds is ingediend en de reacties in het kader van vooroverleg zijn verwerkt. Dat laatste is niet het geval. Het wachten is nog op de ruimtelijke onderbouwing. In dat geval kunnen wij deze ontwikkeling niet meenemen in het ontwerpbestemmingsplan.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

2. Brekkerweg 2, 8755 JK te Idsegahuizum

Het perceel Brekkerdyk 2 te Idsegahuizum heeft in het ontwerpbestemmingsplan Súdwest-Fryslân Buitengebied I de bestemming “Agrarisch” met de nadere aanduiding ‘Agrarisch Bedrijf’. De belanghebbenden geven aan dat het agrarisch bedrijf is beëindigd. De vraag die wordt gesteld is of de bestemming van het perceel kan worden gewijzigd naar de bestemming “Wonen-Woonboerderij”.

Reactie gemeente

Nu de agrarische activiteiten ter plaatse zijn beëindigd, kan de bestemming van het perceel Brekkerweg 2 te Idsegahuizum ten behoeve van de woonfunctie worden aangewend. Echter, in de directe nabijheid van dit perceel ligt een agrarisch bedrijf van een derde. In het kader van de Wet Geurhinder dient het perceel Brekkerweg 2 in de nieuwe situatie als een gevoelig object te worden opgevat hetgeen consequenties kan hebben voor het functioneren van het naastgelegen agrarische bedrijf. Dat kan worden voorkomen door voor het perceel Brekkerweg 2 uit te blijven gaan van de bestemming “Agrarisch” maar dan met de nadere aanduiding ‘plattelandswoning’. In dat geval kan het perceel gebruikt worden voor de woonfunctie terwijl het geen geur gevoelig object is.

Conclusie:

De zienswijze zal niet worden overgenomen maar het bestemmingsplan wordt wel gewijzigd vastgesteld. Het perceel Brekkerwer 2 krijgt de bouwaanduiding ‘plattelandswoning’.

3-1. Noorderlaan 20 te Wons.

VOF Jousma heeft een onherroepelijke en solide Wnb-vergunning die weliswaar op 24 mei 2017, dat is in de PAS-periode tussen 1-7-2015 en 19-5-2019, is verleend, maar de vergunning is niet gebaseerd op een uitbreiding van ammoniak waartoe al of geen passende beoordeling nodig zou zijn geweest, maar de vergunning is gebaseerd op het wettelijk kader en zag op een afname van ammoniak wat in de vergunning is vastgelegd. De locatie Noorderlaan 20 dient dan ook in de lijst van onherroepelijke vergunningen zoals deze in Bijlage 7 staan vermeld.

Reactie gemeente:
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.

In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede

stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

<u>Conclusie:</u>
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

3-2. Noordenlaan 20, 8747 NW Wons.

Een bestemmingsplan mag niet ouder zijn dan 10 jaar en daarom is de gemeente verplicht iedere 10 jaar een nieuw bestemmingsplan vast te stellen. Aangegeven wordt dat deze verplichting niet geldt wanneer:

- een bestemmingsplan digitaal beschikbaar is via www.ruimtelijkeplannen.nl;
- of een gescande versie van een niet digitaal raadpleegbaar bestemmingsplan beschikbaar is op www.ruimtelijkeplannen.nl.

Het vigerende bestemmingsplan voor het perceel Noordenlaan 20 te Wons is vastgesteld op 5 oktober 2017 en nog steeds actueel en voor het perceel Noordenlaan 20 nog steeds actueel. Er is derhalve geen noodzaak om een nieuw bestemmingsplan vast te stellen. Verzocht wordt om het perceel Noordenlaan 20 niet op te nemen in onderhavige herziening.

Reactie gemeente:
De gemeenteraad heeft de beleidsvrijheid om voor haar grondgebied een bestemmingsplan vast te stellen en is niet gebonden aan een wettelijke termijn. Onderhavig bestemmingsplan is opgesteld om de planregels voor alle agrarische bedrijven in de gemeente Súdwest-Fryslân een uniforme en eenduidige juridische – en planologische regeling op te nemen. De planologische regeling in onderhavig bestemmingsplan komt in grote lijnen overeen met de vigerende planologische regeling. In de vigerende planologische regeling werd echter nog verwezen naar de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Sinds de uitspraak van de Afdeling op 29 mei 2019 is de PAS niet meer van toepassing en mag een dergelijke regeling niet meer een bestemmingsplan worden opgenomen. Het feit dat de vigerende planologische nog up-to-date is voor het perceel Noordenlaan 20 doet daar niet aan af.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

4. Monnikeweg 2, 8822 VA te Arum

Belanghebbende geeft aan dat bedrijf is gevestigd aan de Monnikeweg 2 te Arum en voor deze locatie op 12 juni 2015 door de provincie Fryslân een Natuurbeschermingswetvergunning is afgegeven met kenmerk 01224357. Deze vergunning wordt genoemd in bijlage 7. De dieraantallen die volgens deze plannen op de locatie mogen worden gehouden blijven dan ook onveranderd ten opzichte van de Natuurbeschermingswetvergunning, zijnde 268 stuks melkvee en vrouwelijk jongvee en 10 paarden met een totale vergunde emissie van 1528 kg NH3 per jaar. Belanghebbende wil hiervan een bevestiging door de gemeente.

Het verbod op de toename van stikstofemissie geldt volgens de gemeente tevens voor agrarische grond, zowel akkerbouw als weilanden. Ook hier vormt dan het feitelijk bestaande gebruik de referentie. Het feitelijke bestaande gebruik van de landbouwgrond op het bedrijf is dit jaar echter niet representatief, aangezien de akkerbouwtak op het bedrijf een uitbreiding doormaakt. Het verschil zit hem er vooral in dat de teelt van aardappelen en uien sinds kort in eigen beheer wordt uitgevoerd, waar in het verleden grond ten behoeve van aardappelteelt werd verhuurd.

Daarnaast heeft stikstofuitstoot in de akkerbouw in de ogen van belanghebbende voornamelijk te maken met de aanwending van meststoffen. Hierbij dient men zich echter te houden aan de Meststoffenwet, waarin regelgeving is opgenomen met betrekking tot bemesting van de verschillende akkerbouwgewassen. Aanvullende regelgeving vanuit de gemeente op de landelijke Meststoffenwet is volgens belanghebbende niet wenselijk en geheel onwerkbaar.
Het is belanghebbende niet duidelijk hoe het verbod op toename van de stikstofemissie van de akkerbouwgrond moet worden geïnterpreteerd, hoe er tot een referentiesituatie wordt gekomen en hoe dit alles dan gecontroleerd en gehandhaafd zal kunnen worden. Belanghebbende wil graag een reactie van de gemeente.

Belanghebbende constateert verder dat de huidige bebouwing in een rechthoek bekeken al een oppervlakte geeft van 1,5 hectare, dus dat zou betekenen dat er in de toekomst niet meer gebouwd kan worden of slechts zeer beperkt. Het ontwerpbestemmingsplan voorziet echter in de mogelijkheid om het bouwvlak van het bedrijf te vergroten tot maximaal 2 hectare, indien het vlak wordt vergroot tot een denkbeeldige rechthoek van maximaal 2 hectare ter plaatse van de aanduiding ‘agrarisch bedrijf’ en dat de eventuele nieuwe bebouwing aansluitend op de bestaande rechthoek wordt gesitueerd. Belanghebbende opteert voor deze mogelijkheid en er wordt dan ook verzocht om dit bouwvlak van 2 hectare toe te kennen.

Reactie gemeente:

Stikstof
In de zienswijze wordt gevraagd of de dierenaantallen zoals deze in de omgevingsvergunning (met een vvgb) zoals deze in bijlage 7 van het bestemmingsplan is opgenomen blijft staan. Wij kunnen bevestigen dat de dierenaantallen zoals deze op de vergunning staan zijn toegestaan. Het opnemen van de vergunning in bijlage 7 zorgt hiervoor.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de

onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

"het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken voor een ruimtelijke ontwikkeling, waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten."

Conclusie:
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen.

Bouwvlak
Het perceel beschikt thans over een denkbeeldige rechthoek. Op grond van artikel 3.2 onder b mogen bouwwerken uitsluitend gebouwd worden binnen een denkbeeldige rechthoek van maximaal 1,5 ha dat gelegen is op en rondom de gronden ter plaatse van de aanduiding 'agrarisch bedrijf'. Dat is hier van toepassing. In het bestemmingsplan is in artikel 3.4 (afwijken van de bouwregels) de mogelijkheid opgenomen om bouwwerken te realiseren buiten de denkbeeldige rechthoek die maximaal 2 hectare bedraagt en die gelegen is op en rondom de gronden ter plaatse van de aanduiding 'agrarisch bedrijf'. De gemeente stelt in dat geval een aantal voorwaarden waaraan moet worden voldaan.

Daartoe dient eerst een aanvraag om een omgevingsaanvraag te worden ingediend waarna een afweging plaats dient te vinden of aan deze voorwaarden kan worden voldaan. Er ligt thans geen aanvraag bij de gemeente. Laat staan dat er een vergunde situatie geldt die een rechtvaardiging uitspreekt om ter plaatse een bouwvlak van 2 ha te faciliteren.

Wij hebben de denkbeeldige rechthoek van de vergunde bouwwerken ter plaatse van het agrarische bedrijf globaal opgemeten. Daarbij hebben wij geconstateerd dat de denkbeeldige rechthoek een oppervlakte heeft van ± 1,59 hectare. Zie onderstaande luchtfoto.

Het opnemen van een bouwvlak van 2 Ha bij recht past niet binnen onze uitgangspunten en ons beleid. Ten eerste is het nu vastleggen van een bouwvlak van 2,0 Ha moeilijk te doen omdat niet duidelijk is welke toekomstige ontwikkelingen het bedrijf zal doormaken en aan welke kant van het perceel deze nieuwe bebouwing wordt geplaatst. Nu vastleggen van een harde grens zorgt ervoor dat er geen flexibiliteit meer is buiten dat vlak, terwijl dat juist een belangrijk aspect is van onze bestemmingsplannen door ruimte en flexibiliteit te geven. Flexibiliteit in waar de nieuwe bebouwing moet komen waarbij het agrarisch bedrijf optimaal gebruik kan maken van de meest wenselijke uitbreidingsrichting doordat er een denkbeeldige rechthoek is en niet een harde grens van een bouwvlak. Daarnaast vinden wij het vanuit de algemene en ruimtelijke belangen die het bestemmingsplan nastreeft ook gewenst om maatwerk per perceel te kunnen toepassen voor dergelijke uitbreidingen. Hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan de landschappelijke inpassing. Niet voor niets is onder meer de Nije Pleats sessie als randvoorwaarde voor deze vergroting van de denkbeeldige rechthoek naar 2 Ha opgenomen. Uitbreiding faciliteren wij graag maar dat moet dan wel met respect voor de directe (open en landschappelijke) omgeving. Een dergelijke belangenafweging en maatwerkoplossing voor het betreffende perceel is bij het standaard opnemen van een bouwvlak van 2 Ha niet mogelijk.

Tenslotte betreft het een conserverend plan en nemen wij alleen vergunde rechten op. Belanghebbende heeft geen bestaand recht op een vast bouwvlak van 2 Ha en daarom is opnemen van een dergelijk bouwvlak ook niet passend.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

5. Grimspole 8, 8722 HS te Molkwerum

Als onderdeel van het melkveehouderijbedrijf aan de Rimspole 8 te Molkwerum exploiteert belanghebbende de locatie aan de Stationswei 14 te Molkwerum. Binnen het ontwerpbestemmingsplan Buitengebied SWF-I heeft het perceel de bestemming "Wonen-Woonboerderij". Belanghebbende kan zich hier niet in vinden. De locatie is altijd onafgebroken agrarisch gebruikt en wordt thans ook agrarisch gebruikt. Het enkele feit dat er momenteel geen vee wordt gehouden doet hier niet aan af. In de optiek van belanghebbende gaat de gemeente voorbij aan het feit dat de omliggende landerijen rond de locatie Stationswei 14 beweidt worden door eigen vee. Bovendien vindt er opslag/stalling van eigen landbouwmachines plaats ten behoeve van de hoofdlocatie Grimspole 8. Daarbij vindt de exploitatie (o.a. kunstmest strooien, uitrijden drijfmest en de oogstwerkzaamheden) van de landerijen om de locatie Stationswei 14 vanuit de ter plaatse aanwezige bedrijfsgebouwen plaats. Ook vindt er opslag van stro en hooi, evenals opslag van kunstmest, drijf- en vaste mest plaats. In de optiek van belanghebbende rechtvaardigt enkel en alleen de opslag van vooral kunstmest, drijfmest en vaste mest de agrarische bestemming op de locatie Stationswei 14.

Op de locatie Staionswei 14 is een aanduiding "karakteristiek" (categorie 2) geprojecteerd. Belanghebbende is van mening dat er geen sprake is van een karakteristiek bouwwerk en dat onderhavige aanduiding van de verbeelding geschrapt dient te worden. Subsidiair is belanghebbende van mening dat de staat van de gebouwen, dermate slechts is dat herbouw in de oorspronkelijke staat, in alle redelijkheid niet mogelijk is. Daarbij vraagt belanghebbende zich af hoe de gemeente komt tot een dergelijke aanwijzing en categorie-indeling.

Belanghebbende vraagt de zienswijze gegrond te verklaren, het ontwerpbestemmingsplan Buitengebied SWF-I te heroverwegen waarbij de agrarische bestemming voor de locatie Stationswei 14 te Molkwerum herleeft en de aanduiding "karakteristiek" van de verbeelding/plankaart wordt verwijderd.

Reactie gemeente:
In het ontwerpbestemmingsplan heeft het perceel Stationswei 14 te Molkwerum de bestemming 'Wonen – Woonboerderij' met de bouwaanduiding 'karakteristiek'. Binnen deze bestemming is opslag van agrarische producten en materiaal toegestaan. Namens belanghebbende wordt echter aangegeven dat het perceel onderdeel uitmaakt van het agrarisch bedrijf aan de Grimspôle in Molkwerum. Door het perceel weer de bestemming 'Agrarisch' toe te kennen is de opslag ten dienste van het agrarisch bedrijf goed geregeld.

Conclusie
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen, de bestemming wordt gewijzigd naar 'Agrarisch'.

karakteristiek
Het Steunpunt Monumentenzorg Fryslân heeft ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan Buitengebied Súdwest-Fryslân een inventarisatie uitgevoerd naar karakteristieke panden. Bijna 250 panden zijn bekeken. Karakteristieke panden / objecten zijn panden of objecten die cultuurhistorisch waardevol zijn door de stedenbouwkundige ligging, architectonische beeldwaarde, materiaal toepassing in relatie met de authenticiteit en de streek- historische waarde van het pand en/of haar bewoners. De architectonische belevingswaarde (beeldwaarde) is hierin de zwaarstwegende criteria aangezien dit ook hetgeen is wat het meest aanspreekt bij de mensen. Op basis van een beproefde methode zijn puntenscores toegekend aan de panden.

Bouwwerken met de omschrijving K2 zijn tijdens het onderzoek naar karakteristieke bouwwerken aangeduid als waardevol. Tijdens het onderzoek hebben deze een score van 15 tot 19 punten gekregen. Deze bouwwerken vertegenwoordigen een zodanige waarde, dat het van belang is om de hoofdvorm van het bouwwerk in hoofdzaak in stand te houden. Hierbij valt te denken aan het behoud van een bepaalde geleding in de bouwmassa, een specifieke dakvorm en geveltype.

Bouwwerken met de omschrijving K1 zijn tijdens het onderzoek naar karakteristieke bouwwerken aangeduid als het meest waardevol. Tijdens het onderzoek hebben deze 19 punten of meer gekregen. Deze bouwwerken vertegenwoordigen een zodanige monumentale waarde, dat behoud van bouwwerk gewenst is. Hierbij valt te denken aan het behoud van een bepaalde geleding in de bouwmassa, een specifieke dakvorm en geveltype. Voor het slopen is een omgevingsvergunning verreist omdat behoud van het historisch materiaal gewenst is.

Het pand op de Stationswei 14 te Molkwerum heeft in dit onderzoek 16 punten gekregen bij de beoordeling waarbij onder andere beoordeeld is dat de beeldwaarde en de intrinsieke waarde van het pand nog in hoge mate authentiek is en het pand markant aanwezig is in zijn directe omgeving. Wij zijn dan ook van oordeel het gerechtvaardigd is om de waarde K2 aan het pand toe te kennen. In het huidige bestemmingsplan Buitengebied Súdwest-Fryslân is reeds een bouwaanduiding “karakteristiek” op het pand gelegen. Dit blijft in het nieuwe bestemmingsplan gehandhaafd. Niet wordt onderbouwd waarom deze karakteristieke aanduiding niet of niet meer aan de orde zou moeten zijn.

Conclusie
Dit deel van de zienswijze zal niet worden overgenomen.

6. TenneT, Postbus 718, 6800 AS te Arnhem

Op grond van de Elekticiteitswet 1998 (‘de E-wet’) is TenneT aangewezen als beheerder van het landelijke hoogspanningsnet van 110kV en hoger. Het landelijke hoogspanningsnet is door het ministerie van Economische Zaken als vitale infrastructuur aangeduid. TenneT is hiermee verantwoordelijk voor een ongestoorde werking van het landelijke hoogspanningsnet. Deze vitale infrastructuur moet daarom een gepaste bescherming krijgen en behouden in ruimtelijke plannen en besluiten. Het uitgangspunt hierbij is een ongestoorde ligging gedurende de gehele levensfase van de hoogspanningsverbinding.
De aanwezigheid van deze hoogspanningsverbinding kan beperkingen opleveren voor het gebruik van de gronden. Om de veiligheid van personen en goederen te waarborgen gelden er bijvoorbeeld aan te houden veiligheidsafstanden. In het kader van deze veiligheid is het noodzakelijk om onderscheid te maken tussen onder- en bovengrondse hoogspanningsverbindingen.
Regels

TenneT vraagt daarom in dit kader de titel van artikel 32 ‘Leiding – Hoogspanning’ te veranderen in ‘Leiding – Ondergrondse hoogspanningsverbinding’ en de titel van artikel 33 ‘Leiding – Hoogspanningsverbinding’ te veranderen in ‘Leiding – Bovengrondse hoogspanningsverbinding’. De daarbij behorende bestemmingsomschrijving van beide artikelen moeten als gevolg van het onderscheid eveneens worden aangepast.
Door de energietransitie zal het belang van elektriciteit toenemen en daarmee het transport van elektriciteit geborgd moeten worden. TenneT vraagt daarom een prioritering aan te brengen binnen de voorrangsbepalingen voor meervoudige – of dubbelbestemmingen. Door de hoogste prioriteit toe te kennen aan de dubbelbestemming ‘Leiding – Ondergrondse hoogspanningsverbinding’ en ‘Leiding – Bovengrondse hoogspanningsverbinding’ wordt beter gewaarborgd dat het hoogspanningsnet voldoende beschermd wordt tegen omgevingsaspecten die van invloed kunnen zijn op een betrouwbare levering van energie.

Reactie gemeente
Tennet is beheerder van de hoogspanningsleidingen en de gevraagde aanpassingen van de benaming van de twee bestemmingen geeft meer duidelijkheid over wat voor soort leidingen het betreft. Bovengronds en/of ondergronds. De wijziging van deze benaming en de gevraagde aanpassingen in beide artikelen stuiten niet op gemeentelijke bezwaren en worden dan ook gelet op de verzoeker overgenomen.

Conclusie:
De zienswijze zal worden overgenomen.

verbeelding
Op de verbeelding zijn de dubbelbestemmingen ‘Leiding – Bovengrondse hoogspanningsverbinding’ te breed aangegeven. Hierdoor geldt voor een groter gebied aanvullende regels dan noodzakelijk is. Op de verbeelding heeft de

dubbelbestemming een breedte van 60m, 30m uit het hart van de leiding. De totale breedte die op de verbeelding moet worden aangeduid kan volstaan met 40m. 20m uit het hart van de leiding is voldoende. TenneT vraagt de verbeelding op dit punt aan te passen.

Reactie gemeente

Uit de zienswijze blijkt dat de belemmeringstrook op de verbeelding te breed is aangegeven en dat een belemmeringstrook van 40 meter kan volstaan. Daarmee is de veiligheid volgens de beheerder voldoende gewaarborgd. De breedte zal op de verbeelding worden aangepast.

Conclusie:

De zienswijze zal worden overgenomen.

7. Winkelsterlaan 4 , 8821 LX Kimswerd.

In het ontwerpbestemmingsplan Buitengebied SWF-I heeft het perceel Winkelsterlaan 4 te Kimswerd de bestemming “Agrarisch” met de nadere aanduiding ‘Agrarisch Bedrijf’. Gevraagd wordt om een bestemming die aansluit bij het hedendaagse gebruik. De agrarische activiteiten zijn beëindigd, het perceel heeft daarom een woonfunctie. Namens belanghebbende wordt gevraagd de bestaande (agrarische) bouw- en gebruiksrechten in stand te laten en voldoende (ruimtelijk) perspectief bieden voor het plaatsen van een mantelzorgwoning.

Reactie gemeente

Het voorliggende bestemmingsplan is een actualisatie van het vigerende bestemmingsplan waarin de feitelijke en actuele situatie wordt opgenomen. Nu de agrarische bedrijfsactiviteiten zijn beëindigd wordt het perceel de bestemming ‘Wonen – Woonboerderij’ toegekend. Deze bestemming biedt naast de bestaande hoofdfunctie ‘wonen’ meerdere gebruiksfuncties. Meerdere functies zijn als nevenactiviteit bij recht toegestaan, voor andere functies kan in afwijking van de bestemming met een omgevingsvergunning meegewerkt worden.
De bouw van een mantelzorgwoning is op grond van Bijlage II van het Bor vergunningvrij mits uit een medische verklaring blijkt dat er een noodzaak is voor het bieden van mantelzorg. Daarnaast gelden ook ruimtelijk gezien nog enkele voorwaarden. Zo moet de mantelzorgwoning wel binnen het bestemmingsvlak ‘Wonen – Woonboerderij’ worden geplaatst. In de zienswijze is een voorkeurslocatie voor de mantelzorgwoning aangegeven. Voor deze locatie geldt zowel op grond van het vigerende – als het nieuwe bestemmingsplan de bestemming ‘Agrarisch’. Op de gronden mag niet gebouwd worden.

Conclusie

De zienswijze zal worden overgenomen. De bestemming van het perceel wordt gewijzigd naar ‘Wonen – Woonboerderij’.

8. Bovenburen 4, 8723 ED Koudum

Gelet op de vergunde situatie/eerder verleende toestemmingen, wordt verzocht om in de bestemming ook het aannemersbedrijf op te nemen.

Op het perceel is een Loon- en Aannemersbedrijf gevestigd. De huidige eigenaren zijn sinds 2008/2009 mede vennoot in het bedrijf. Vroeger was het agrarisch loonbedrijf de hoofdtaak. In de loop der jaren zijn de werkzaamheden voor het agrarisch loonbedrijf minder geworden en heeft het bedrijf de focus op het aannemersbedrijf in weg- en waterbouw gelegd. De werkzaamheden ten behoeve van deze bedrijfstak bestaan in hoofdzaak uit baggerwerkzaamheden, waarvoor op het perceel ook een baggerdepot is gerealiseerd. Zowel het baggerdepot als het aannemersbedrijf in weg- en waterbouw was niet of onvoldoende in het vigerende bestemmingsplan opgenomen. Namens het bedrijf wordt nu gevraagd deze omissie te herstellen.

Reactie gemeente
Op grond van het vigerende bestemmingsplan heeft het perceel de enkelbestemming ‘Bedrijf - Loonbedrijf’. In het onderhavige wordt het bestaande en vergunde baggerdepot op de verbeelding aangeduid met de functieaanduiding ‘baggerspeciedepot’. Hiermee wordt echter nog geen recht gedaan aan alle verleende vergunningen voor het bedrijf. Door de afname van de bedrijfsactiviteiten van het (agrarisch) loonbedrijf zijn de werkzaamheden ten behoeve van aannemersbedrijf in de weg- en waterbouw uitgebreid. Hiervoor is ook een vergunning verleend. De functieaanduiding is echter niet op de verbeelding aangeduid. Deze omissie wordt met dit bestemmingsplan hersteld.

Conclusie
De zienswijze zal worden overgenomen. Op de verbeelding krijgt het perceel ook de functieaanduiding ‘aannemersbedrijf in weg- en waterbouw’.

9. percelen kadastraal bekend: gemeente Koudum, sectie A, nummers A6731 en 6733.

Belanghebbende wil graag de vigerende agrarische bestemming van de hiervoor genoemde percelen wijzigen in “Bedrijf”. Dit moet de bouw van een loods van 60 meter bij 25 meter mogelijk maken. De loods krijgt een hoogte die varieert van 6 tot 8 meter en zal dienen voor opslag en verwerken van bouwmaterialen. De buitenopslag van materialen zal verwijderen waardoor het nu rommelige perceel een keurige aanblik krijgt. Tevens zal de loods c.q. het perceel landschappelijk worden ingepast. Er wordt in de zienswijze verwezen naar een vaststellingsovereenkomst die op 18 juni 2018 gesloten is door de gemeente Súdwest-Fryslân en belanghebbenden waarbij de gemeente een inspanningsverplichting heeft om, voor zover dat noodzakelijk is en voor zover dat formeel in haar macht ligt, om vergunningen direct na indiening binnen de gestelde termijnen trachten af te handelen voor zover dat tot haar eigen taak behoort.

Reactie gemeente:
Onderhavige percelen hebben de bestemming ‘Agrarisch’. Op deze gronden mogen geen gebouwen e.d. worden gebouwd. Met onderhavig bestemmingsplan worden de juridische en planologische regels van de verschillende en geldende bestemmingsplannen buitengebied die in de gemeente van toepassing zijn geactualiseerd en geharmoniseerd. In deze actualisatie van de vigerende bestemmingsplannen worden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt.
Een uitzondering wordt gemaakt wanneer bij een nieuwe ontwikkeling de aanvraag omgevingsvergunning inclusief de ruimtelijke onderbouwing reeds is ingediend en de reacties in het kader van vooroverleg zijn verwerkt. Dat laatste is niet het geval. Het toekennen van een bestemming ‘Bedrijf’ is niet in overeenstemming met het provinciaal – en gemeentelijk beleid inzake bedrijventerreinen. Een gemeente kan niet ongelimiteerd bedrijventerreinen uitbreiden.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

10. Monnikeweg 9, 8822 VA Arum.

In het ontwerpbestemmingsplan wordt de toename van de stikstofemissie als gevolg van het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken gezien als strijdig gebruik. Ten aanzien van de toename van de stikstofemissie wordt verwezen naar de begrippenlijst zoals deze is opgenomen in artikel 1.72 van de planregels.

Er is geen toename van de stikstofemissie wanneer sprake is van een onherroepelijke natuurtoestemming op basis van een onherroepelijke vergunning als bedoeld in artikel 19d Natuurbeschermingswet 1998 en/of artikel 2.7, lid 2 Wet natuurbescherming, en waarvoor een passende beoordeling is gemaakt. De onherroepelijke natuurtoestemmingen zijn als zodanig opgenomen in Bijlage 7 ‘Onherroepelijke vergunningen op basis van de Wet natuurbescherming resp. Natuurbeschermingswet 1998’.

Voor de vraag of er sprake is van een toename van stikstofemissie wordt ingevuld door het feitelijk aanwezige en planologisch legale gebruik van gronden en bouwwerken op het moment dat het bestemmingsplan wordt vastgesteld. Als uitzondering op deze regel wordt een onherroepelijke natuurvergunning die is opgenomen in Bijlage 7 bij de planregels.

Voor het bedrijf is op 15 januari 2016 een natuurvergunning verleend. Deze natuurvergunning is onherroepelijk maar is niet opgenomen in Bijlage 7 bij de planregels. Verzocht wordt om deze alsnog op te nemen, zodat het bedrijf onder de uitzondering valt.

Reactie gemeente

In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.

In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen

mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

De genoemde Wnb-vergunning is gebaseerd op de PAS-wetgeving en op basis daarvan kan deze niet in bijlage 7 worden opgenomen van het bestemmingsplan.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

11. nr. 12 te Nijhuizum

Zienswijze persoonlijk overgangsrecht
Het perceel nr. 12 te Nijhuizum heeft de bestemming “Wonen-Woonboerderij”. Op grond van de bij deze bestemming behorende specifieke gebruiksregels (artikel 30.4) is het niet toegestaan om de woning voor recreatieve doeleinden te gebruiken. De woning wordt al geruime tijd voor recreatieve doeleinden gebruikt. In het kader van een mediation traject inzake nr. 9 te Nijhuizum heeft het college van burgemeester en wethouders bij brief van 24 juni 2022 zich bereid verklaard de gemeenteraad voor te stellen om middels een persoonsgebonden overgangsrecht recreatief medegebruik mogelijk te maken. Helaas blijkt dit niet uit het nu voorliggende bestemmingsplan. Daarom wordt verzocht het persoonsgebonden overgangsrecht alsnog in de planregels op te nemen.

Reactie gemeente
Deze constatering is juist. In het nieuwe bestemmingsplan worden binnen de bestemmingsplan ‘Wonen – Woonboerderij’ de specifieke gebruiksregels aangepast. Op grond van de specifieke gebruiksregels is recreatief gebruik van de woonboerderij niet toegestaan, met uitzondering van de eigenaresse van het perceel Nummer 12 te Nijhuizum. Op deze manier zal het persoonlijk overgangsrecht met de gewijzigde vaststelling worden meegenomen.

Conclusie
De zienswijze zal worden overgenomen. De specifieke gebruiksregels binnen de bestemming ‘Wonen – Woonboerderij’ worden met een persoonlijk overgangsrecht aangevuld.

12. Kerkhoflaan 1, 8723 BW Koudum

Belanghebbende is eigenaar van de percelen kadastraal bekend: gemeente Koudum, sectie A, nummer 403 en 5476. Deze percelen zijn respectievelijk 1.090 m2 en 14.980 m2 groot en rood omlijnd op onderstaande tekening. Op dit perceel wil belanghebbende een aantal woningen op deze percelen bouwen. Daarnaast is belanghebbende ook eigenaar van de percelen kadastraal bekend: gemeente Koudum, sectie A, nummers 5664 en 5665. Deze percelen zijn groen omlijnd. Op onderstaande tekening.

In het kader van de heersende druk op de woningmarkt met hoge prijzen voor starters op de woningmarkt zal elke extra woning die druk op de woningmarkt doet verminderen. Extra woningen zullen ook de leefbaarheid in Koudum stimuleren.. Dit wordt ook zo uitgesproken door de landelijke en regionale politiek en in beleid opgenomen.

Resumerend wordt verzocht om de hierboven aangehaalde gronden in het onderhavige bestemmingsplan te voorzien van een wijzigingsbevoegdheid om woningbouw in de toekomst mogelijk te maken.

Reactie gemeente
Met onderhavig bestemmingsplan worden de juridische en planologische regels van de verschillende en geldende bestemmingsplannen buitengebied die in de gemeente van toepassing zijn geactualiseerd en geharmoniseerd. In onderhavige actualisatie van de vigerende bestemmingsplannen worden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Een uitzondering wordt gemaakt wanneer bij een nieuwe ontwikkeling de aanvraag omgevingsvergunning inclusief de ruimtelijke onderbouwing reeds is ingediend en de reacties in het kader van vooroverleg zijn verwerkt. Het opnemen van een wijzigingsbevoegdheid om in de toekomst woningbouw mogelijk te maken is een nieuwe ontwikkeling en is niet nader onderzocht.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

13. Marnedijk 3, 8748 CT Witmarsum.

In het ontwerpbestemmingsplan wordt de toename van de stikstofemissie als gevolg van het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken gezien als strijdig gebruik. Ten aanzien van de toename van de stikstofemissie wordt verwezen naar de begrippenlijst zoals deze is opgenomen in artikel 1.72 van de planregels.

Er is geen toename van de stikstofemissie wanneer sprake is van een onherroepelijke natuurtoestemming op basis van een onherroepelijke vergunning als bedoeld in artikel 19d Natuurbeschermingswet 1998 en/of artikel 2.7, lid 2 Wet natuurbescherming, en waarvoor een passende beoordeling is gemaakt. De onherroepelijke natuurtoestemmingen zijn als zodanig opgenomen in Bijlage 7 'Onherroepelijke vergunningen op basis van de Wet natuurbescherming resp. Natuurbeschermingswet 1998'.

Voor de vraag of er sprake is van een toename van stikstofemissie wordt ingevuld door het feitelijk aanwezige en planologisch legale gebruik van gronden en bouwwerken op het moment dat het bestemmingsplan wordt vastgesteld. Als uitzondering op deze regel wordt een onherroepelijke natuurvergunning die is opgenomen in Bijlage 7 bij de planregels.

Voor het bedrijf is op 21 mei 2015 een natuurvergunning verleend. Deze natuurvergunning is onherroepelijk maar is niet opgenomen in Bijlage 7 bij de planregels. Verzocht wordt om deze alsnog op te nemen, zodat het bedrijf onder de uitzondering valt.

Reactie gemeente
Belanghebbende staat met de verleende Wnb-vergunning in bijlage 7 van het bestemmingsplan. De onherroepelijke Wnb-vergunning is niet gebaseerd op de passende beoordeling van de Programmatische Aanpak Stikstof PAS). Dit is de uitzondering op de hoofdregel waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684).

De vvgb dateert inderdaad van 21 mei 2015 en is onderdeel geworden van de verleende omgevingsvergunning van 12 november 2015 onder kenmerk UV20140810. Deze onherroepelijke omgevingsvergunning zullen wij toevoegen aan bijlage 7.

Conclusie
De zienswijze zal worden overgenomen. De verleende omgevingsvergunning (waaronder begrepen de vvgb van de provincie) wordt toegevoegd aan bijlage 7 behorende bij de regels van het bestemmingsplan.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt. Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van "toename van stikstofemissie". Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.

Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

"het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken <u>voor een ruimtelijke ontwikkeling,</u> waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt

vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten."

Conclusie
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

14. Bolswarderweg 3, 8765 LR Tjerkwerd.

Namens belanghebbende wordt aangegeven dat voor het perceel Bolswarderweg 3 te Bolsward zowel de bestemming 'Wonen' als de bestemming 'Agrarisch' van toepassing is. In 2005 is door de toenmalige gemeente de bestemming van het perceel Bolswarderweg 3 overeenkomstig het gebruik bestemd. Namens belanghebbenden wordt aangegeven dat dit niet bekend was bij de eigenaar en daarom niet tijdig is gereageerd. Belanghebbenden hebben een recreatief plan ontwikkeld dat een kwalitatieve opwaardering van deze locatie inhoudt. De huidige bestemming geven te veel beperkingen, waardoor (een deel) van het plan niet gerealiseerd zou kunnen worden.

Reactie gemeente
Het vigerende bestemmingsplan Buitengebied, vastgesteld op 5 oktober 2017, was een actualisatie van het daarvoor geldende bestemmingsplan buitengebied zoals dit in 2005 door de toenmalige gemeenteraad is vastgesteld. Sinds 2005 heeft het perceel van belanghebbenden de bestemming 'Wonen'. De bestemming 'Agrarisch' is niet van toepassing voor het betreffende perceel maar deze bestemming rust op de aangrenzende cultuurgronden. Tegen de vaststelling van de bestemming 'Wonen' in 2017 is geen inspraakreactie, zienswijze ingediend of beroep ingesteld. De geldende bestemming 'Wonen' is al ruim 18 jaar van kracht.

De zienswijze is gericht op het ontwikkelen van een recreatieve invulling op het perceel. De huidige omvang is daarvoor te klein en daarom wordt gevraagd het bestemmingsvlak te vergroten. Dit is een nieuwe ontwikkeling.

Met onderhavig bestemmingsplan worden de juridische en planologische regels van de verschillende en geldende bestemmingsplannen buitengebied die in de gemeente van toepassing zijn geactualiseerd en geharmoniseerd. In onderhavige actualisatie van de vigerende bestemmingsplannen worden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt.

Een uitzondering wordt alleen gemaakt wanneer het college heeft ingestemd met een nieuwe ontwikkeling en voor een nieuwe ontwikkeling een complete aanvraag omgevingsvergunning inclusief de ruimtelijke onderbouwing is ingediend en de reacties in het kader van vooroverleg zijn verwerkt. Als de reacties zijn verwerkt is er sprake van een definitief plan dat op alle omgevingsaspecten is onderzocht en uit de resultaten is gebleken dat de nieuwe ontwikkeling uitvoerbaar is.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

15. Buren 23 8761 PB te Ferwoude

In de zienswijze wordt aangegeven dat op het perceel Buren 23 een veehouderijbedrijf actief is. Op het perceel vindt opslag van kunstmest, drijf- en vaste mest plaats en worden de gronden rondom het perceel agrarisch gebruikt. In het ontwerpbestemmingsplan is het perceel bestemd als 'Wonen – Woonboerderij'. Door het toekennen van deze bestemming is er geen sprake van een goede ruimtelijke ordening. Men geeft aan dat de bedrijfsgebouwen geschikt zijn voor het houden van schapen. Er wordt vervolgens verwezen naar een vergelijkbaar perceel waar de Raad van State uitspraak heeft gedaan.

Het perceel beschikt niet over een Wnb-vergunning en valt daarom terug op de vergunde situatie op grond van de Wet milieubeheer. Met betrekking tot de vraag of er bij een eventuele uitbreiding of verbouwing sprake is van een toename van de stikstofemissie is de feitelijke en legale situatie ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan. In de zienswijze wordt aangegeven dat de vergunde situatie hiermee niet wordt gerespecteerd. Als reactie wordt gegeven dat stallen vol gezet moeten worden.

Ook gelden de regels voor het gebruik van gronden waarop geen ruimtelijke ontwikkeling is voorzien en geven daarmee een extra beperking voor het gebruik. Daarnaast wordt aangehaald dat een agrarisch bedrijf een wijziging van het bestemmingsplan (straks omgevingsplan) nodig is om een toekomstige Wnb-vergunning toe te kunnen toevoegen aan Bijlage 7 van het bestemmingsplan. Dit is een te zware procedure met hoge legeskosten.

Reactie gemeente
Het perceel beschikt over een Hinderwetvergunning (omgezet in een melding) van 1993. Uit de laatste milieucontroles is gebleken dat er geen dieren aanwezig zijn m.u.v. 6 schapen. Uit een recente controle en gesprek met de eigenaar is gebleken dat er geen vee op het perceel aanwezig is. Rondom het perceel ligt nog 10 hectare aan landbouwgrond die bij het perceel hoort.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.

In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De

gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de

duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

"het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken voor een ruimtelijke ontwikkeling, waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten."

Conclusie
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Nieuwe Wnb-vergunningen in bijlage 7
In de zienswijze wordt gesteld dat, als er na de vaststelling van het bestemmingsplan een nieuwe Wnb-vergunning wordt verleend, het bedrijf zelf zorg moet dragen om deze nieuwe vergunning in bijlage 7 van het bestemmingsplan te krijgen. In de zienswijze wordt tevens aangegeven dat hiervoor het bestemmingsplan moet worden gewijzigd en dat hiermee hoge kosten voor de ondernemer aan de orde zijn.

Ook in dit geval is het goed te beseffen dat er slechts een toets aan het bestemmingsplan aan de orde is, indien er een nieuwe ontwikkeling gepland is. Pas dan zal er aan het bestemmingsplan worden getoetst. De acute noodzaak om de nieuwe verleende Wnb-vergunning per direct op te laten nemen in bijlage 7 van het bestemmingsplan is daarmee dan ook niet aanwezig in onze ogen. Dat is pas mogelijk relevant indien er op korte termijn nog een nieuwe ontwikkeling beoogd is. Maar in dat geval zal dit bestemmingsplan niet belemmerd zijn indien er een natuurtoestemming ligt.

Los daarvan is het goed te weten dat er wettelijk gezien uiterlijk binnen 5 jaar (na vaststelling van een bestemmingsplan) een geactualiseerd bestemmingsplan moeten komen. Dat zal per 1 januari 2024 een Omgevingsplan gaan heten (onder de Omgevingswet). Deze nieuwe wet verplicht gemeenten om minimaal elke 5 jaar het Omgevingsplan te actualiseren.

De nieuwe verleende Wnb-vergunningen worden dus bij die actualisatie automatisch (en gratis voor de bedrijven) opgenomen in bijlage 7. Het is goed denkbaar dat een actualisatie ook sneller dan deze 5 jaar aan de orde is. In die zin is het dus niet nodig om als agrarisch bedrijf zelf een wijziging op het bestemmingsplan op te starten (en te betalen) om daarmee de vergunning in

bijlage 7 te krijgen. Dat gebeurt door de actualisatieplicht namelijk al automatisch. En de kans wordt klein geacht dat er in de periode tussen het verkrijgen van de nieuwe Wnb-vergunning en de actualisatie van het bestemmingsplan nog nieuwe ontwikkelingen bij een bedrijf zijn (waarbij stikstofemissie aan de orde kan zijn). Indien die er al zouden zijn, dan voorziet ons bestemmingsplan hier ook in aangezien wij recht doen aan de natuurtoestemmingen.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

16-1. Heidenskipsterdyk 48, 8724 HX It Heidenskip

Het perceel Heidenskipsterdyk 48 heeft op grond van het geldende bestemmingsplan de bestemming ‘paardenhouderij’. Men is voornemens om dit perceel te betrekken bij het agrarisch bedrijf op het perceel Heidenskipsterdyk 48. Het huidige gebruik zal worden beëindigd en de bedrijfsgebouwen worden dan gebruikt als veestalling t.b.v. het agrarisch bedrijf. Mts. vraagt de bestemming van het perceel te wijzigen naar ‘Agrarisch’, het bouwvlak te vergroten en een woning mogelijk te maken.

Reactie gemeente
Het wijzigen van de bestemming, het uitbreiden van het perceel en de bebouwing en het bouwen van een bedrijfswoning is een nieuwe ontwikkeling.
Met onderhavig bestemmingsplan worden de juridische en planologische regels van de verschillende en geldende bestemmingsplannen buitengebied die in de gemeente van toepassing zijn geactualiseerd en geharmoniseerd. In onderhavige actualisatie van de vigerende bestemmingsplannen worden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt.

Een uitzondering wordt alleen gemaakt wanneer het college heeft ingestemd met een nieuwe ontwikkeling en voor een nieuwe ontwikkeling een complete aanvraag omgevingsvergunning inclusief de ruimtelijke onderbouwing is ingediend en de reacties in het kader van vooroverleg zijn verwerkt. Als de reacties zijn verwerkt is er sprake van een definitief plan dat op alle omgevingsaspecten is onderzocht en uit de resultaten is gebleken dat de nieuwe ontwikkeling uitvoerbaar is.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

16-2. Heidenskipsterdyk 48, 8724 HX It Heidenskip.

De provincie Fryslân heeft in het kader van de Natuurbeschermingswet een Verklaring Van Geen Bedenkingen (VVGB) afgegeven ten behoeve van een omgevingsvergunning. De omgevingsvergunning is op 18 november 2014 verleend. Deze zogenaamde natuurtoestemming is op grond van de hoofdstuk IX Natuurbeschermingswet 1998 verleend en is onherroepelijk. Deze onherroepelijke natuurtoestemming is echter niet opgenomen in Bijlage 7 behorend bij de planregels van het bestemmingsplan. Gevraagd wordt de onherroepelijke natuurtoestemming in de vorm van de VVGB als nog op te nemen.

Reactie gemeente
De vvgb, gekoppeld aan de omgevingsvergunning heeft, wanneer blijkt dat er geen toename is van de stikstofdepositie heeft een vergelijkbare status als een Wnb-vergunning die niet verleend is onder de PAS. De omgevingsvergunning (waar de vvgb integraal onderdeel vanuit maakt, met kenmerk UV20140350) kan daarom in Bijlage 7 worden opgenomen.

Conclusie
De zienswijze zal worden overgenomen. De verleende omgevingsvergunning (inclusief de vvgb van de provincie) zal worden toegevoegd aan bijlage 7 behorende bij de regels van het bestemmingsplan.

17. Sytzamaweg 43a 8822 VB Arum

De Maatschap exploiteert op de locatie Sytzamaweg 43a, 8822 VB te Arum een akkerbouwbedrijf (functieaanduiding agrarisch bedrijf). De gemeente wordt er op geattendeerd dat er op deze locatie een boerderijwinkel is gevestigd met een oppervlakte kleiner dan 100 m2. Dit is een boerderijwinkel waar regionale producten van diverse producenten worden verkocht aan de consument, local for local. In dat kader wordt verzocht om de aanduiding “specifieke vorm van detailhandel-boerderijwinkel” voor de locatie Sytzamaweg 43a op de verbeelding op te nemen.

De maatschap verzoekt eveneens de functieaanduiding “bedrijfswoning uitgesloten” van de verbeelding te schrappen om reden dat een persoon uit de maatschap voornemens is om mettertijd op onderhavige locatie te wonen. Enerzijds vloeit dat voort uit de aanwezigheid van de boerderijwinkel en de daarmee samenhangende aanloop/werkzaamheden, anderzijds vanwege de toezichtfunctie op het akkerbouwbedrijf (koeling etc.). Naast deze locatie voert de Maatschap nog een akkerbouwbedrijf aan de Blokken 2 te Pingjum. Daarbij vloeit onderhavige functieaanduiding voort uit de historische situatie, waarbij de vorige eigenaar van de locatie Sytzamaweg 43a te Arum al beschikte over een bedrijfswoning in de onmiddellijke nabijheid.

Reactie gemeente
Het bestemmingsplan Buitengebied Súdwest-Fryslân-I moet worden gezien als een actualisatieplan. In principe mogen nieuwe ontwikkelingen niet meegenomen worden.
Een uitzondering wordt alleen gemaakt wanneer het college heeft ingestemd met een nieuwe ontwikkeling en voor een nieuwe ontwikkeling een complete aanvraag omgevingsvergunning inclusief de ruimtelijke onderbouwing is ingediend en de reacties in het kader van vooroverleg zijn verwerkt. Als de reacties zijn verwerkt is er sprake van een definitief plan dat op alle omgevingsaspecten is onderzocht en uit de resultaten is gebleken dat de nieuwe ontwikkeling uitvoerbaar is.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

18. Meerweg 10, 8758 LC Allingawier

Indiener vraagt met enkele citaten uit het bestemmingsplan aandacht voor zijn bedrijfssituatie. De indiener heeft in 2020 een aanvraag Wnb-vergunning ingediend bij de provincie. Als reactie heeft de provincie aangegeven dat voor de bedrijfssituatie van de indiener geen Wnb-vergunning nodig heeft en heeft daarvoor een 'positieve weigering' gekregen.
Indiener beschikt dus over een milieu- en een natuurtoestemming voor het houden van 30 melkkoeien en 15 stuks jongvee. Indiener wil niet het risico lopen dat hij wordt gehouden aan het aantal stuks vee dat overeenkomt met het aantal dat op de peildatum aanwezig is.

Reactie gemeente

In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.

In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

In het bestemmingsplan zijn de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofemissie in het bestemmingsplan dusdanig opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Als er een provinciale toestemming is voor de (eventuele) stikstofdepositie dan vormt dit bestemmingsplan voor de bedrijfsvoering. Ook niet als er op de datum van vaststelling van het bestemmingsplan minder dieren op het perceel aanwezig zijn. Als gemeente willen wij recht doen aan de natuurtoestemming die u heeft van de provincie.

Conclusie

De zienswijze zal niet worden overgenomen.

19. Blokken 2 8749 te Pingjum

De aanwezige bebouwing van Mts. Sijtsma op het perceel Blokken 2 heeft een oppervlakte van bijna 2ha. Zeker als de twee kleine windmolens meegerekend worden is de omvang van het bouwvlak om en nabij 2ha. Mts. vraagt daarom het perceel Blokken 2 een bouwvlak van 2ha bij recht toe te kennen.

Reactie gemeente

Het perceel beschikt thans over een denkbeeldige rechthoek. Op grond van artikel 3.2 onder b mogen bouwwerken uitsluitend gebouwd worden binnen een denkbeeldige rechthoek van maximaal 1,5 ha dat gelegen is op en rondom de gronden ter plaatse van de aanduiding ‘agrarisch bedrijf’. Dat is hier van toepassing. In het bestemmingsplan is in artikel 3.4 (afwijken van de bouwregels) de mogelijkheid opgenomen om bouwwerken te realiseren buiten de denkbeeldige rechthoek die maximaal 2 hectare bedraagt en die gelegen is op en rondom de gronden ter plaatse van de aanduiding ‘agrarisch bedrijf’. De gemeente stelt in dat geval een aantal voorwaarden waaraan moet worden voldaan.

Daartoe dient eerst een aanvraag om een omgevingsaanvraag te worden ingediend waarna een afweging plaats dient te vinden of aan deze voorwaarden kan worden voldaan. Er ligt thans geen aanvraag bij de gemeente. Laat staan dat er een vergunde situatie geldt die een rechtvaardiging uitspreekt om ter plaatse een bouwvlak van 2 ha te faciliteren.

Wij hebben de denkbeeldige rechthoek van de vergunde bouwwerken ter plaatse van het agrarische bedrijf globaal opgemeten. Daarbij hebben wij geconstateerd dat de denkbeeldige rechthoek een oppervlakte heeft van ± 1,72 hectare. Zie onderstaande luchtfoto.

Het opnemen van een bouwvlak van 2 Ha bij recht past niet binnen onze uitgangspunten en ons beleid. Ten eerste is het nu vastleggen van een bouwvlak van 2,0 Ha moeilijk te doen omdat niet duidelijk is welke toekomstige ontwikkelingen het bedrijf zal doormaken en aan welke kant van het perceel deze nieuwe bebouwing wordt geplaatst. Nu vastleggen van een harde grens zorgt ervoor dat er geen flexibiliteit meer is buiten dat vlak, terwijl dat juist een belangrijk aspect is van onze bestemmingsplannen door ruimte en flexibiliteit te geven. Flexibiliteit in waar de nieuwe bebouwing moet komen waarbij het agrarisch bedrijf optimaal gebruik kan maken van de meest wenselijke uitbreidingsrichting doordat er een denkbeeldige rechthoek is en niet een harde grens van een bouwvlak. Daarnaast vinden wij het vanuit de algemene en ruimtelijke belangen die het bestemmingsplan nastreeft ook gewenst om maatwerk per perceel te kunnen toepassen voor dergelijke uitbreidingen. Hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan de landschappelijke inpassing. Niet voor niets is onder meer de Nije Pleats sessie als randvoorwaarde voor deze vergroting van de denkbeeldige rechthoek naar 2 Ha opgenomen. Uitbreiding faciliteren wij graag maar dat moet dan wel met respect voor de directe (open en landschappelijke) omgeving. Een dergelijke belangenafweging en maatwerkoplossing voor het betreffende perceel is bij het standaard opnemen van een bouwvlak van 2 Ha niet mogelijk.

Tenslotte betreft het een conserverend plan en nemen wij alleen vergunde rechten op. Belanghebbende heeft geen bestaand recht op een vast bouwvlak van 2 Ha en daarom is opnemen van een dergelijk bouwvlak ook niet passend.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

20. Weersterweg 4, 8754 JD te Makkum.

De mts. is eigenaar van een perceel grond, kadastraal bekend gemeente Makkum, sectie H, nummer 13. Dit perceel is in gebruik als grasland en heeft op grond van het ontwerpbestemmingsplan de bestemming 'Natuur'. De mts. is van mening dat de bestemming moet worden gewijzigd naar 'Agrarisch' overeenkomstig het feitelijk gebruik. Indiener is van mening dat de bestemming 'Natuur' niet passend is bij het gebruik en vraagt de bestemming aan te passen.

Reactie gemeente

Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie van verschillende bestemmingsplannen buitengebied in de gemeente Súdwest-Fryslân. De bestemming van het perceel, kadastraal bekend gemeente Makkum, sectie H, nummer 13 is ten opzichte van de huidige bestemming op grond van het nu geldende bestemmingsplan 'Buitengebied Súdwest-Fryslân' vastgesteld op 5 oktober 2017 niet gewijzigd. Op grond van het nu geldende bestemmingsplan en op grond van het ontwerpbestemmingsplan is voor het betreffende perceel de bestemming 'Natuur' van toepassing. Op grond van deze bestemming is agrarisch medegebruik mogelijk.

Daarnaast is het perceel op grond van de provinciale Verordening Romte 2014 aangewezen als 'Natuur'. Een bestemmingsplan mag niet in strijd zijn met het provinciaal beleid. Dit is de reden dat deze gronden de bestemming 'Natuur' is toegekend.

Conclusie

De zienswijze zal niet worden overgenomen.

21. <u>Oosterlaan 2 8746 ND te Schraard.</u>

Namens de familie wordt gevraagd de bestemming ‘Wonen – Woonboerderij’ weer te wijzigen naar de bestemming ‘Agrarisch’. Het perceel heeft op grond van het recent vastgestelde bestemmingsplan ‘Doarpen Noord/West 2’ de bestemming ‘Agrarisch’. Het perceel wordt nog gebruikt voor agrarische bedrijfsactiviteiten in de vorm van het opslaan van mest. Het bestemmingsplan ‘Doarpen Noord/West 2’ is nog van recente datum. De eigenaar van het perceel vindt het vreemd dat de bestemming van zijn perceel zo kort na de inwerkingtreding van het geldende bestemmingsplan al weer gewijzigd wordt.
De familie kan instemmen met de bestemming ‘Wonen – Woonboerderij’ als binnen deze bestemming de mogelijkheid wordt geboden om extra woningen (3) te realiseren in de bestaande stal. Met het toekennen van extra woningen kan worden voorzien in de huidige woningkrapte.

<u>Reactie gemeente</u>
Binnen de bestemming ‘Wonen – Woonboerderij’ is een afwijkingsbevoegdheid opgenomen voor het college om een omgevingsvergunning te verlenen voor het realiseren van maximaal 3 woningen voor permanente bewoning in de oorspronkelijke stelpboerderij. Het realiseren van woningen voor permanente bewoning in de overige voormalige bedrijfsgebouwen is niet toegestaan. Dit is een nieuwe ontwikkeling. Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie van de bestemmingsplannen buitengebied die voor het grondgebied van de gemeente Súdwest-Fryslân van toepassing zijn. Door de bestemmingsplannen te actualiseren en te harmoniseren ontstaat er meer eenduidigheid van de juridische en planologische regels. Nieuwe ontwikkelingen worden niet in dit bestemmingsplan opgenomen. Voor nieuwe ontwikkelingen zijn vaak verschillende onderzoeken nodig om aan te tonen dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

In verband met een juridisch planologische regeling voor de geitenstop in onze gemeente zijn alle agrarische bedrijfspercelen in de gemeente Súdwest-Fryslân in het bestemmingsplan ‘Buitengebied Súdwest-Fryslân I’ of in het bestemmingsplan ‘Buitengebied Súdwest-Fryslân II’ opgenomen. Ook de percelen waar de agrarische bedrijfsactiviteiten zijn beëindigd zijn in deze bestemmingsplannen opgenomen om te voorkomen dat de bestemming van deze percelen ongewijzigd blijft en de vestiging van een geitenhouderij mogelijk maakt.

Binnen de bestemming ‘Wonen – Woonboerderij’ zijn verschillende gebruiksmogelijkheden opgenomen. Op grond van deze bestemming kunnen onder andere recreatieappartementen gerealiseerd worden in de bestaande bedrijfsgebouwen. Ook wordt de opslag van mest binnen de bestaande mestopslagen op het perceel mogelijk gemaakt.

<u>Conclusie</u>
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

22. Boerestreek 16, 8757 JS te Gaast.

De Mts. beschikt voor de bedrijfslocatie Boerestreek 16 niet over een onherroepelijke Wet natuurbeschermingsvergunning die in Bijlage 7 behorende bij de planregels zijn opgenomen. In de zienswijze wordt aangegeven dat het veehouderijbedrijf beschikt over een Hinderwetvergunning d.d. 25 oktober 1989. Deze vergunning is afgegeven voor de aanwijsdatum van Natura 2000-gebieden. Gelet op het feit dat er sindsdien geen wijzigingen zijn geweest in de bedrijfsvoering zodat de afgegeven Hinderwetvergunning kan worden gezien als referentie voor de toegestane stikstofdepositie. Gevraagd wordt om de Hinderwetvergunning op te nemen in Bijlage 7 behorende bij de planregels anders wordt onvoldoende rekening gehouden met de bestaande rechten.
Hiermee wordt voorkomen dat de mts. een wijziging van het bestemmingsplan moet doorlopen om aan Bijlage 7 te worden toegevoegd, wanneer de bedrijfssituatie zou wijzigen waarvoor een vergunning wordt verleend.

Reactie gemeente
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.

In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de

ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

23. Boerestreek 41, 8757 JR te Gaast.

De Mts. heeft twee bedrijfslocaties. Het perceel Boerestreek 41 is naast de locatie Boerestreek 16 de hoofdvestiging. Voor de uitbreiding van het agrarisch bedrijf op het perceel Boerestreek 41 is op 3 september 2020 een omgevingsvergunning verleend. Dit jaar is een omgevingsvergunning verleend voor een kleine windturbine. Door de recente uitbreidingen is de oppervlakte van de denkbeeldige rechthoek meer dan 2ha en wordt gevraagd het perceel een bouwvlak van 2ha toe te kennen.

Ten behoeve van de uitbreiding van de ligboxenstal is een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) afgegeven door de Provincie Fryslân. Gevraagd wordt om de vvgb op te nemen in bijlage 7 behorende bij de planregels.

Reactie gemeente
In artikel 3.2. onder b is opgenomen dat bouwwerken uitsluitend gebouwd mogen worden binnen een denkbeeldige rechthoek van maximaal 1,5 hectare dat gelegen is op en rondom de gronden ter plaatse van de aanduiding ‘agrarisch bedrijf’ of binnen een bouwvlak ter plaatse van de aanduiding ‘agrarisch bedrijf’ of binnen een bouwvlak met de aanduiding ‘intensieve veehouderij’.

In artikel 3.2 onder c2 is aangegeven dat per denkbeeldige rechthoek of bouwvlak uitsluitend bedrijfsgebouwen ten behoeve van 1 agrarisch bedrijf mogen worden gebouwd.

In artikel 3.4.1. kan met een omgevingsvergunning worden afgeweken van het bepaalde in artikel 3.2 sub b en c onder 2 voor het bouwen van bouwwerken buiten de denkbeeldige rechthoek van 1,5 hectare, mits de bebouwing ten behoeve van een grondgebonden agrarisch bedrijf wordt gesitueerd binnen een denkbeeldige rechthoek die maximaal 2 hectare bedraagt en die gelegen is op en rondom de gronden ter plaatse van de aanduiding ‘agrarisch bedrijf’.

De hiervoor genoemde binnenplanse afwijkingsmogelijkheid kan alleen worden toegepast wanneer er sprake is van een denkbeeldige rechthoek met de aanduiding ‘agrarisch bedrijf’. Niet indien er een bouwvlak is. Alle bouwwerken die worden geplaatst buiten de denkbeeldige rechthoek van 1,5 hectare dienen te worden beoordeeld op basis van de in het bestemmingsplan opgenomen afwijkingsmogelijkheid zoals hiervoor omschreven, ondanks van het feit dat de denkbeeldige rechthoek van 1,5 hectare reeds is overschreden.

Wij hebben de denkbeeldige rechthoek van de vergunde bouwwerken ter plaatse van het agrarische bedrijf opgemeten. Daarbij hebben wij geconstateerd dat de denkbeeldige rechthoek een oppervlakte heeft van ± 1,78 hectare. Zie onderstaande luchtfoto.

Belanghebbende is van mening dat de huidige omvang (als bestaande situatie) vastgelegd dient te worden op de verbeelding behorende bij het bestemmingsplan. Dat laatste lijkt ons een niet voor de hand liggende optie. Sterker nog, hierdoor wordt belanghebbende beperkt in zijn toekomstige ontwikkelingen door de huidige 1,78 hectare vast te leggen. Immers, uitbreiding met de genoemde flexibele binnenplanse afwijkingsmogelijkheid tot maximaal 2 hectare is alleen mogelijk indien er een denkbeeldige rechthoek is en niet in het geval er een bouwvlak is.

Als er conform het verzoek een bouwvlak wordt opgenomen van de huidige bedrijfsvoering, betekent dat ook dat er binnen het bestemmingsplan geen uitbreidingsmogelijkheden meer zijn voor het perceel in tegenstelling tot de agrarische percelen die wel een denkbeeldige rechthoek hebben. Daar komt bij dat er in de rechten van belanghebbende niets positiefs verandert door het opnemen van het bouwvlak rondom de bestaande bebouwing (welke onder de 2 ha is).

Daar komt bij dat het opnemen van een bouwvlak tussen de 1,5 ha en 2,0 ha voor een grondgebonden agrarisch bedrijf niet past binnen onze algemene uitgangspunten en dit op basis daarvan al onwenselijk is. Hierbij wordt de beoogde flexibiliteit die wij nastreven om te kunnen groeien naar de 2,0 ha door het opnemen van het bouwvlak teniet gedaan.

Er wordt geen inbreuk gedaan op de rechten van belanghebbende door te werken met een denkbeeldige rechthoek waarbij er tot 2 Ha kan worden vergroot.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Reactie gemeente stikstof:
Belanghebbende vraagt om de verklaring van geen bedenkingen (vvgb) afgegeven door de Provincie Fryslân op te nemen in bijlage 7 behorende bij de planregels.

Op 23 juni 2020 (met kenmerk 01775163) heeft de provincie een verklaring van geen bezwaar afgegeven voor het bouwplan ten behoeve van de realisatie van een nieuwe ligboxenstal. Deze vvgb is integraal onderdeel gaan uitmaken van de verleende omgevingsvergunning van 3 september 2020 met kenmerk UV20190917. Deze vvgb is niet passend beoordeeld op basis van de PAS-wetgeving en kan derhalve de basis bieden voor de verleende (en) onherroepelijke omgevingsvergunning voor in de bijlage.

Conclusie
De verleende omgevingsvergunning (waar de vvgb integraal onderdeel vanuit maakt) wordt opgenomen in bijlage 7.

24. Carl Fellingerweg 2 te Idsegahuizum

Voor vrijwel alle agrarische bedrijven is de referentie de stikstofemissie van de feitelijke bestaande planologische situatie op datum vaststelling bestemmingsplan waarvan de onherroepelijke natuurvergunningen voor slechts 20 bedrijven zijn opgenomen. Een verleende milieuvergunning, een onherroepelijke Wnb-vergunning zonder passende beoordeling of een PAS-melding wordt dus niet gerespecteerd hetgeen in strijd is met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Bovendien is deze situatie voor de praktijk onredelijk en onwerkbaar. Belanghebbende beschikt immers over een onherroepelijk natuurvergunning (kenmerk 01286844) en alle noodzakelijke vergunningen ten behoeve van de bedrijfsvoering. Om diverse redenen zijn de vergunde aantallen nog niet feitelijk ten uitvoering gebracht. Voor het melkvee is de invoering van de fosfaatrechten bepalend geweest voor een rem op de aantallen. Het melkveebestand kan pas groeien als hier ook fosfaatrechten voor worden aangekocht.

Het melkveehouderijbedrijf kan zich verder niet verenigen met artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels. Onderhavige regels gelden ook voor het gebruik van de gronden waarop geen ruimtelijke ontwikkeling is voorzien (*j. het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en bouwwerken*). Dat is bijvoorbeeld alle agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behouden. Daar hoeven geen stikstofregels voor te worden opgenomen binnen het bestemmingsplan. Onderhavige regels vormen een onnodige beperking van het gebruik en zijn door de gemeente Súdwest-Fryslân ook niet te handhaven.

In bijlage 7 zijn (nu slechts) 20 veehouderijen opgenomen. Na vaststelling van het bestemmingsplan ligt de lijst vast. Als een bedrijf daarna een Wvb-vergunning krijgt voor een project met een hogere stikstofemissie of depositie die wel juist passend is beoordeeld, dan moet voor dat project ook het bestemmingsplan worden gewijzigd (door een opname dan wel gewijzigde opname van die Wnb-vergunning in bijlage 7). Hoe wil de gemeente dat gaan regelen zonder dat de ondernemer een zware planologische procedure moet doorlopen hoge leges moet betalen?
De gemeenteraad wordt gevraagd de zienswijze gegrond te verklaren, het ontwerpbestemmingsplan Buitengebied SWF-II te heroverwegen, waarbij de planregels ten aanzien van de beperkingen in het kader van stikstof worden aangepast.

Reactie gemeente

In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.

In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende

beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze

stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

"het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken voor een ruimtelijke ontwikkeling, waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten."

Conclusie
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Nieuwe Wnb-vergunningen in bijlage 7
In de zienswijze wordt gesteld dat, als er na de vaststelling van het bestemmingsplan een nieuwe Wnb-vergunning wordt verleend, het bedrijf zelf zorg moet dragen om deze nieuwe vergunning in bijlage 7 van het bestemmingsplan te krijgen. In de zienswijze wordt tevens aangegeven dat hiervoor het bestemmingsplan moet worden gewijzigd en dat hiermee hoge kosten voor de ondernemer aan de orde zijn.

Ook in dit geval is het goed te beseffen dat er slechts een toets aan het bestemmingsplan aan de orde is, indien er een nieuwe ontwikkeling gepland is. Pas dan zal er aan het bestemmingsplan worden getoetst. De acute noodzaak om de nieuwe verleende Wnb-vergunning per direct op te laten nemen in bijlage 7 van het bestemmingsplan is daarmee dan ook niet aanwezig in onze ogen. Dat is pas mogelijk relevant indien er op korte termijn nog een nieuwe ontwikkeling beoogd is. Maar in dat geval zal dit bestemmingsplan niet belemmerd zijn indien er een natuurtoestemming ligt.

Los daarvan is het goed te weten dat er wettelijk gezien uiterlijk binnen 5 jaar (na vaststelling van een bestemmingsplan) een geactualiseerd bestemmingsplan moeten komen. Dat zal per 1 januari 2024 een Omgevingsplan gaan heten (onder

de Omgevingswet). Deze nieuwe wet verplicht gemeenten om minimaal elke 5 jaar het Omgevingsplan te actualiseren.

De nieuwe verleende Wnb-vergunningen worden dus bij die actualisatie automatisch (en gratis voor de bedrijven) opgenomen in bijlage 7. Het is goed denkbaar dat een actualisatie ook sneller dan deze 5 jaar aan de orde is. In die zin is het dus niet nodig om als agrarisch bedrijf zelf een wijziging op het bestemmingsplan op te starten (en te betalen) om daarmee de vergunning in bijlage 7 te krijgen. Dat gebeurt door de actualisatieplicht namelijk al automatisch. En de kans wordt klein geacht dat er in de periode tussen het verkrijgen van de nieuwe Wnb-vergunning en de actualisatie van het bestemmingsplan nog nieuwe ontwikkelingen bij een bedrijf zijn (waarbij stikstofemissie aan de orde kan zijn). Indien die er al zouden zijn, dan voorziet ons bestemmingsplan hier ook in aangezien wij recht doen aan de natuurtoestemmingen.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

25. Rijkswaterstaat, ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Postbus 2232, 3500 GE Utrecht.

Het ontwerpbestemmingsplan 'Buitengebied Súdwest-Fryslân – I' omvat een plangebied waarin het rijksbeleid op een aantal locaties van toepassing is. In haar rol als beheerder van rijkswegen, Rijks vaarwegen, het hoofdwatersysteem en het Natura 2000-gebied vraagt Rijkswaterstaat de toelichting op de volgende punten aan te passen.

Ligging van het plangebied: Het IJsselmeer en de Waddenzee is als onderdeel van het plangebied niet volwaardig beschreven. Een deel van het IJsselmeer is volgens het bestemmingsplan onderdeel van het plangebied, maar de focus ligt meer op het landdeel. Verzocht wordt het IJsselmeer en de Waddenzee duidelijk te vermelden in de toelichting.

Wegen: In de paragraaf voor het aspect 'Wegen' worden de provinciale wegen en gebiedsontsluitingswegen en erftoegangswegen wel genoemd maar de stroomwegen A7/N7 en de N31 worden niet genoemd. Verzocht wordt om de stroomwegen ook te noemen.

Besluit algemene regels voor ruimtelijke ontwikkeling (Barro): Het IJsselmeergebied is ook een belangrijk onderdeel van het Barro, maar wordt niet in de opsomming genoemd. Verzocht wordt om het IJsselmeergebied te vermelden als onderdeel van het Barro.

Beleidskader: In deze paragraaf wordt niet verwezen naar de Kamerbrief Water en Bodem. Water en Bodem worden sturend voor het ruimtelijke ordeningsprincipe. Verzocht wordt de kamerbrief te vermelden en aandacht te schenken aan de relevante onderwerpen.

In deze paragraaf mist voor de Waddenzee als deel van het plangebied het richtinggevend document Structuurvisie Waddenzee en tevens een verwijzing naar het Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021 – 2026.

Water: In plaats van het recent vastgestelde Nationaal Waterprogramma 2022 – 2027 wordt het Nationaal Waterplan 2016 – 2021 vermeld. Er wordt verzocht het Nationaal Waterprogramma 2021 – 2027 te verwerken. Ook wordt verzocht te vermelden dat het beheer van het IJsselmeergebied en de Waddenzee een taak van Rijkswaterstaat is en aan te vullen dat er een vergunnings – of meldingsplicht geldt.

Gebiedsbescherming: Het Natura 2000 beheerplan IJsselmeergebied 2017 – 2023 wordt niet vermeld. Het Natura 2000-gebied wordt in de toelichting niet goed weergegeven. Gevraagd wordt dit aan te passen.

Externe veiligheid: Verzocht wordt om aan te geven dat gevaarlijke stoffen ook getransporteerd worden over rijksvaarwegen in het IJsselmeergebied en Waddenzee.

Reactie gemeente:
Het bestemmingsplan is omgezet van Veegplan Buitengebied naar een algehele herziening van het vigerende bestemmingsplan. Het 'Veegplan buitengebied' was gericht op een aantal individuele percelen naar aanleiding van de uitspraak van de Afdeling, het aanpassen van beleid en herstellen van enkele omissies, daarbij was het niet nodig om de toelichting in zijn geheel aan te passen. De aanvullingen die Rijkswaterstaat heeft aangegeven zullen alsnog worden opgenomen in het bestemmingsplan.

De zienswijze zal worden overgenomen.

26. Aylvaweg 77, 8748 CG te Witmarsum

Bouwvlak
In de bouwregels is bepaald dat de bedrijfsgebouwen binnen een denkbeeldige rechthoek dan wel binnen een bouwvlak, wanneer op de verbeelding een bouwvlak is aangegeven, moet worden gebouwd. De maximale oppervlakte van de denkbeeldige rechthoek bedraagt bij recht 1,5 hectare. In de regels is een afwijkingsbevoegdheid opgenomen om de oppervlakte van de denkbeeldige rechthoek te vergroten tot maximaal 2 hectare. In de situatie van de maatschap is het huidige fictieve bouwvlak ten behoeve van de vergunde en gerealiseerde bedrijfsvoering nu al groter dan 1,5 hectare, namelijk 1,8 hectare. De V.O.F. bepleit, om een einde te maken aan de rechtsonzekerheid, dat de bestemmingsregels met betrekking tot het bouwvlak wordt gewijzigd en in ieder geval voor de bestaande, vergunde en dus planologisch legale situatie een bouwvlak met een oppervlakte van 2 hectare wordt opgenomen.

Stikstof
Voor vrijwel alle agrarische bedrijven is de referentie de stikstofemissie van de feitelijke bestaande planologische situatie op datum vaststelling bestemmingsplan waarvan de onherroepelijke natuurvergunningen voor slechts 20 bedrijven zijn opgenomen. Een verleende milieuvergunning, een onherroepelijke Wnb-vergunning zonder passende beoordeling of een PAS-melding wordt dus niet gerespecteerd hetgeen in strijd is met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Bovendien is deze situatie voor de praktijk onredelijk en onwerkbaar. Belanghebbende beschikt immers over een onherroepelijk natuurvergunning (kenmerk 01286844) en alle noodzakelijke vergunningen ten behoeve van de bedrijfsvoering. Om diverse redenen zijn de vergunde aantallen nog niet feitelijk ten uitvoering gebracht. Voor het melkvee is de invoering van de fosfaatrechten bepalend geweest voor een rem op de aantallen. Het melkveebestand kan pas groeien als hier ook fosfaatrechten voor worden aangekocht.

Het melkveehouderijbedrijf kan zich verder niet verenigen met artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels. Onderhavige regels gelden ook voor het gebruik van de gronden waarop geen ruimtelijke ontwikkeling is voorzien (*j. het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en bouwwerken*). Dat is bijvoorbeeld alle agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behouden. Daar hoeven geen stikstofregels voor te worden opgenomen binnen het bestemmingsplan. Onderhavige regels vormen een onnodige beperking van het gebruik en zijn door de gemeente Súdwest-Fryslân ook niet te handhaven.

In bijlage 7 zijn (nu slechts) 20 veehouderijen opgenomen. Na vaststelling van het bestemmingsplan ligt de lijst vast. Als een bedrijf daarna een Wvb-vergunning krijgt voor een project met een hogere stikstofemissie of depositie die wel juist passend is beoordeeld, dan moet voor dat project ook het bestemmingsplan worden gewijzigd (door een opname dan wel gewijzigde opname van die Wnb-vergunning in

bijlage 7). Hoe wil de gemeente dat gaan regelen zonder dat de ondernemer een zware planologische procedure moet doorlopen hoge leges moet betalen?

Reactie gemeente

Bouwvlak

In artikel 3.2. onder b is opgenomen dat bouwwerken uitsluitend gebouwd mogen worden binnen een denkbeeldige rechthoek van maximaal 1,5 hectare dat gelegen is op en rondom de gronden ter plaatse van de aanduiding ‘agrarisch bedrijf’ of binnen een bouwvlak ter plaatse van de aanduiding ‘agrarisch bedrijf’ of binnen een bouwvlak met de aanduiding ‘intensieve veehouderij’.

In artikel 3.2 onder c2 is aangegeven dat per denkbeeldige rechthoek of bouwvlak uitsluitend bedrijfsgebouwen ten behoeve van 1 agrarisch bedrijf mogen worden gebouwd.

In artikel 3.4.1. kan met een omgevingsvergunning worden afgeweken van het bepaalde in artikel 3.2 sub b en c onder 2 voor het bouwen van bouwwerken buiten de denkbeeldige rechthoek van 1,5 hectare, mits de bebouwing ten behoeve van een grondgebonden agrarisch bedrijf wordt gesitueerd binnen een denkbeeldige rechthoek die maximaal 2 hectare bedraagt en die gelegen is op en rondom de gronden ter plaatse van de aanduiding ‘agrarisch bedrijf’.

De hiervoor genoemde binnenplanse afwijkingsmogelijkheid kan alleen worden toegepast wanneer er sprake is van een denkbeeldige rechthoek met de aanduiding ‘agrarisch bedrijf’. Niet indien er een bouwvlak is. Alle bouwwerken die worden geplaatst buiten de denkbeeldige rechthoek van 1,5 hectare dienen te worden beoordeeld op basis van de in het bestemmingsplan opgenomen afwijkingsmogelijkheid zoals hiervoor omschreven, ondanks van het feit dat de denkbeeldige rechthoek van 1,5 hectare reeds is overschreden.

Wij hebben de denkbeeldige rechthoek van de vergunde bouwwerken ter plaatse van het agrarische bedrijf opgemeten. Daarbij hebben wij geconstateerd dat de denkbeeldige rechthoek een oppervlakte heeft van ± 1,75 hectare. Zie onderstaande luchtfoto.

Belanghebbende is van mening dat de huidige omvang (als bestaande situatie) vastgelegd dient te worden op de verbeelding behorende bij het bestemmingsplan. Dat laatste lijkt ons een niet voor de hand liggende optie. Sterker nog, hierdoor wordt belanghebbende beperkt in zijn toekomstige ontwikkelingen door de huidige 1,75 hectare vast te leggen. Immers, uitbreiding met de genoemde flexibele binnenplanse afwijkingsmogelijkheid tot maximaal 2 hectare is alleen mogelijk indien er een denkbeeldige rechthoek is en niet in het geval er een bouwvlak is.

Als er conform het verzoek een bouwvlak wordt opgenomen van de huidige bedrijfsvoering, betekent dat ook dat er binnen het bestemmingsplan geen uitbreidingsmogelijkheden meer zijn voor het perceel in tegenstelling tot de agrarische percelen die wel een denkbeeldige rechthoek hebben. Daar komt bij dat er in de rechten van belanghebbende niets positiefs verandert door het opnemen van het bouwvlak rondom de bestaande bebouwing (welke onder de 2 Ha is).

Daar komt bij dat het opnemen van een bouwvlak tussen de 1,5 Ha en 2,0 Ha voor een grondgebonden agrarisch bedrijf niet past binnen onze algemene uitgangspunten en dit op basis daarvan al onwenselijk is. Hierbij is de beoogde flexibiliteit die wij nastreven om te kunnen groeien naar de 2,0 Ha door het opnemen van het bouwvlak teniet gedaan.

Er wordt geen inbreuk gedaan op de rechten van belanghebbende door te werken met een denkbeeldige rechthoek waarbij er tot 2 Ha kan worden vergroot.

Conclusie

De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt. Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken <u>voor een ruimtelijke ontwikkeling,</u> waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. <u>Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”</u>

Voor dit gedeelte van de zienswijze nemen wij deze over en vullen wij de planregel aan.

In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De

gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de

duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

"het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken voor een ruimtelijke ontwikkeling, waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten."

Conclusie
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Alle Wnb-vergunningen opnemen in bijlage 7
In de zienswijze wordt het verzoek gedaan om alle onherroepelijke Wnb-vergunningen in bijlage 7 op te nemen. Ongeacht of deze middels de PAS-wetgeving tot stand zijn gekomen.

Zoals hierboven al is omschreven is onze hoofdregel en de uitzondering in bijlage 7 zo opgesteld dat het de rechterlijke toets kan doorstaan. Indien wij alle Wnb-vergunningen gaan opnemen in bijlage 7, dus ook de PAS-vergunningen, dan is het niet zeker of deze bijlage (in een rechtszaak) in stand kan blijven. De bedrijven die nu in bijlage 7 zijn opgenomen komen daarmee dus in een minder zekere positie terecht.

Daarnaast zal dit ook geen andere situatie (of verbeterde positie) opleveren dan dat er nu al aan de orde is op basis van het bestemmingsplan. Zoals al eerder is gesteld zijn wij van mening met dit bestemmingsplan recht te doen aan de natuurtoestemmingen die er liggen. Het zal dus geen toegevoegde waarde hebben om deze andere Wnb-vergunningen op te nemen in bijlage 7. In bijlage 7 nemen wij uitsluitend de onherroepelijke natuurtoestemmingen op die niet middels de PAS passend zijn beoordeeld conform de eerder genoemde rechtspraak.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Nieuwe Wnb-vergunningen in bijlage 7
In de zienswijze wordt gesteld dat, als er na de vaststelling van het bestemmingsplan een nieuwe Wnb-vergunning wordt verleend, het bedrijf zelf zorg moet dragen om deze nieuwe vergunning in bijlage 7 van het bestemmingsplan te krijgen. In de zienswijze wordt tevens aangegeven dat hiervoor het

bestemmingsplan moet worden gewijzigd en dat hiermee hoge kosten voor de ondernemer aan de orde zijn.

Ook in dit geval is het goed te beseffen dat er slechts een toets aan het bestemmingsplan aan de orde is, indien er een nieuwe ontwikkeling gepland is. Pas dan zal er aan het bestemmingsplan worden getoetst. De acute noodzaak om de nieuwe verleende Wnb-vergunning per direct op te laten nemen in bijlage 7 van het bestemmingsplan is daarmee dan ook niet aanwezig in onze ogen. Dat is pas mogelijk relevant indien er op korte termijn nog een nieuwe ontwikkeling beoogd is. Maar in dat geval zal dit bestemmingsplan niet belemmerd zijn indien er een natuurtoestemming ligt.

Los daarvan is het goed te weten dat er wettelijk gezien uiterlijk binnen 5 jaar (na vaststelling van een bestemmingsplan) een geactualiseerd bestemmingsplan moeten komen. Dat zal per 1 januari 2024 een Omgevingsplan gaan heten (onder de Omgevingswet). Deze nieuwe wet verplicht gemeenten om minimaal elke 5 jaar het Omgevingsplan te actualiseren.

De nieuwe verleende Wnb-vergunningen worden dus bij die actualisatie automatisch (en gratis voor de bedrijven) opgenomen in bijlage 7. Het is goed denkbaar dat een actualisatie ook sneller dan deze 5 jaar aan de orde is. In die zin is het dus niet nodig om als agrarisch bedrijf zelf een wijziging op het bestemmingsplan op te starten (en te betalen) om daarmee de vergunning in bijlage 7 te krijgen. Dat gebeurt door de actualisatieplicht namelijk al automatisch. En de kans wordt klein geacht dat er in de periode tussen het verkrijgen van de nieuwe Wnb-vergunning en de actualisatie van het bestemmingsplan nog nieuwe ontwikkelingen bij een bedrijf zijn (waarbij stikstofemissie aan de orde kan zijn). Indien die er al zouden zijn, dan voorziet ons bestemmingsplan hier ook in aangezien wij recht doen aan de natuurtoestemmingen.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

27. Angterperlaan 7, 8763 MB Parrega.

Indiener is van mening dat de bouwregels voor woningen buiten de bebouwde kom gelijk gesteld moeten worden met de bouwregels binnen de bebouwde kom. Met name op het gebied van vergunningsvrij bouwen. Verzocht wordt om de mogelijkheid om vergunningsvrij te bouwen bij een woning gelijk te trekken als een woning binnen de bebouwde kom.

Reactie gemeente

Vergunningsvrij bouwen is gebaseerd op het Besluit omgevingsrecht (Bor). In het Bor is bepaald dat de regeling van vergunningsvrij bouwen niet van toepassing is op percelen in het buitengebied. Als gemeente kunnen wij niet de regels voor vergunningvrij overrulen middels een bestemmingsplan. Deze regels zijn landelijk bepaald.

Conclusie

De zienswijze wordt niet overgenomen.

28. Pasfeardyk 6, 8631 SK Loënga.

Namens Camping Pasveer V.O.F. wordt verzocht de toekomstige uitbreiding en upgrading van de camping op te nemen in het voorliggende bestemmingsplan. Uit de zienswijze en bijbehorende bijlage blijkt dat een naastgelegen perceel grond is aangekocht en men voornemens is de camping uit te breiden op deze locatie. De beoogde uitbreiding is niet opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan.
Naast het feit dat de voorgenomen uitbreiding niet is opgenomen in het bestemmingsplan vraagt men bijlage 3 bij de planregels aan te passen door voor Camping Pasveer v.o.f. het aantal kampeereenheden te verhogen naar maximaal 110.

Reactie gemeente:
De voormalige gemeente Sneek heeft in verleden meegewerkt aan het realiseren van stadscamping 'Camping Pasveer'. Ooit begonnen als ondergeschikte neventak, maar later uitgegroeid tot 70 staanplaatsen. De agrarische bedrijfsactiviteiten zijn afgebouwd en sinds enkele jaren helemaal beëindigd. Bij het opstellen van het bestemmingsplan 'Buitengebied Súdwest-Fryslân' is 'Camping Pasveer' bestemd als 'Recreatie – recreatiebedrijf.
Het bestemmingsplan Buitengebied Súdwest-Fryslân-I moet worden gezien als een actualisatieplan. In principe worden nieuwe ontwikkelingen niet meegenomen. Een uitzondering wordt gemaakt wanneer bij een nieuwe ontwikkeling de ruimtelijke onderbouwing reeds is ingediend en de reacties in het kader van vooroverleg zijn verwerkt. Een ruimtelijke onderbouwing is nodig om aan te tonen dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Zo moeten de gevolgen voor een ontwikkeling ten aanzien van alle (relevante) omgevingsaspecten worden onderzocht.

In de 'Toekomstvisie Camping Pasveer' zijn de toekomstplannen van 'Camping Pasveer' nader uitgewerkt. De camping wil verder groeien. Om een dergelijke groei mogelijk te maken moet de bestemming van de omliggende gronden worden gewijzigd. Zoals aangegeven is het onderhavige bestemmingsplan een herziening van de bestaande planologische regeling, waarin geen nieuwe ontwikkelingen worden opgenomen, tenzij met een goede ruimtelijke onderbouwing is aangetoond dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Naast de 'Toekomstvisie Camping Pasveer' is geen aanvraag omgevingsvergunning of nader onderbouwing ingediend waaruit blijkt dat de beoogde plannen uitvoerbaar zijn. De beoogde uitbreiding of ontwikkeling kan daarom niet in dit bestemmingsplan worden opgenomen.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

29. Allengaweg 11, 8822 WJ te Arum.

Beleid
Namens de Mts. wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.
Ook blijkt uit het bestemmingsplan niet hoe rekening is gehouden met de inhoudelijke keuzes zoals vastgelegd in de NOVI.

Stikstof
Mts. beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
Mts. kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente

Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu

geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt. Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken voor een ruimtelijke ontwikkeling, waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”

Conclusie
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

30. Koaidyk 6A, 8724 LJ, It Heidenskip.

Beleid
Namens belanghebbende wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
Mts. beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
Mts. kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente:

Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig

beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

<u>Conclusie:</u>
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt. Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken <u>voor een ruimtelijke ontwikkeling,</u> waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. <u>Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”</u>

<u>Conclusie:</u>
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

31.’t Sou 61, 8721 EV te Warns.

Een bestemmingsplan mag niet ouder zijn dan 10 jaar en daarom is de gemeente verplicht iedere 10 jaar een nieuw bestemmingsplan vast te stellen. Aangegeven wordt dat deze verplichting niet geldt wanneer:

- een bestemmingsplan digitaal beschikbaar is via www.ruimtelijkeplannen.nl;
- of een gescande versie van een niet digitaal raadpleegbaar bestemmingsplan beschikbaar is op www.ruimtelijkeplannen.nl.

Het vigerende bestemmingsplan voor het perceel ’t Sou 61 te Warns is vastgesteld op 5 oktober 2017 en nog steeds actueel en voor het perceel Noordenlaan 20 nog steeds actueel. Er is derhalve geen noodzaak om een nieuw bestemmingsplan vast te stellen. Verzocht wordt om het perceel ’t Sou 61 te Warns niet op te nemen in onderhavige herziening.

Reactie gemeente:
De gemeenteraad heeft de beleidsvrijheid om voor haar grondgebied een bestemmingsplan vast te stellen en is niet gebonden aan een wettelijke termijn. Onderhavig bestemmingsplan is opgesteld om de planregels voor alle agrarische bedrijven in de gemeente Súdwest-Fryslân een uniforme en eenduidige juridische – en planologische regeling op te nemen. De planologische regeling in onderhavig bestemmingsplan komt in grote lijnen overeen met de vigerende planologische regeling. In de vigerende planologische regeling werd echter nog verwezen naar de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Sinds de uitspraak van de Afdeling op 29 mei 2019 is de PAS niet meer van toepassing en mag een dergelijke regeling niet meer een bestemmingsplan worden opgenomen. Het feit dat de vigerende planologische nog up-to-date is voor het perceel ’t Sou 61 te Warns doet daar niet aan af.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

32. Helspaed 3, 8724 HS It Heidenskip

Een bestemmingsplan mag niet ouder zijn dan 10 jaar en daarom is de gemeente verplicht iedere 10 jaar een nieuw bestemmingsplan vast te stellen. Aangegeven wordt dat deze verplichting niet geldt wanneer:

- een bestemmingsplan digitaal beschikbaar is via www.ruimtelijkeplannen.nl;
- of een gescande versie van een niet digitaal raadpleegbaar bestemmingsplan beschikbaar is op www.ruimtelijkeplannen.nl.

Het vigerende bestemmingsplan voor het perceel Helspaed 3 te It Heidenskip is vastgesteld op 5 oktober 2017 en nog steeds actueel en voor het perceel Noordenlaan 20 nog steeds actueel. Er is derhalve geen noodzaak om een nieuw bestemmingsplan vast te stellen. Verzocht wordt om het perceel Helspaed 3 te It Heidenskip niet op te nemen in onderhavige herziening.

Reactie gemeente
De gemeenteraad heeft de beleidsvrijheid om voor haar grondgebied een bestemmingsplan vast te stellen en is niet gebonden aan een wettelijke termijn. Onderhavig bestemmingsplan is opgesteld om de planregels voor alle agrarische bedrijven in de gemeente Súdwest-Fryslân een uniforme en eenduidige juridische – en planologische regeling op te nemen. De planologische regeling in onderhavig bestemmingsplan komt in grote lijnen overeen met de vigerende planologische regeling. In de vigerende planologische regeling werd echter nog verwezen naar de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Sinds de uitspraak van de Afdeling op 29 mei 2019 is de PAS niet meer van toepassing en mag een dergelijke regeling niet meer een bestemmingsplan worden opgenomen. Het feit dat de vigerende planologische nog up-to-date is voor het perceel Helspaed 3 te It Heidenskip doet daar niet aan af.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

33. Nesserlaan 2, 8748 ED te Witmarsum.

Een bestemmingsplan mag niet ouder zijn dan 10 jaar en daarom is de gemeente verplicht iedere 10 jaar een nieuw bestemmingsplan vast te stellen. Aangegeven wordt dat deze verplichting niet geldt wanneer:

- een bestemmingsplan digitaal beschikbaar is via www.ruimtelijkeplannen.nl;
- of een gescande versie van een niet digitaal raadpleegbaar bestemmingsplan beschikbaar is op www.ruimtelijkeplannen.nl.

Het vigerende bestemmingsplan voor het perceel Nesserlaan 2 te Witmarsum is vastgesteld op 5 oktober 2017 en nog steeds actueel en voor het perceel Noordenlaan 20 nog steeds actueel. Er is derhalve geen noodzaak om een nieuw bestemmingsplan vast te stellen. Verzocht wordt om het perceel Nesserlaan 2 te Witmarsum niet op te nemen in onderhavige herziening.

Reactie gemeente:
De gemeenteraad heeft de beleidsvrijheid om voor haar grondgebied een bestemmingsplan vast te stellen en is niet gebonden aan een wettelijke termijn. Onderhavig bestemmingsplan is opgesteld om de planregels voor alle agrarische bedrijven in de gemeente Súdwest-Fryslân een uniforme en eenduidige juridische – en planologische regeling op te nemen. De planologische regeling in onderhavig bestemmingsplan komt in grote lijnen overeen met de vigerende planologische regeling. In de vigerende planologische regeling werd echter nog verwezen naar de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Sinds de uitspraak van de Afdeling op 29 mei 2019 is de PAS niet meer van toepassing en mag een dergelijke regeling niet meer een bestemmingsplan worden opgenomen. Het feit dat de vigerende planologische nog up-to-date is voor het perceel Nesserlaan 2 te Witmarsum doet daar niet aan af.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

34. Dorpsweg 8, 8753 JC te Cornwerd.

De eigenaar van het perceel vindt het een positieve ontwikkeling dat voor alle agrarische bedrijven in de gemeente Súdwest-Fryslân een uniforme planologische regeling van toepassing is, maar betreurd dat deze uniforme regels niet geld voor de kleine windturbines. Op basis van een landschappelijke analyse is het betreffende perceel uitgesloten voor het realiseren van een kleine windturbine.

Sleufsilo's
De beoogde uitbreiding van het agrarisch bedrijf met twee sleufsilo's zijn niet meegenomen in het ontwerpbestemmingsplan. Hiervoor is een ruimtelijke onderbouwing opgesteld en aangeleverd bij de gemeente. Met de bouw van de sleufsilo's wordt de maximale oppervlakte van 2ha die op grond van het bestemmingsplan mogelijk is overschreden. De eerste sleufsilo past met moeite binnen de 2ha, maar voor de tweede sleufsilo moet een partiële herziening worden doorlopen. Uit de aangeleverde ruimtelijke onderbouwing blijkt dat er ruimtelijk geen bezwaren zijn om beide sleufsilo's op te nemen in onderhavig bestemmingsplan.

Windturbine weg bestemd
In het Provinciaal InpassingsPlan 'Nij Hiddum Houw' is de solitaire windturbine op het perceel van indiener weg bestemd. In het latere bestemmingsplan 'Dorpen Noord/West 2' is echter de mogelijkheid om een windturbine op het perceel weer opgenomen. In het onderhavige ontwerpbestemmingsplan is deze mogelijkheid voor een windturbine niet meer opgenomen. Vervolgens wordt aangegeven dat de nieuwe planologische regeling nadelig is en dat men in aanmerking kan komen voor planschade.

Reactie gemeente:
De ruimtelijke onderbouwing die in het kader van de bouw van de twee sleufsilo's is ingediend was nog niet volledig en moet worden aangevuld met een landschappelijk inpassingsplan. Vervolgens zal de beoogde uitbreiding van het agrarisch bedrijf met de twee sleufsilo's als ambtelijke wijziging in het bestemmingsplan worden opgenomen.

De bestaande windturbine op het perceel is in het kader van het Provinciaal InpassingsPlan 'Nij Hiddum Houw' (PIP) gesaneerd. Vervolgens deze nieuwe planologisch situatie die met het PIP is ontstaan niet correct overgenomen in het bestemmingsplan 'Dorpen Noord/West 2'. Op grond van dit laatste plan zou de bouw van een windturbine weer mogelijk zijn. In het onderhavige bestemmingsplan is de planologische situatie van het PIP weer correct opgenomen op de verbeelding. De bouw van een kleine windturbine, hoewel deze op grond van de planregels van het onderhavige bestemmingsplan mogelijk wordt gemaakt, is echter niet toegestaan. Het perceel Dorpsweg 8 ligt in het uitzonderingsgebied dat met het PIP is vastgesteld. Agrarische percelen die binnen dit uitzonderingsgebied liggen zijn uitgesloten van de bouw van een kleine windturbine.

Conclusie:
Het bestemmingsplan wordt naar aanleiding van de zienswijze gewijzigd door het bouwvlak op de verbeelding uit te breiden ten behoeve van de 2 sleufsilo's.

35. Meerswal 2, 8754 JA te Makkum.

Namens het bedrijf wordt aangegeven dat geen antwoord op de inspraakreactie is ontvangen. De inspraakreactie is daarom ook in de zienswijze opgenomen.

ontvangstruimte
Het bedrijf is gevraagd door de geitenmelkfabriek in Heerenveen om buitenlandse gasten van de melkfabriek op het bedrijf te ontvangen en rond te leiden. Het bedrijf wil daarom naast de boerderijwinkel een ontvangstruimte realiseren voor de buitenlandse gasten. In deze ruimte worden presentaties gegeven over de geitenhouderij ter plaatse en de gehele sector.

Boerderijwinkel
Op het bedrijf is tevens een boerderijwinkel gevestigd, hiervoor is een omgevingsvergunning aangevraagd en verleend. De boerderijwinkel is echter niet op de verbeelding weergegeven.

Stikstof
De geitenhouderij beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning welke niet in Bijlage 7 behorende bij de planregels is opgenomen. Het betreft een zogenaamde PAS-vergunning. In de zienswijze wordt aangegeven dat de onherroepelijke milieu- en Nb-vergunning niet gerespecteerd worden door deze niet in Bijlage 7 van het bestemmingsplan op te nemen.

Gebruik gronden
De eigenaar van de geitenhouderij kan zich ook niet verenigen met de strikte regeling dat er geen toename mag zijn van stikstofemissie bij gebruik van of het laten gebruiken van gronden. Dit is een te beperkende maatregel die niet te handhaven is voor de gemeente.

Reactie gemeente:
Voor de boerderijwinkel is een omgevingsvergunning verleend. Het is echter niet nodig om voor de boerderijwinkel een specifieke aanduiding op de verbeelding op te nemen. Op grond van het geldende – en het toekomstige bestemmingsplan is een boerderijwinkel met een oppervlakte van maximaal 100m^2 als nevenactiviteit bij recht toegestaan. Het inrichten van een ontvangstruimte voor het ontvangen en rondleiden van gasten van de melkfabriek op de geitenhouderij zien wij eveneens als een ondergeschikte nevenactiviteit met een duidelijke relatie met de geitenhouderij ter plaatse. Op grond van het geldende – en toekomstige bestemmingsplan mogen op het agrarisch bedrijf nevenactiviteiten plaatsvinden. Om te waarborgen dat er sprake is van nevenactiviteiten bij de agrarische hoofdfunctie mag de maximale oppervlakte van de nevenactiviteiten niet meer ruimte in beslag nemen dan 1/3 van de bedrijfsgebouwen met een maximum van 500m^2. Op grond van de geldende – en toekomstige planregels is het niet nodig het bestemmingsplan op dit punt aan te passen.
Stikstof

In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.

In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze

hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

<u>Conclusie:</u>
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er

wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken <u>voor een ruimtelijke ontwikkeling,</u> waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. <u>Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”</u>

<u>Conclusie:</u>
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

36. Heidenskipsterdyk 12, 8724 HS It Heidenskip.

Indiener is van mening dat er geen reden is om het geldende bestemmingsplan te vervangen en vraagt op welke punten dit nodig is. Indiener kan zich niet vinden in het opnemen van stikstofregels in het bestemmingsplan. De provincie is het bevoegd gezag inzake de natuurvergunningen, daar heeft de gemeente niets over te zeggen en vraagt zich af waar de verplichting om een stikstofregel op te nemen in het bestemmingsplan.

Tijdens de informatiebijeenkomst is aangegeven dat het bestemmingsplan voor alle agrarische bedrijven dezelfde regels krijgen en geen inperking of afname van natuurrechten. Door de begripsbepaling 'toename van de stikstofdepositie' worden de rechten van agrarische bedrijven ingeperkt door de datum van vaststelling van het bestemmingsplan als referentiedatum te kiezen. Het bedrijf beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning welke niet in Bijlage 7 van de planregels is opgenomen en daarmee worden deze rechten niet gerespecteerd.

Indiener is van mening dat, wanneer een agrarisch bedrijf beschikt over een milieu- en natuurtoestemming dat het bestemmingsplan beperkend zal zijn, omdat er geen stikstoftoename mag zijn. Indiener vraagt daarom geen regels op te nemen inzake de stikstofdepositie of de onherroepelijke Nb-vergunningen te respecteren.
Er heerst heel veel onzekerheid in de agrarische sector. In de zienswijze wordt vervolgens het RAV-lijsten onderzoek genoemd en de bezwaarprocedure inzake de aanwijzing van de Oudegaaster Brekken, Fluessen en omgeving als stikstofgevoelige habitat. De gevolgen hiervan zijn op dit moment niet te overzien.
Daarom wordt gevraagd het geldende bestemmingsplan niet te wijzigen en het voorleggende bestemmingsplan niet vast te stellen.

Reactie gemeente:
Tegen de vaststelling van het geldende bestemmingsplan Buitengebied, vastgesteld in 2017, is beroep ingesteld. Naar aanleiding van de uitspraak van de Afdeling moet een bestemmingsplan worden herzien. Bij een dergelijke herziening worden dan ook eventuele beleidswijzigingen van zowel Rijk, provincie als gemeente opgenomen en worden ook de verleende vergunningen opgenomen. De gemeente wil voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet over een actueel en digitaal bestemmingsplan beschikken, dat recht doet aan de huidige situatie. De stikstofregel die in het geldende bestemmingsplan was opgenomen was gebaseerd op de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Dit is na de uitspraak van de Afdeling op 29 mei 2019 niet meer toegestaan en zou het bestemmingsplan worden vernietigd. Overigens was in het vigerende bestemmingsplan ook een regel opgenomen waaruit bleek dat een ontwikkeling geen toename van de stikstofdepositie tot gevolg mocht hebben, tenzij hiervoor een vergunning kon worden verleend. Feitelijk is in het voorliggende bestemmingsplan een vergelijkbare regeling opgenomen. Een uitbreiding of ruimtelijke ontwikkeling is mogelijk, mits er geen sprake is van een toename van de stikstofdepositie of hiervoor een Wnb-vergunning kan worden verleend.

In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.

In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze

hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

<u>Conclusie:</u>
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

37. Provincie Fryslân, Postbus 20120, 8900 HM te Leeuwarden.

Weidevogelkansengebied
In weidevogelkansengebied is alleen ruimte voor niet-agrarische ontwikkelingen mits deze ontwikkelingen geen extra verstoring van het gebied van openheid en rust tot gevolg hebben. Ontwikkelingen die op een bestaand perceel plaatsvinden zullen geen extra verstoring van openheid en rust tot gevolg hebben. Om het weidevogelkansengebied beter te beschermen is het nodig om nadere beoordeling in het bestemmingsplan op te nemen. Deze nadere beoordelingsmaatregel is met name nodig als een niet-agrarisch perceel wordt uitgebreid of bij niet-agrarische ontwikkelingen in het landelijk gebied. Voorgesteld wordt om een algemene regel in het bestemmingsplan op te nemen om de regels ten aanzien van het Weidevogelkansengebied in de Verordening Romte Fryslân te waarborgen. Voor ontwikkelingen die aansluiten op het stedelijk gebied geldt een verstoringsafstand van 300m. Voor ontwikkelingen in het landelijk gebied geldt een verstoringsafstand van 200m.

Reactie gemeente:
Ten behoeve van de bescherming van het weidevogelkansengebied bij niet-agrarische ontwikkelingen wordt voorgesteld om hiervoor een extra criteria op te nemen. In de algemene afwijkingsregels worden extra criteria opgenomen om het weidevogelkansengebied beter te beschermen bij eventuele niet-agrarische ontwikkelingen in het landelijk gebied.

Conclusie:
De zienswijze zal worden overgenomen.

Beschermen landschap
Om de kernkwaliteiten van het landschap, zoals bestaande houtelementen waaronder erfbeplanting rondom bouwpercelen te bewaren dan wel te beschermen vraagt de provincie een omgevingsvergunningplicht op te nemen voor het kappen van houtopstanden in de regels.

Reactie gemeente:
In enkele vigerende bestemmingsplannen was een omgevingsvergunningplicht opgenomen voor het kappen van houtsingels en andere houtopstanden. In het kader van een goede landschappelijke inpassing wordt voor een erfomvang groter dan 1,5ha een Nije Pleats methode gevraagd. Het is daarom voor de hand liggend om de landschappelijke inpassing te waarborgen een omgevingsvergunningplicht op te nemen.

Conclusie:
De zienswijze zal worden overgenomen.

Archeologie
In de dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie 1’ en ‘Waarde – Archeologie 2’ wordt verwezen naar de ‘gemeentelijke FAMKE’. Er wordt echter niet aangegeven wat de ‘gemeentelijke FAMKE’ inhoudt.

Met betrekking tot de wijziging van de bestemming ter plaatse van het perceel It Fliet 3 in Witmarsum en het perceel Heidenskipsterdyk 2 in It Heidenskip geeft de provincie aan dat op basis van de FAMKE een archeologisch onderzoek zou moeten plaatsvinden. Hiervan kan worden afgeweken wanneer onderbouwd kan worden dat de archeologische waarden op een andere manier worden beschermd. Ten aanzien van de aanleg van het parkeerterrein bij It Fliet 3 kan een dubbelbestemming voldoende zijn als de ingreep ten behoeve van de aanleg van het parkeerterrein niet dieper gaat dan 0,40m. Als een diepere ingreep noodzakelijk is, is een archeologisch onderzoek nodig.

Met betrekking tot het perceel Heidenskipsterdyk 2 is een archeologisch onderzoek niet nodig als de totale oppervlakte van de beoogde ingrepen op de locatie niet meer bedraagt dan 500m^2.

Reactie gemeente:
Er is wel nader beschreven wat dit precies inhoud. In de toelichting staat namelijk: *Zo stelt de gemeente bij bestemmingsplannen cultuurhistorische analyses op en gaat de gemeente bij de bescherming van archeologische (verwachtings)waarden in bestemmingsplannen formeel uit van de gemeentelijke FAMKE (Friese Archeologische Monumentenkaart Extra), een uitsnede van de provinciale FAMKE. Voor de bekende en de te verwachten cultuurhistorische waarden gaat de gemeente uit van de Cultuur Historische kaart van de provincie Fryslân (CHK) en de Buitengebied Súdwest-Fryslân-I ontwerp 60 Landschapsbiografie Súdwesthoeke. Deze kaarten zijn daarmee onderlegger voor het in de Erfgoednota geformuleerde beleid.*

Er staat verder in de Erfgoedverordening 2021:
De door de gemeente als archeologische beleidsadvieskaart vastgestelde gemeentelijke Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE) - dit is een uitsnede van de provinciale FAMKE voor het gemeentelijk grondgebied - dient daarbij als basis.

En verder staat er in de Erfgoedverordening:

Artikel 21. Gemeentelijke FAMKE

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening dient in het bestemmingsplan in de toelichting bij het bestemmingsplan een beschrijving opgenomen te worden van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten

monumenten rekening is gehouden. Met de invoering van deze verplichting is de bescherming archeologische waarden in beginsel ruimtelijk geborgd. Er zijn echter nog bestemmingsplannen van kracht van vóór de invoering van deze eisen. Gelet op de geldigheidstermijn van een bestemmingsplan van tien jaar, zal dit ook nog enige jaren mogelijk blijven. Om, mede gelet op de verplichtingen van het Verdrag van Malta, ook voor de gronden waar deze 'oude' bestemmingsplannen nog gelden de bescherming van archeologische waarden te verzekeren, is dit artikel opgenomen.

De strekking van dit artikel is te waarborgen dat mogelijk in deze gronden aanwezige archeologische waarden niet worden verstoord, tenzij daaraan aandacht is besteed die gelijkwaardig is aan waartoe artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening verplicht, door middel van de verwachtingskaarten, een omgevingsvergunning of eigen onderzoek dat aan die eisen kan voldoen. Bij eventuele nadere regels van burgemeester en wethouders over het verrichten van archeologisch onderzoek kan bijvoorbeeld gedacht worden aan regels m.b.t. een programma van eisen of een plan van aanpak.

Lid 1
De gemeentelijke FAMKE dient als basis voor zowel de erfgoedverordening als de bestemmingsplannen. De door de gemeente vastgestelde Erfgoednota en Erfgoedverordening en de door het college vastgestelde gemeentelijke FAMKE vormen tezamen een consistent geheel. De kaderstelling kan vervolgens ook gebruikt worden bij de uitwerking van het beleid in bestemmingsplannen.

Lid 2
De gemeentelijke FAMKE is geen statische kaart. Uitgevoerde archeologische onderzoeken kunnen namelijk nieuwe informatie opleveren voor de kaart. De intentie is om de kaart éénmaal in de vier jaar te actualiseren. Dit lid stelt dat de archeologische onderzoeken die nog niet zijn verwerkt op de FAMKE ook meegewogen dienen te worden bij de uitwerking c.q. toepassing van het archeologiebeleid. Voorwaarde hiervoor is wel dat de archeologische onderzoeken uitgevoerd moeten zijn door bedrijven die in het bezit zijn van een opgravingsvergunning verstrekt door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

It Fliet en Heidenskipsterdyk 2
Op het terrein lag al en ligt nu nog een dubbelbestemming Waarde archeologie 2. Het is nu nog niet bekend of de eventuele uitbreiding van de huidige parkeerplaats daadwerkelijk gepaard gaat met ingrepen dieper dan 40 cm én een oppervlakte boven de 500 m2. Zo ja, dan is hier gewoon een Omgevingsvergunning voor benodigd en kan er alsnog een archeologisch onderzoek worden uitgevoerd. Ons inziens zijn hiermee de archeologische waarden voldoende geborgd.

Vooralsnog wordt met het nieuwe BP niet meer dan 300 m2 aan nieuwe bebouwing mogelijk gemaakt op grond van de regels aan hoofd- en bijgebouw bij nieuwbouw, behalve als hoofdgebouw bestaande oppervlakte meer is en dat is in dit geval zo, de romp kop boerderij is al 350 m2 en dan kan er dus nog maximaal 150 m2 aan

bijgebouw bij, dan kom je dus al op 500 m2. Het is verder niet bekend wat er nog wordt aangelegd aan leidingen, waterpartijen en groen, dus de kans is groot dat je boven de vrijstellingsgrens komt (dieper dan 40 cm over meer dan 500 m2). Voor de nieuwe woonboerderij op het perceel Heidenskipsterdyk 2 is een omgevingsvergunning afgegeven en de nieuwe woonboerderij is inmiddels gerealiseerd. De nieuwe woonboerderij is qua oppervlakte kleiner dan de bestaande, waarbij nu kan worden aangegeven dat de maximale oppervlakte van 500m^2 niet is overschreden.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Natuur/Bos
Binnen de bestemmingen 'Bos' en 'Natuur' kan een omgevingsvergunning aangevraagd worden voor werkzaamheden, zoals het verwijderen van houtgewassen, het aanbrengen van oppervlakteverhardingen, het graven van sloten en het aanleggen van voorzieningen ten behoeve van extensief dag-recreatief medegebruik. Als voorwaarde is nu in de regels opgenomen dat er geen sprake mag zijn van onevenredige afbreuk van de natuurlijke waarden. De provincie geeft aan dat de natuur- en bosgebieden veelal onderdeel uitmaken van de NNN of Natuur buiten de NNN. Dit vraagt een extra afweging of er sprake is van een ontwikkeling van openbaar belang. Gevraagd wordt deze extra afweging in de regels op te nemen en in de toelichting te vermelden dat de provincie in voorkomende gevallen om advies kan worden gevraagd.

Reactie gemeente
In de voorwaarden wordt al genoemd dat de natuurlijke en landschappelijke waarden niet aangetast mogen worden. De voorwaarde wordt uitgebreid dat voor gebieden die deel uitmaken van het NNN-gebied of van Natuur buiten NNN een extra afweging moet worden gemaakt bij ruimtelijke ontwikkelingen. In de toelichting van het bestemmingsplan zal worden aangegeven dat de provincie om advies moet worden gevraagd. In sommige gevallen zal sprake zijn van compensatie.

Conclusie:
De zienswijze zal worden overgenomen.

Detailhandel
Binnen de bestemming 'Detailhandel' wordt het uitoefenen van detailhandel in het algemeen toegestaan. Gevraagd wordt om de specifieke vormen van detailhandel in het buitengebied te beperken tot de vorm van detailhandel ter plaatse. Dit kan door de percelen te voorzien van een aanduiding waaruit blijkt dat uitsluiten die vorm van detailhandel is toegestaan.

Reactie gemeente:
De zienswijze is specifiek gericht op het perceel waar een tapijtboerderij was gevestigd. De eigenaar heeft aangegeven dat de detailhandelsactiviteiten t.b.v. de tapijtboerderij ter plaatse zijn beëindigd en heeft gevraagd de bestemming van het perceel te wijzigen naar de bestemming 'Wonen – Woonboerderij'. De bedrijfsactiviteiten zijn verplaatst naar het bedrijventerrein in Bolsward. Het betreffende perceel krijgt de bestemming 'Wonen – Woonboerderij'.
Het bestemmingsplan wordt naar aanleiding van dit deel van de zienswijze gewijzigd vastgesteld.

Kleinschalig kamperen
Het bestemmingsplan staat maximaal 35 kampeerplaatsen toe op een kleinschalig kampeerterrein. Op grond van de Verordening Romte Fryslân zijn maximaal 25 kampeerplaatsen toegestaan. Gevraagd wordt het maximum aantal kampeerplaatsen aan te passen.

Reactie gemeente:
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is geanticipeerd op de door Gedeputeerde Staten voorgestelde wijziging van de Verordening Romte Fryslân. Deze wijziging zou maximaal 35 kampeerplaatsen op een kleinschalig kampeerterrein mogelijk maken. Nu Provinciale Staten hebben besloten de Verordening Romte Fryslân niet te wijzigen zijn maximaal 25 kampeerplaatsen toegestaan.

<u>Conclusie:</u>
De zienswijze zal worden overgenomen.

Vrijwaringszone – dijk
Op grond van de Verordening Romte Fryslân mag een uitbreiding van een bestaande woning, een bestaande recreatiewoning of een bestaand niet aan het beheer, onderhoud of productievermogen van het landelijk gebied gebonden bedrijf binnen de reserveringszone niet groter zijn dan 10% van het bestaand bebouwd oppervlak. Bij eventuele uitbreidingen moet hierbij rekening worden gehouden, zodat de uitbreidingen van genoemde functies beperkt zijn toegestaan.

Reactie gemeente:
In de bouwregels binnen de bestemming 'Waarde – Cultuurhistorische lijnen' is de bepaling opgenomen dat er geen nieuwe gebouwen of bouwwerken, geen gebouw zijnde mogen worden gebouwd anders dan ter vervanging van bestaande gebouwen of bouwwerken. Om te voorkomen dat bij een eventuele uitbreiding van bestaande functies fors worden uitgebreid wordt de eventuele uitbreiding gemaximaliseerd op 10% van de bestaande oppervlakte conform de Verordening Romte Fryslân.

<u>Conclusie:</u>
De zienswijze zal worden overgenomen.

Natuur – informatiecentrum
Binnen de bestemming ‘Natuur’ heeft de veldschuur de aanduiding ‘specifieke vorm van natuur – informatiecentrum’. Om te voorkomen dat de veldschuur een ‘trekpleister’ wordt, vraagt de provincie om de gebruiksregels aan te scherpen zodat de veldschuur uitsluitend gebruikt mag worden voor extensief dagrecreatief – en educatief gebruik.

Reactie gemeente:
Om te voorkomen dat het informatiecentrum binnen de bestemming ‘Natuur’ ter plaatse van de aanduiding ‘specifieke vorm van natuur – informatiecentrum’ wordt gebruikt voor meerdere publiek aantrekkende functies worden de gebruiksregels aangepast.

De specifieke gebruiksregels wordt aangepast. Het gebouw ter plaatse van de aanduiding ‘specifieke vorm van natuur – informatiecentrum’ mag uitsluitend worden gebruikt voor dagrecreatieve – en educatieve activiteiten. Horeca – activiteiten zijn niet toegestaan.

Conclusie:
De zienswijze zal worden overgenomen.

Carl Fellingerweg 2B Makkum
Een strook grond aan de noordoostzijde van het perceel heeft in het ontwerpbestemmingsplan de bestemming ‘recreatie’ gekregen. Deze strook grond maakt echter onderdeel uit van Natuur buiten NNN. Voor Natuur buiten NNN moet sprake zijn van een passende bestemming die voorziet in gebruiksregels gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van de natuurwaarden. Gelet op het feit er uitsluitend kan worden afgeweken als er sprake is van een noodzakelijke ruimtelijke ingreep, wordt voorgesteld de bestemming ‘Natuur’ te handhaven.

Reactie gemeente:
Hoewel de betreffende strook grond in eigendom is bij de eigenaar van het perceel. Deze strook maakt onderdeel uit van Natuur buiten NNN. Nu blijkt dat er geen geldige reden is, anders dan feitelijk gebruik om van de Verordening Romte Fryslân af te wijken, kennen wij de bestemming ‘Natuur’ toe aan deze gronden’

Conclusie:
De zienswijze zal worden overgenomen.

Filenserwei 1 Schettens en Carl Fellingerweg 2 Idsegahuizen
Voor deze percelen is een uitgebreide omgevingsvergunning verleend. In de omgevingsvergunning is een voorwaardelijke bepaling opgenomen om de landschappelijke inpassing te borgen. Gevraagd wordt om de borging ook in het bestemmingsplan op te nemen.

Reactie gemeente:
Ten behoeve van de landschappelijke inpassing van genoemde percelen die als voorwaardelijke bepaling was opgenomen bij de verleende omgevingsvergunning zal de specifieke gebruiksregel onder artikel 3.5, onder 'i' worden aangevuld. 'het gebruik van gronden voor beplantingsstroken, met uitzondering van bestaande beplantingsstroken en beplantingsstroken welke op grond van dit plan – *en eerder verleende omgevingsvergunningen* – dienen te worden gerealiseerd ten behoeve van een landschappelijke inpassing.

Conclusie:
De zienswijze zal worden overgenomen.

Noardermar 9 en 10 Stavoren
In het ontwerpbestemmingsplan is de bestemming van beide percelen gewijzigd. In de toelichting is onvoldoende gemotiveerd waarom de gebruiksgerichte paardenhouderij op deze locatie, niet direct aansluitend aan bestaand stedelijk gebied, mogelijk is. Gezien de ligging van het bestemmingsvlak en het bouwvlak wordt gevraagd te voorkomen dat de bedrijfsactiviteiten voor de bedrijfswoning plaatsvinden. Dit kan door het bouw/bestemmingsvlak aan de voorzijde te verkleinen en aan de achterzijde van het perceel te vergroten.

Reactie gemeente:
Op het perceel Noardermar 10 is een pensionstalling gevestigd en geen manege. De bestemming 'Agrarisch – Paardenhouderij' maakt dit gebruik mogelijk. Om een manege op deze locatie mogelijk te maken zou de bestemming 'Agrarisch' moeten worden gewijzigd naar de bestemming 'Sport – Manege. Op grond van het gemeentelijk beleid moet een manege direct aansluiten bij een kern. De bestemming 'Agrarisch – Paardenhouderij' is passend in het landelijk gebied. Het verkleinen van het bestemmingsvlak aan de voorzijde van het perceel en het perceel vervolgens aan de achterzijde te vergroten is gezien de eigendomssituatie niet mogelijk. De gronden achter het perceel zijn niet van dezelfde eigenaar.

Conclusie:
Deze zienswijze zal niet worden overgenomen.

Heidenskipsterdyk 50 It Heidenskip
Op grond van de bestemming kan op het perceel een agrarisch bedrijf worden opgericht. De provincie stelt voor om de oppervlakte van de bestaande bebouwing vast te leggen en verdere uitbreiding of nieuwvestiging alleen toe te staan met toepassing van de Nije Pleats methode.

Reactie gemeente:
Het perceel heeft van oudsher een agrarische bestemming. Ook in het oorspronkelijke bestemmingsplan Buitengebied van de voormalige gemeente Nijefurd was de bestemming van het perceel 'Agrarisch' en was de vestiging van

een agrarisch bedrijf op deze locatie mogelijk. Hoewel de huidige bebouwing niet de uitstraling van een agrarisch bedrijf heeft, maakt het perceel wel onderdeel uit van een agrarisch bedrijf op nabij gelegen locatie. Het perceel is opgenomen in de geldende milieu- en natuurtoestemmingen van dit bedrijf. De ontwikkelingen die op grond van het vigerende – en het onderhavige bestemmingsplan mogelijk zijn, zijn uitsluitend gericht op een (volwaardig) agrarisch bedrijf.

Conclusie:
Deze zienswijze zal niet worden overgenomen.

38. Easthimmerwei 2, 8748 EE te Witmarsum,

Namens de maatschap wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op 3 hoofdthema's.

Beleid
Namens de maatschap wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
De Mts. beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
De Mts. kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.

Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente:
Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening

is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan

vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

<u>Conclusie:</u>
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze

regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken <u>voor een ruimtelijke ontwikkeling,</u> waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. <u>Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”</u>

<u>Conclusie:</u>
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is geen bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de

provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

39. Middelzeedijk 14, 8741 KD te Hartwerd.

Namens de maatschap wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende hoofdthema's.

Beleid
Namens belanghebbende wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
Mts. beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
Mts. kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.
Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente:
Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen

vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

<u>Conclusie:</u>
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt. Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken voor een ruimtelijke ontwikkeling, waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”

Conclusie:
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is geen bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

40. Aaltjemeerweg 17, 8763 XA te Parrega.

Namens de maatschap wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende hoofdthema's.

Beleid
Namens belanghebbende wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
Mts. beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
Mts. kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.

Monovergister bij recht toestaan
Namens de Mts. wordt gevraagd om de monovergister bij recht mogelijk te maken en niet met een afwijking. Het oprichten van een monovergister past binnen het verduurzamen van de bedrijfsvoering. Door de monovergister bij recht mogelijk te maken zijn er geen extra procedures die leiden tot hogere kosten. De monovergister wordt onderdeel van een project met meerdere boeren.
Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente:
Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere

uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

<u>Conclusie:</u>
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of

bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken voor een ruimtelijke ontwikkeling, waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”

Conclusie:
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Monovergister bij recht
In het bestemmingsplan is een afwijkingsbevoegdheid voor het college opgenomen om mee te kunnen werken aan een monovergister als nevenactiviteit bij een

agrarisch bedrijf. Door de monovergister met een afwijking op grond van het bestemmingsplan mogelijk te maken is geen zwaardere procedure nodig. Aan de afwijkingsbevoegdheid zijn een aantal afwegingsvoorwaarden ten aanzien van de landschappelijke inpassing en milieu- en veiligheidseisen opgenomen. Als aan deze voorwaarden kan worden voldaan kan met een reguliere omgevingsvergunning medewerking worden verleend.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

41. Stationswei 19, 8722 HC te Molkwerum

Namens de opdrachtgever wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende hoofdthema's.

Beleid
Namens belanghebbende wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
Mts. beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
Mts. kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.

Uitbreiding stal en bouw monovergister
Opdrachtgever is voornemens de bestaande ligboxenstal in de toekomst uit te breiden en wil tevens een monovergister bouwen. Men wil deze mogelijkheden graag in het onderhavige bestemmingsplan opnemen. Door deze nu in het bestemmingsplan op te nemen kunnen onnodige kosten worden voorkomen.
Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente:
Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede

stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

<u>Conclusie:</u>
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt. Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In

artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken <u>voor een ruimtelijke ontwikkeling,</u> waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. <u>Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”</u>

<u>Conclusie:</u>
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Uitbreidingsmogelijkheden
In artikel 3.2. onder b is opgenomen dat bouwwerken uitsluitend gebouwd mogen worden binnen een denkbeeldige rechthoek van maximaal 1,5 hectare dat gelegen is op en rondom de gronden ter plaatse van de aanduiding ‘agrarisch bedrijf’ of

binnen een bouwvlak ter plaatse van de aanduiding ‘agrarisch bedrijf’ of binnen een bouwvlak met de aanduiding ‘intensieve veehouderij’.

In artikel 3.2 onder c2 is aangegeven dat per denkbeeldige rechthoek of bouwvlak uitsluitend bedrijfsgebouwen ten behoeve van 1 agrarisch bedrijf mogen worden gebouwd.

In artikel 3.4.1. kan met een omgevingsvergunning worden afgeweken van het bepaalde in artikel 3.2 sub b en c onder 2 voor het bouwen van bouwwerken buiten de denkbeeldige rechthoek van 1,5 hectare, mits de bebouwing ten behoeve van een grondgebonden agrarisch bedrijf wordt gesitueerd binnen een denkbeeldige rechthoek die maximaal 2 hectare bedraagt en die gelegen is op en rondom de gronden ter plaatse van de aanduiding ‘agrarisch bedrijf’.

De hiervoor genoemde binnenplanse afwijkingsmogelijkheid kan alleen worden toegepast wanneer er sprake is van een denkbeeldige rechthoek met de aanduiding ‘agrarisch bedrijf’. Niet indien er een bouwvlak is. Alle bouwwerken die worden geplaatst buiten de denkbeeldige rechthoek van 1,5 hectare dienen te worden beoordeeld op basis van de in het bestemmingsplan opgenomen afwijkingsmogelijkheid zoals hiervoor omschreven

Wij hebben de denkbeeldige rechthoek van de vergunde bouwwerken ter plaatse van het agrarische bedrijf opgemeten. Daarbij hebben wij geconstateerd dat de denkbeeldige rechthoek een oppervlakte heeft van ± 0,63 hectare. Zie onderstaande luchtfoto.

Uit de globale meting blijkt dat de denkbeeldige rechthoek van het bedrijf kleiner is dan de maximale oppervlakte die bij ‘recht’ is toegestaan. Dit houdt in dat het

bedrijf nog voldoende uitbreidingsmogelijkheden heeft binnen de toegestane oppervlakte.

Er wordt geen inbreuk gedaan op de rechten van belanghebbende door te werken met een denkbeeldige rechthoek waarbij er tot 2 Ha kan worden vergroot.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is geen bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

42. Riegeweg 6, 8749 TD te Pingjum

Namens de opdrachtgever wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende hoofdthema's.

Beleid
Namens belanghebbende wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
De Mts. beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.
Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
De Mts. kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.

Vast bouwvlak van 2ha
Namens de Mts. wordt gevraagd een bouwvlak van 2ha aan te duiden op de verbeelding. Dit zou de rechtszekerheid bevorderen en zou leiden tot minder onnodige procedures en bijbehorende kosten.
Bouw windmolen, sleufsilo's, een werktuigenberging en bestaande stal verlengen
De Mts. is voornemens de bestaande ligboxenstal in de toekomst te verlengen, sleufsilo's en een werktuigenberging te bouwen. Een bouwvlak van 2ha biedt ook ruimte voor een kleine windturbine. De plannen zijn in vergevorderd stadium en de Mts. wil graag deze ontwikkelingen op (laten) nemen in het onderhavige bestemmingsplan en wil tevens een monovergister bouwen. Door deze nu in het bestemmingsplan op te nemen kunnen onnodige kosten worden voorkomen.
Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet

op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is daardoor in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente:
Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.
Een bestemmingsplan mag niet meer ruimte bieden dan de mogelijkheden die op grond van de Verordening Romte Fryslân. Onderhavig bestemmingsplan past binnen het provinciaal beleid zoals dit is vastgelegd in de Verordening Romte Fryslân.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus

extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

<u>Conclusie:</u>
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van "toename van stikstofemissie". Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

"het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken <u>voor een ruimtelijke ontwikkeling,</u> waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. <u>Onder een ruimtelijke</u>

ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten."

Conclusie:
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Uitbreidingsmogelijkheden
Het perceel beschikt thans over een denkbeeldige rechthoek. Op grond van artikel 3.2 onder b mogen bouwwerken uitsluitend gebouwd worden binnen een denkbeeldige rechthoek van maximaal 1,5 ha dat gelegen is op en rondom de gronden ter plaatse van de aanduiding 'agrarisch bedrijf'. Dat is hier van toepassing. In het bestemmingsplan is in artikel 3.4 (afwijken van de bouwregels) de mogelijkheid opgenomen om bouwwerken te realiseren buiten de denkbeeldige rechthoek die maximaal 2 hectare bedraagt en die gelegen is op en rondom de gronden ter plaatse van de aanduiding 'agrarisch bedrijf'. De gemeente stelt in dat geval een aantal voorwaarden waaraan moet worden voldaan.

Daartoe dient eerst een aanvraag om een omgevingsaanvraag te worden ingediend waarna een afweging plaats dient te vinden of aan deze voorwaarden kan worden voldaan. Er ligt thans geen aanvraag bij de gemeente. Laat staan dat er een vergunde situatie geldt die een rechtvaardiging uitspreekt om ter plaatse een bouwvlak van 2 ha te faciliteren.

Wij hebben de denkbeeldige rechthoek van de vergunde bouwwerken ter plaatse van het agrarische bedrijf opgemeten. Daarbij hebben wij geconstateerd dat de denkbeeldige rechthoek een oppervlakte heeft van ± 1,4 hectare. Zie onderstaande luchtfoto.

Het opnemen van een bouwvlak van 2 Ha bij recht past niet binnen onze uitgangspunten en ons beleid. Ten eerste is het nu vastleggen van een bouwvlak

van 2,0 Ha moeilijk te doen omdat niet duidelijk is welke toekomstige ontwikkelingen het bedrijf zal doormaken en aan welke kant van het perceel deze nieuwe bebouwing wordt geplaatst. Nu vastleggen van een harde grens zorgt ervoor dat er geen flexibiliteit meer is buiten dat vlak, terwijl dat juist een belangrijk aspect is van onze bestemmingsplannen door ruimte en flexibiliteit te geven. Flexibiliteit in waar de nieuwe bebouwing moet komen waarbij het agrarisch bedrijf optimaal gebruik kan maken van de meest wenselijke uitbreidingsrichting doordat er een denkbeeldige rechthoek is en niet een harde grens van een bouwvlak. Daarnaast vinden wij het vanuit de algemene en ruimtelijke belangen die het bestemmingsplan nastreeft ook gewenst om maatwerk per perceel te kunnen toepassen voor dergelijke uitbreidingen. Hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan de landschappelijke inpassing. Niet voor niets is onder meer de Nije Pleats sessie als randvoorwaarde voor deze vergroting van de denkbeeldige rechthoek naar 2 Ha opgenomen.

Uitbreiding faciliteren wij graag maar dat moet dan wel met respect voor de directe (open en landschappelijke) omgeving. Een dergelijke belangenafweging en maatwerkoplossing voor het betreffende perceel is bij het standaard opnemen van een bouwvlak van 2 Ha niet mogelijk.

Tenslotte betreft het een conserverend plan en nemen wij alleen vergunde rechten op. Belanghebbende heeft geen bestaand recht op een vast bouwvlak van 2 Ha en daarom is opnemen van een dergelijk bouwvlak ook niet passend.
Er wordt geen inbreuk gedaan op de rechten van belanghebbende door te werken met een denkbeeldige rechthoek waarbij er tot 2 Ha kan worden vergroot.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is geen bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

43. Easthimmerwei 5, 8748 EE te Witmarsum

Namens de maatschap wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende hoofdthema's.

Beleid

Namens belanghebbende wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof

De Mts. beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden

De Mts. kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.

Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur

Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente:

Beleid

Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen

vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

<u>Conclusie:</u>
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt. Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken voor een ruimtelijke ontwikkeling, waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”

Conclusie:
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is niet het bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

44. Nummer 2, 8775 XD te Nijhuizum

Namens de eigenaar wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende hoofdthema's.

Beleid
Namens belanghebbende wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
Belanghebbende beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
Belanghebbende kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.

Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente:
Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening

is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan

vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

<u>Conclusie:</u>
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze

regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken <u>voor een ruimtelijke ontwikkeling,</u> waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. <u>Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”</u>

<u>Conclusie:</u>
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is niet het bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de

provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

45. Aaltjemeerweg 13, 8761 PA te Ferwoude

Namens de maatschap wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende hoofdthema's.

Beleid
Namens belanghebbende wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
De Mts. beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
De Mts. kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.

Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente:
Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening

is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan

vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

<u>Conclusie:</u>
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze

regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken <u>voor een ruimtelijke ontwikkeling,</u> waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. <u>Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”</u>

<u>Conclusie:</u>
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is niet het bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de

provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

46. Lonje 1, 8759 LT te Exmorra

Namens de V.O.F. wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende hoofdthema's.

Beleid
Namens de V.O.F. wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
De V.O.F. beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
De V.O.F. kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.

Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente:
Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening

is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan

vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

<u>Conclusie:</u>
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze

regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken <u>voor een ruimtelijke ontwikkeling,</u> waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. <u>Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”</u>

<u>Conclusie:</u>
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is niet het bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de

provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

47. Koaidyk 12, 8724 LJ te It Heidenskip

Namens de Maatschap wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende hoofdthema's.

Beleid
Namens de Mts. wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
De Mts. beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
De Mts. kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.

Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente:
Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening

is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.72 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan

vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen. Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

<u>Conclusie:</u>
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt. Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.72). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.72 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat

plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal. In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.

Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5, 4.5 en 5.5, waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken <u>voor een ruimtelijke ontwikkeling,</u> waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. <u>Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”</u>

<u>Conclusie:</u>
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Alle Wnb-vergunningen opnemen in bijlage 7
In de zienswijze wordt het verzoek gedaan om alle onherroepelijke Wnb-vergunningen in bijlage 7 op te nemen. Ongeacht of deze middels de PAS-wetgeving tot stand zijn gekomen.
Zoals hierboven al is omschreven is onze hoofdregel en de uitzondering in bijlage 7 zo opgesteld dat het de rechterlijke toets kan doorstaan. Indien wij alle Wnb-vergunningen gaan opnemen in bijlage 7, dus ook de PAS-vergunningen, dan is het niet zeker of deze bijlage (in een rechtszaak) in stand kan blijven. De bedrijven die

nu in bijlage 7 zijn opgenomen komen daarmee dus in een minder zekere positie terecht.

Daarnaast zal dit ook geen andere situatie (of verbeterde positie) opleveren dan dat er nu al aan de orde is op basis van het bestemmingsplan. Zoals al eerder is gesteld zijn wij van mening met dit bestemmingsplan recht te doen aan de natuurtoestemmingen die er liggen. Het zal dus geen toegevoegde waarde hebben om deze andere Wnb-vergunningen op te nemen in bijlage 7.
De zienswijze wordt op dit punt niet overgenomen. In bijlage 7 nemen wij uitsluitend de onherroepelijke natuurtoestemmingen op die niet middels de PAS passend zijn beoordeeld conform de eerder genoemde rechtspraak.

Nieuwe Wnb-vergunningen in bijlage 7
In de zienswijze wordt gesteld dat, als er na de vaststelling van het bestemmingsplan een nieuwe Wnb-vergunning wordt verleend, het bedrijf zelf zorg moet dragen om deze nieuwe vergunning in bijlage 7 van het bestemmingsplan te krijgen. In de zienswijze wordt tevens aangegeven dat hiervoor het bestemmingsplan moet worden gewijzigd en dat hiermee hoge kosten voor de ondernemer aan de orde zijn.

Ook in dit geval is het goed te beseffen dat er slechts een toets aan het bestemmingsplan aan de orde is, indien er een nieuwe ontwikkeling gepland is. Pas dan zal er aan het bestemmingsplan worden getoetst. De acute noodzaak om de nieuwe verleende Wnb-vergunning per direct op te laten in bijlage 7 van het bestemmingsplan is daarmee dan ook niet aanwezig in onze ogen. Dat is pas mogelijk relevant indien er op korte termijn nog een nieuwe ontwikkeling beoogd is. Maar in dat geval zal dit bestemmingsplan niet belemmerd zijn indien er een natuurtoestemming ligt.

Los daarvan is het goed te weten dat er wettelijk gezien uiterlijk binnen 5 jaar (na vaststelling van een bestemmingsplan) een geactualiseerd bestemmingsplan moeten komen. Dat zal per 1 januari 2024 een Omgevingsplan gaan heten (onder de Omgevingswet). Deze nieuwe wet verplicht gemeenten om minimaal elke 5 jaar het Omgevingsplan te actualiseren.

De nieuwe verleende Wnb-vergunningen worden dus bij die actualisatie automatisch (en gratis voor de bedrijven) opgenomen in bijlage 7. Het is goed denkbaar dat een actualisatie ook sneller dan deze 5 jaar aan de orde is. In die zin is het dus niet nodig om als agrarisch bedrijf zelf een wijziging op het bestemmingsplan op te starten (en te betalen) om daarmee de vergunning in bijlage 7 te krijgen. Dat gebeurt door de actualisatieplicht namelijk al automatisch. En de kans wordt klein geacht dat er in de periode tussen het verkrijgen van de nieuwe Wnb-vergunning en de actualisatie van het bestemmingsplan nog nieuwe ontwikkelingen bij een bedrijf zijn (waarbij stikstofemissie aan de orde kan zijn). Indien die er al zouden zijn, dan voorziet ons

bestemmingsplan hier ook in aangezien wij recht doen aan de natuurtoestemmingen.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is niet het bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

48. Nijbuorren 29, 8584 WT te Hemelum

Namens de V.O.F. wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende hoofdthema's.
Beleid
Namens de V.O.F. wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
De V.O.F. beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
De V.O.F. kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.

Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente:
Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen

vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.72 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen. Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

<u>Conclusie:</u>
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt. Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.72). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.72 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal. In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast

beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.

Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5, 4.5 en 5.5, waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken <u>voor een ruimtelijke ontwikkeling,</u> waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. <u>Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”</u>

<u>Conclusie:</u>
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Alle Wnb-vergunningen opnemen in bijlage 7
In de zienswijze wordt het verzoek gedaan om alle onherroepelijke Wnb-vergunningen in bijlage 7 op te nemen. Ongeacht of deze middels de PAS-wetgeving tot stand zijn gekomen.

Zoals hierboven al is omschreven is onze hoofdregel en de uitzondering in bijlage 7 zo opgesteld dat het de rechterlijke toets kan doorstaan. Indien wij alle Wnb-vergunningen gaan opnemen in bijlage 7, dus ook de PAS-vergunningen, dan is het niet zeker of deze bijlage (in een rechtszaak) in stand kan blijven. De bedrijven die nu in bijlage 7 zijn opgenomen komen daarmee dus in een minder zekere positie terecht.

Daarnaast zal dit ook geen andere situatie (of verbeterde positie) opleveren dan dat er nu al aan de orde is op basis van het bestemmingsplan. Zoals al eerder is gesteld zijn wij van mening met dit bestemmingsplan recht te doen aan de natuurtoestemmingen die er liggen. Het zal dus geen toegevoegde waarde hebben om deze andere Wnb-vergunningen op te nemen in bijlage 7.
De zienswijze wordt op dit punt niet overgenomen. In bijlage 7 nemen wij uitsluitend de onherroepelijke natuurtoestemmingen op die niet middels de PAS passend zijn beoordeeld conform de eerder genoemde rechtspraak.

Nieuwe Wnb-vergunningen in bijlage 7
In de zienswijze wordt gesteld dat, als er na de vaststelling van het bestemmingsplan een nieuwe Wnb-vergunning wordt verleend, het bedrijf zelf zorg moet dragen om deze nieuwe vergunning in bijlage 7 van het bestemmingsplan te krijgen. In de zienswijze wordt tevens aangegeven dat hiervoor het bestemmingsplan moet worden gewijzigd en dat hiermee hoge kosten voor de ondernemer aan de orde zijn.

Ook in dit geval is het goed te beseffen dat er slechts een toets aan het bestemmingsplan aan de orde is, indien er een nieuwe ontwikkeling gepland is. Pas dan zal er aan het bestemmingsplan worden getoetst. De acute noodzaak om de nieuwe verleende Wnb-vergunning per direct op te laten in bijlage 7 van het bestemmingsplan is daarmee dan ook niet aanwezig in onze ogen. Dat is pas mogelijk relevant indien er op korte termijn nog een nieuwe ontwikkeling beoogd is. Maar in dat geval zal dit bestemmingsplan niet belemmerd zijn indien er een natuurtoestemming ligt.

Los daarvan is het goed te weten dat er wettelijk gezien uiterlijk binnen 5 jaar (na vaststelling van een bestemmingsplan) een geactualiseerd bestemmingsplan moeten komen. Dat zal per 1 januari 2024 een Omgevingsplan gaan heten (onder de Omgevingswet). Deze nieuwe wet verplicht gemeenten om minimaal elke 5 jaar het Omgevingsplan te actualiseren.

De nieuwe verleende Wnb-vergunningen worden dus bij die actualisatie automatisch (en gratis voor de bedrijven) opgenomen in bijlage 7. Het is goed denkbaar dat een actualisatie ook sneller dan deze 5 jaar aan de orde is. In die zin is het dus niet nodig om als agrarisch bedrijf zelf een wijziging op het bestemmingsplan op te starten (en te betalen) om daarmee de vergunning in bijlage 7 te krijgen. Dat gebeurt door de actualisatieplicht namelijk al automatisch. En de kans wordt klein geacht dat er in de periode tussen het verkrijgen van de nieuwe Wnb-vergunning en de actualisatie van het bestemmingsplan nog nieuwe ontwikkelingen bij een bedrijf zijn (waarbij stikstofemissie aan de orde kan zijn). Indien die er al zouden zijn, dan voorziet ons bestemmingsplan hier ook in aangezien wij recht doen aan de natuurtoestemmingen.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is niet het bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

49. Een maatschap over algemene thema's

Namens de Maatschap wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende hoofdthema's.

Beleid
Namens de Mts. wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
De Mts. beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
De Mts. kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.

Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente:
Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening

is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.

In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan

vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

<u>Conclusie:</u>
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze

regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.

Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken <u>voor een ruimtelijke ontwikkeling,</u> waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. <u>Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”</u>

<u>Conclusie:</u>
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Alle Wnb-vergunningen opnemen in bijlage 7
In de zienswijze wordt het verzoek gedaan om alle onherroepelijke Wnb-vergunningen in bijlage 7 op te nemen. Ongeacht of deze middels de PAS-wetgeving tot stand zijn gekomen.

Zoals hierboven al is omschreven is onze hoofdregel en de uitzondering in bijlage 7 zo opgesteld dat het de rechterlijke toets kan doorstaan. Indien wij alle Wnb-

vergunningen gaan opnemen in bijlage 7, dus ook de PAS-vergunningen, dan is het niet zeker of deze bijlage (in een rechtszaak) in stand kan blijven. De bedrijven die nu in bijlage 7 zijn opgenomen komen daarmee dus in een minder zekere positie terecht.

Daarnaast zal dit ook geen andere situatie (of verbeterde positie) opleveren dan dat er nu al aan de orde is op basis van het bestemmingsplan. Zoals al eerder is gesteld zijn wij van mening met dit bestemmingsplan recht te doen aan de natuurtoestemmingen die er liggen. Het zal dus geen toegevoegde waarde hebben om deze andere Wnb-vergunningen op te nemen in bijlage 7. In bijlage 7 nemen wij uitsluitend de onherroepelijke natuurtoestemmingen op die niet middels de PAS passend zijn beoordeeld conform de eerder genoemde rechtspraak.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is niet het bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

50. Noardermar 13, 8722 HN te Molkwerum

Namens de Maatschap wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende hoofdthema's.

Beleid
Namens de Mts. wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
De Mts. beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
De Mts. kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.

Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente:
Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening

is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan

vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

<u>Conclusie:</u>
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze

regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken <u>voor een ruimtelijke ontwikkeling,</u> waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. <u>Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”</u>

<u>Conclusie:</u>
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Alle Wnb-vergunningen opnemen in bijlage 7
In de zienswijze wordt het verzoek gedaan om alle onherroepelijke Wnb-vergunningen in bijlage 7 op te nemen. Ongeacht of deze middels de PAS-wetgeving tot stand zijn gekomen.

Zoals hierboven al is omschreven is onze hoofdregel en de uitzondering in bijlage 7 zo opgesteld dat het de rechterlijke toets kan doorstaan. Indien wij alle Wnb-vergunningen gaan opnemen in bijlage 7, dus ook de PAS-vergunningen, dan is het

niet zeker of deze bijlage (in een rechtszaak) in stand kan blijven. De bedrijven die nu in bijlage 7 zijn opgenomen komen daarmee dus in een minder zekere positie terecht.

Daarnaast zal dit ook geen andere situatie (of verbeterde positie) opleveren dan dat er nu al aan de orde is op basis van het bestemmingsplan. Zoals al eerder is gesteld zijn wij van mening met dit bestemmingsplan recht te doen aan de natuurtoestemmingen die er liggen. Het zal dus geen toegevoegde waarde hebben om deze andere Wnb-vergunningen op te nemen in bijlage 7. In bijlage 7 nemen wij uitsluitend de onherroepelijke natuurtoestemmingen op die niet middels de PAS passend zijn beoordeeld conform de eerder genoemde rechtspraak.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is niet het bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

51. Wildinghelaan 5, 8747 NL te Wons

Namens belanghebbende wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende hoofdthema's.

Beleid
Namens belanghebbende wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
Belanghebbende beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
Belanghebbende kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.

Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente:
Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening

is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.

In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.72 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan

vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen. Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

<u>Conclusie:</u>
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt. Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.72). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.72 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat

plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal. In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.

Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5, 4.5 en 5.5, waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken <u>voor een ruimtelijke ontwikkeling,</u> waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. <u>Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”</u>

<u>Conclusie:</u>
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Alle Wnb-vergunningen opnemen in bijlage 7
In de zienswijze wordt het verzoek gedaan om alle onherroepelijke Wnb-vergunningen in bijlage 7 op te nemen. Ongeacht of deze middels de PAS-wetgeving tot stand zijn gekomen.

Zoals hierboven al is omschreven is onze hoofdregel en de uitzondering in bijlage 7 zo opgesteld dat het de rechterlijke toets kan doorstaan. Indien wij alle Wnb-vergunningen gaan opnemen in bijlage 7, dus ook de PAS-vergunningen, dan is het niet zeker of deze bijlage (in een rechtszaak) in stand kan blijven. De bedrijven die

nu in bijlage 7 zijn opgenomen komen daarmee dus in een minder zekere positie terecht.

Daarnaast zal dit ook geen andere situatie (of verbeterde positie) opleveren dan dat er nu al aan de orde is op basis van het bestemmingsplan. Zoals al eerder is gesteld zijn wij van mening met dit bestemmingsplan recht te doen aan de natuurtoestemmingen die er liggen. Het zal dus geen toegevoegde waarde hebben om deze andere Wnb-vergunningen op te nemen in bijlage 7.
De zienswijze wordt op dit punt niet overgenomen. In bijlage 7 nemen wij uitsluitend de onherroepelijke natuurtoestemmingen op die niet middels de PAS passend zijn beoordeeld conform de eerder genoemde rechtspraak.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Nieuwe Wnb-vergunningen in bijlage 7
In de zienswijze wordt gesteld dat, als er na de vaststelling van het bestemmingsplan een nieuwe Wnb-vergunning wordt verleend, het bedrijf zelf zorg moet dragen om deze nieuwe vergunning in bijlage 7 van het bestemmingsplan te krijgen. In de zienswijze wordt tevens aangegeven dat hiervoor het bestemmingsplan moet worden gewijzigd en dat hiermee hoge kosten voor de ondernemer aan de orde zijn.

Ook in dit geval is het goed te beseffen dat er slechts een toets aan het bestemmingsplan aan de orde is, indien er een nieuwe ontwikkeling gepland is. Pas dan zal er aan het bestemmingsplan worden getoetst. De acute noodzaak om de nieuwe verleende Wnb-vergunning per direct op te laten in bijlage 7 van het bestemmingsplan is daarmee dan ook niet aanwezig in onze ogen. Dat is pas mogelijk relevant indien er op korte termijn nog een nieuwe ontwikkeling beoogd is. Maar in dat geval zal dit bestemmingsplan niet belemmerd zijn indien er een natuurtoestemming ligt.

Los daarvan is het goed te weten dat er wettelijk gezien uiterlijk binnen 5 jaar (na vaststelling van een bestemmingsplan) een geactualiseerd bestemmingsplan moeten komen. Dat zal per 1 januari 2024 een Omgevingsplan gaan heten (onder de Omgevingswet). Deze nieuwe wet verplicht gemeenten om minimaal elke 5 jaar het Omgevingsplan te actualiseren.

De nieuwe verleende Wnb-vergunningen worden dus bij die actualisatie automatisch (en gratis voor de bedrijven) opgenomen in bijlage 7. Het is goed denkbaar dat een actualisatie ook sneller dan deze 5 jaar aan de orde is. In die zin is het dus niet nodig om als agrarisch bedrijf zelf een wijziging op het bestemmingsplan op te starten (en te betalen) om daarmee de vergunning in bijlage 7 te krijgen. Dat gebeurt door de actualisatieplicht namelijk al automatisch. En de kans wordt klein geacht dat er in de periode tussen het verkrijgen van de nieuwe Wnb-vergunning en de actualisatie van het

bestemmingsplan nog nieuwe ontwikkelingen bij een bedrijf zijn (waarbij stikstofemissie aan de orde kan zijn). Indien die er al zouden zijn, dan voorziet ons bestemmingsplan hier ook in aangezien wij recht doen aan de natuurtoestemmingen.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is niet het bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

52. Weersterweg 24, 8747 NS te Wons

Namens de Maatschap wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende hoofdthema's.

Beleid
Namens de Mts. wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
De Mts. beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
De Mts. kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.

Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente:
Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening

is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
wij recht doen aan de natuurtoestemmingen. In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.

In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan

de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

<u>Conclusie:</u>
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van

stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.

Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken <u>voor een ruimtelijke ontwikkeling,</u> waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. <u>Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”</u>

<u>Conclusie:</u>
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Alle Wnb-vergunningen opnemen in bijlage 7
In de zienswijze wordt het verzoek gedaan om alle onherroepelijke Wnb-vergunningen in bijlage 7 op te nemen. Ongeacht of deze middels de PAS-wetgeving tot stand zijn gekomen.

Zoals hierboven al is omschreven is onze hoofdregel en de uitzondering in bijlage 7 zo opgesteld dat het de rechterlijke toets kan doorstaan. Indien wij alle Wnb-vergunningen gaan opnemen in bijlage 7, dus ook de PAS-vergunningen, dan is het niet zeker of deze bijlage (in een rechtszaak) in stand kan blijven. De bedrijven die nu in bijlage 7 zijn opgenomen komen daarmee dus in een minder zekere positie terecht.

Daarnaast zal dit ook geen andere situatie (of verbeterde positie) opleveren dan dat er nu al aan de orde is op basis van het bestemmingsplan. Zoals al eerder is gesteld zijn wij van mening met dit bestemmingsplan recht te doen aan de natuurtoestemmingen die er liggen. Het zal dus geen toegevoegde waarde hebben om deze andere Wnb-vergunningen op te nemen in bijlage 7. In bijlage 7 nemen wij uitsluitend de onherroepelijke natuurtoestemmingen op die niet middels de PAS passend zijn beoordeeld conform de eerder genoemde rechtspraak.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is niet het bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

53. Noordereind 21, 8823 SM te Lollum

Namens de Maatschap wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende thema's.

Beleid
Namens de Mts. wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
De Mts. beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
De Mts. kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.

Bouwvlak van 2ha
Namens de Mts. wordt met het oog op de rechtszekerheid gevraagd om het bedrijfsperceel te voorzien van een bouwvlak van 2ha.
Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente:
Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede

stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

<u>Conclusie:</u>
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Alle Wnb-vergunningen opnemen in bijlage 7
In de zienswijze wordt het verzoek gedaan om alle onherroepelijke Wnb-vergunningen in bijlage 7 op te nemen. Ongeacht of deze middels de PAS-wetgeving tot stand zijn gekomen.

Zoals hierboven al is omschreven is onze hoofdregel en de uitzondering in bijlage 7 zo opgesteld dat het de rechterlijke toets kan doorstaan. Indien wij alle Wnb-vergunningen gaan opnemen in bijlage 7, dus ook de PAS-vergunningen, dan is het niet zeker of deze bijlage (in een rechtszaak) in stand kan blijven. De bedrijven die nu in bijlage 7 zijn opgenomen komen daarmee dus in een minder zekere positie terecht.

Daarnaast zal dit ook geen andere situatie (of verbeterde positie) opleveren dan dat er nu al aan de orde is op basis van het bestemmingsplan. Zoals al eerder is gesteld zijn wij van mening met dit bestemmingsplan recht te doen aan de natuurtoestemmingen die er liggen. Het zal dus geen toegevoegde waarde hebben om deze andere Wnb-vergunningen op te nemen in bijlage 7. In bijlage 7 nemen wij uitsluitend de onherroepelijke natuurtoestemmingen op die niet middels de PAS passend zijn beoordeeld conform de eerder genoemde rechtspraak.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.
Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de

duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

"het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken voor een ruimtelijke ontwikkeling, waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten."

Voor dit gedeelte van de zienswijze nemen wij deze over en vullen wij de planregel aan.

Bouwvlak
In artikel 3.2. onder b is opgenomen dat bouwwerken uitsluitend gebouwd mogen worden binnen een denkbeeldige rechthoek van maximaal 1,5 hectare dat gelegen is op en rondom de gronden ter plaatse van de aanduiding 'agrarisch bedrijf' of binnen een bouwvlak ter plaatse van de aanduiding 'agrarisch bedrijf' of binnen een bouwvlak met de aanduiding 'intensieve veehouderij'.

In artikel 3.2 onder c2 is aangegeven dat per denkbeeldige rechthoek of bouwvlak uitsluitend bedrijfsgebouwen ten behoeve van 1 agrarisch bedrijf mogen worden gebouwd.

In artikel 3.4.1. kan met een omgevingsvergunning worden afgeweken van het bepaalde in artikel 3.2 sub b en c onder 2 voor het bouwen van bouwwerken buiten de denkbeeldige rechthoek van 1,5 hectare, mits de bebouwing ten behoeve van een grondgebonden agrarisch bedrijf wordt gesitueerd binnen een denkbeeldige rechthoek die maximaal 2 hectare bedraagt en die gelegen is op en rondom de gronden ter plaatse van de aanduiding 'agrarisch bedrijf'.

De hiervoor genoemde binnenplanse afwijkingsmogelijkheid kan alleen worden toegepast wanneer er sprake is van een denkbeeldige rechthoek met de aanduiding 'agrarisch bedrijf'. Niet indien er een bouwvlak is. Alle bouwwerken die worden geplaatst buiten de denkbeeldige rechthoek van 1,5 hectare dienen te worden beoordeeld op basis van de in het bestemmingsplan opgenomen afwijkingsmogelijkheid zoals hiervoor omschreven, ondanks van het feit dat de denkbeeldige rechthoek van 1,5 hectare reeds is overschreden.

Wij hebben de denkbeeldige rechthoek van de vergunde bouwwerken ter plaatse van het agrarische bedrijf opgemeten. Daarbij hebben wij geconstateerd dat de

denkbeeldige rechthoek een oppervlakte heeft van ± 1,6 hectare. Zie onderstaande luchtfoto.

Belanghebbende is van mening dat de huidige omvang (als bestaande situatie) vastgelegd dient te worden op de verbeelding behorende bij het bestemmingsplan. Dat laatste lijkt ons een niet voor de hand liggende optie. Sterker nog, hierdoor wordt belanghebbende beperkt in zijn toekomstige ontwikkelingen door de huidige 1,6 hectare vast te leggen. Immers, uitbreiding met de genoemde flexibele binnenplanse afwijkingsmogelijkheid tot maximaal 2 hectare is alleen mogelijk indien er een denkbeeldige rechthoek is en niet in het geval er een bouwvlak is.

Als er conform het verzoek een bouwvlak wordt opgenomen van de huidige bedrijfsvoering, betekent dat ook dat er binnen het bestemmingsplan geen uitbreidingsmogelijkheden meer zijn voor het perceel in tegenstelling tot de agrarische percelen die wel een denkbeeldige rechthoek hebben. Daar komt bij dat er in de rechten van belanghebbende niets positiefs verandert door het opnemen van het bouwvlak rondom de bestaande bebouwing (welke onder de 2 Ha is).

Daar komt bij dat het opnemen van een bouwvlak tussen de 1,5 Ha en 2,0 Ha voor een grondgebonden agrarisch bedrijf niet past binnen onze algemene uitgangspunten en dit op basis daarvan al onwenselijk is. Hierbij is de beoogde flexibiliteit die wij nastreven om te kunnen groeien naar de 2,0 Ha door het opnemen van het bouwvlak teniet gedaan.

Er wordt geen inbreuk gedaan op de rechten van belanghebbende door te werken met een denkbeeldige rechthoek waarbij er tot 2 Ha kan worden vergroot.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is niet het bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

54. Rijpenderlaan 2A, 8748 CW te Witmarsum

Namens de V.O.F. wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende thema's.

Beleid
Namens de V.O.F. wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
De V.O.F. beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
De V.O.F. kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.

Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente:
Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening

is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.

In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan

vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

<u>Conclusie:</u>
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Alle Wnb-vergunningen opnemen in bijlage 7
In de zienswijze wordt het verzoek gedaan om alle onherroepelijke Wnb-vergunningen in bijlage 7 op te nemen. Ongeacht of deze middels de PAS-wetgeving tot stand zijn gekomen.

Zoals hierboven al is omschreven is onze hoofdregel en de uitzondering in bijlage 7 zo opgesteld dat het de rechterlijke toets kan doorstaan. Indien wij alle Wnb-vergunningen gaan opnemen in bijlage 7, dus ook de PAS-vergunningen, dan is het niet zeker of deze bijlage (in een rechtszaak) in stand kan blijven. De bedrijven die nu in bijlage 7 zijn opgenomen komen daarmee dus in een minder zekere positie terecht.

Daarnaast zal dit ook geen andere situatie (of verbeterde positie) opleveren dan dat er nu al aan de orde is op basis van het bestemmingsplan. Zoals al eerder is gesteld zijn wij van mening met dit bestemmingsplan recht te doen aan de

natuurtoestemmingen die er liggen. Het zal dus geen toegevoegde waarde hebben om deze andere Wnb-vergunningen op te nemen in bijlage 7. In bijlage 7 nemen wij uitsluitend de onherroepelijke natuurtoestemmingen op die niet middels de PAS passend zijn beoordeeld conform de eerder genoemde rechtspraak.

Conclusie:
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een

ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

"het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken voor een ruimtelijke ontwikkeling, waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit d
e betreffende gronden en/of bouwwerken. Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten."

Conclusie
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is niet het bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

55. Brouwersdyk 17A, 8711 AN te Workum

Namens de Maatschap wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende hoofdthema's.

Beleid
Namens de Mts. wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
De Mts. beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
De Mts. kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.
Bouwvlak van 2ha
Namens de Mts. wordt met het oog op de rechtszekerheid gevraagd om het bedrijfsperceel te voorzien van een bouwvlak van 2ha.

Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente

Beleid

Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof

In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede

stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Alle Wnb-vergunningen opnemen in bijlage 7
In de zienswijze wordt het verzoek gedaan om alle onherroepelijke Wnb-vergunningen in bijlage 7 op te nemen. Ongeacht of deze middels de PAS-wetgeving tot stand zijn gekomen.

Zoals hierboven al is omschreven is onze hoofdregel en de uitzondering in bijlage 7 zo opgesteld dat het de rechterlijke toets kan doorstaan. Indien wij alle Wnb-vergunningen gaan opnemen in bijlage 7, dus ook de PAS-vergunningen, dan is het niet zeker of deze bijlage (in een rechtszaak) in stand kan blijven. De bedrijven die nu in bijlage 7 zijn opgenomen komen daarmee dus in een minder zekere positie terecht.

Daarnaast zal dit ook geen andere situatie (of verbeterde positie) opleveren dan dat er nu al aan de orde is op basis van het bestemmingsplan. Zoals al eerder is gesteld zijn wij van mening met dit bestemmingsplan recht te doen aan de natuurtoestemmingen die er liggen. Het zal dus geen toegevoegde waarde hebben om deze andere Wnb-vergunningen op te nemen in bijlage 7. In bijlage 7 nemen wij uitsluitend de onherroepelijke natuurtoestemmingen op die niet middels de PAS passend zijn beoordeeld conform de eerder genoemde rechtspraak.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet

om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

"het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken voor een ruimtelijke ontwikkeling, waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten."

Conclusie
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Bouwvlak
In artikel 3.2. onder b is opgenomen dat bouwwerken uitsluitend gebouwd mogen worden binnen een denkbeeldige rechthoek van maximaal 1,5 hectare dat gelegen is op en rondom de gronden ter plaatse van de aanduiding 'agrarisch bedrijf' of binnen een bouwvlak ter plaatse van de aanduiding 'agrarisch bedrijf' of binnen een bouwvlak met de aanduiding 'intensieve veehouderij'.

In artikel 3.2 onder c2 is aangegeven dat per denkbeeldige rechthoek of bouwvlak uitsluitend bedrijfsgebouwen ten behoeve van 1 agrarisch bedrijf mogen worden gebouwd.

In artikel 3.4.1. kan met een omgevingsvergunning worden afgeweken van het bepaalde in artikel 3.2 sub b en c onder 2 voor het bouwen van bouwwerken buiten de denkbeeldige rechthoek van 1,5 hectare, mits de bebouwing ten behoeve van een grondgebonden agrarisch bedrijf wordt gesitueerd binnen een denkbeeldige rechthoek die maximaal 2 hectare bedraagt en die gelegen is op en rondom de gronden ter plaatse van de aanduiding 'agrarisch bedrijf'.

De hiervoor genoemde binnenplanse afwijkingsmogelijkheid kan alleen worden toegepast wanneer er sprake is van een denkbeeldige rechthoek met de aanduiding 'agrarisch bedrijf'. Niet indien er een bouwvlak is. Alle bouwwerken die worden geplaatst buiten de denkbeeldige rechthoek van 1,5 hectare dienen te worden beoordeeld op basis van de in het bestemmingsplan opgenomen afwijkingsmogelijkheid zoals hiervoor omschreven, ondanks van het feit dat de denkbeeldige rechthoek van 1,5 hectare reeds is overschreden.

Wij hebben de denkbeeldige rechthoek van de vergunde bouwwerken ter plaatse van het agrarische bedrijf opgemeten. Daarbij hebben wij geconstateerd dat de denkbeeldige rechthoek een oppervlakte heeft van ± 1,3 hectare. Zie onderstaande luchtfoto.

Belanghebbende is van mening dat de huidige omvang (als bestaande situatie) vastgelegd dient te worden op de verbeelding behorende bij het bestemmingsplan. Dat laatste lijkt ons een niet voor de hand liggende optie. Sterker nog, hierdoor wordt belanghebbende beperkt in zijn toekomstige ontwikkelingen door de huidige 1,3 hectare vast te leggen. Immers, uitbreiding met de genoemde flexibele binnenplanse afwijkingsmogelijkheid tot maximaal 2 hectare is alleen mogelijk indien er een denkbeeldige rechthoek is en niet in het geval er een bouwvlak is.

Als er conform het verzoek een bouwvlak wordt opgenomen van de huidige bedrijfsvoering, betekent dat ook dat er binnen het bestemmingsplan geen uitbreidingsmogelijkheden meer zijn voor het perceel in tegenstelling tot de agrarische percelen die wel een denkbeeldige rechthoek hebben. Daar komt bij dat er in de rechten van belanghebbende niets positiefs verandert door het opnemen van het bouwvlak rondom de bestaande bebouwing (welke onder de 2 Ha is).

Daar komt bij dat het opnemen van een bouwvlak tussen de 1,5 Ha en 2,0 Ha voor een grondgebonden agrarisch bedrijf niet past binnen onze algemene uitgangspunten en dit op basis daarvan al onwenselijk is. Hierbij is de beoogde flexibiliteit die wij nastreven om te kunnen groeien naar de 2,0 Ha door het opnemen van het bouwvlak teniet gedaan.

Er wordt geen inbreuk gedaan op de rechten van belanghebbende door te werken met een denkbeeldige rechthoek waarbij er tot 2 Ha kan worden vergroot.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is niet het bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

56. Skar 2, 8724 LE te It Heidenskip

Namens belanghebbende wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende hoofdthema's.

Beleid
Namens belanghebbende wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
Belanghebbende beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
Belanghebbende kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.

Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente
Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening

is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan

vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Alle Wnb-vergunningen opnemen in bijlage 7
In de zienswijze wordt het verzoek gedaan om alle onherroepelijke Wnb-vergunningen in bijlage 7 op te nemen. Ongeacht of deze middels de PAS-wetgeving tot stand zijn gekomen.

Zoals hierboven al is omschreven is onze hoofdregel en de uitzondering in bijlage 7 zo opgesteld dat het de rechterlijke toets kan doorstaan. Indien wij alle Wnb-vergunningen gaan opnemen in bijlage 7, dus ook de PAS-vergunningen, dan is het niet zeker of deze bijlage (in een rechtszaak) in stand kan blijven. De bedrijven die nu in bijlage 7 zijn opgenomen komen daarmee dus in een minder zekere positie terecht.

Daarnaast zal dit ook geen andere situatie (of verbeterde positie) opleveren dan dat er nu al aan de orde is op basis van het bestemmingsplan. Zoals al eerder is gesteld zijn wij van mening met dit bestemmingsplan recht te doen aan de

natuurtoestemmingen die er liggen. Het zal dus geen toegevoegde waarde hebben om deze andere Wnb-vergunningen op te nemen in bijlage 7. In bijlage 7 nemen wij uitsluitend de onherroepelijke natuurtoestemmingen op die niet middels de PAS passend zijn beoordeeld conform de eerder genoemde rechtspraak.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een

ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

"het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken voor een ruimtelijke ontwikkeling, waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten."

Conclusie
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is niet het bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

57. Pasfeardyk 10, 8631 SK te Loënga

Namens de Maatschap wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende hoofdthema's.

Beleid
Namens de Mts. wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
De Mts. beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
De Mts. kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.
Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente
Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen

vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.72 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.
Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Alle Wnb-vergunningen opnemen in bijlage 7
In de zienswijze wordt het verzoek gedaan om alle onherroepelijke Wnb-vergunningen in bijlage 7 op te nemen. Ongeacht of deze middels de PAS-wetgeving tot stand zijn gekomen.

Zoals hierboven al is omschreven is onze hoofdregel en de uitzondering in bijlage 7 zo opgesteld dat het de rechterlijke toets kan doorstaan. Indien wij alle Wnb-vergunningen gaan opnemen in bijlage 7, dus ook de PAS-vergunningen, dan is het niet zeker of deze bijlage (in een rechtszaak) in stand kan blijven. De bedrijven die nu in bijlage 7 zijn opgenomen komen daarmee dus in een minder zekere positie terecht.

Daarnaast zal dit ook geen andere situatie (of verbeterde positie) opleveren dan dat er nu al aan de orde is op basis van het bestemmingsplan. Zoals al eerder is gesteld zijn wij van mening met dit bestemmingsplan recht te doen aan de natuurtoestemmingen die er liggen. Het zal dus geen toegevoegde waarde hebben om deze andere Wnb-vergunningen op te nemen in bijlage 7.

De zienswijze wordt op dit punt niet overgenomen. In bijlage 7 nemen wij uitsluitend de onherroepelijke natuurtoestemmingen op die niet middels de PAS passend zijn beoordeeld conform de eerder genoemde rechtspraak.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt. Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.72). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.72 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal. In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.

Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5, 4.5 en 5.5, waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de

gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).
"het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken voor een ruimtelijke ontwikkeling, waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten."

Conclusie
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is niet het bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

58. Berghuizerweg 9, 8823 SB te Lollum

Namens de V.O.F. wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende hoofdthema's.

Beleid
Namens de V.O.F. wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
De V.O.F. beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
De V.O.F. kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.

Bouwvlak van 2ha
Namens de V.O.F. wordt met het oog op de rechtszekerheid gevraagd om het bedrijfsperceel te voorzien van een bouwvlak van 2ha.

Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente

Beleid

Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof

In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.

In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.72 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere

uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.
Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.72). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In

artikel 1.72 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal. In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5, 4.5 en 5.5, waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken <u>voor een ruimtelijke ontwikkeling,</u> waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. <u>Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”</u>

<u>Conclusie</u>
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Alle Wnb-vergunningen opnemen in bijlage 7
In de zienswijze wordt het verzoek gedaan om alle onherroepelijke Wnb-vergunningen in bijlage 7 op te nemen. Ongeacht of deze middels de PAS-wetgeving tot stand zijn gekomen.

Zoals hierboven al is omschreven is onze hoofdregel en de uitzondering in bijlage 7 zo opgesteld dat het de rechterlijke toets kan doorstaan. Indien wij alle Wnb-vergunningen gaan opnemen in bijlage 7, dus ook de PAS-vergunningen, dan is het niet zeker of deze bijlage (in een rechtszaak) in stand kan blijven. De bedrijven die nu in bijlage 7 zijn opgenomen komen daarmee dus in een minder zekere positie terecht.

Daarnaast zal dit ook geen andere situatie (of verbeterde positie) opleveren dan dat er nu al aan de orde is op basis van het bestemmingsplan. Zoals al eerder is gesteld zijn wij van mening met dit bestemmingsplan recht te doen aan de natuurtoestemmingen die er liggen. Het zal dus geen toegevoegde waarde hebben om deze andere Wnb-vergunningen op te nemen in bijlage 7.
De zienswijze wordt op dit punt niet overgenomen. In bijlage 7 nemen wij uitsluitend de onherroepelijke natuurtoestemmingen op die niet middels de PAS passend zijn beoordeeld conform de eerder genoemde rechtspraak.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Nieuwe Wnb-vergunningen in bijlage 7
In de zienswijze wordt gesteld dat, als er na de vaststelling van het bestemmingsplan een nieuwe Wnb-vergunning wordt verleend, het bedrijf zelf zorg moet dragen om deze nieuwe vergunning in bijlage 7 van het bestemmingsplan te krijgen. In de zienswijze wordt tevens aangegeven dat hiervoor het bestemmingsplan moet worden gewijzigd en dat hiermee hoge kosten voor de ondernemer aan de orde zijn.

Ook in dit geval is het goed te beseffen dat er slechts een toets aan het bestemmingsplan aan de orde is, indien er een nieuwe ontwikkeling gepland is. Pas dan zal er aan het bestemmingsplan worden getoetst. De acute noodzaak om de nieuwe verleende Wnb-vergunning per direct op te laten in bijlage 7 van het bestemmingsplan is daarmee dan ook niet aanwezig in onze ogen. Dat is pas mogelijk relevant indien er op korte termijn nog een nieuwe ontwikkeling beoogd is. Maar in dat geval zal dit bestemmingsplan niet belemmerd zijn indien er een natuurtoestemming ligt.

Los daarvan is het goed te weten dat er wettelijk gezien uiterlijk binnen 5 jaar (na vaststelling van een bestemmingsplan) een geactualiseerd bestemmingsplan moeten komen. Dat zal per 1 januari 2024 een Omgevingsplan gaan heten (onder de Omgevingswet). Deze nieuwe wet verplicht gemeenten om minimaal elke 5 jaar het Omgevingsplan te actualiseren.

De nieuwe verleende Wnb-vergunningen worden dus bij die actualisatie automatisch (en gratis voor de bedrijven) opgenomen in bijlage 7. Het is goed denkbaar dat een actualisatie ook sneller dan deze 5 jaar aan de orde is. In die zin is het dus niet nodig om als agrarisch bedrijf zelf een wijziging op het

bestemmingsplan op te starten (en te betalen) om daarmee de vergunning in bijlage 7 te krijgen. Dat gebeurt door de actualisatieplicht namelijk al automatisch. En de kans wordt klein geacht dat er in de periode tussen het verkrijgen van de nieuwe Wnb-vergunning en de actualisatie van het bestemmingsplan nog nieuwe ontwikkelingen bij een bedrijf zijn (waarbij stikstofemissie aan de orde kan zijn). Indien die er al zouden zijn, dan voorziet ons bestemmingsplan hier ook in aangezien wij recht doen aan de natuurtoestemmingen.

Bouwvlak
In artikel 3.2. onder b is opgenomen dat bouwwerken uitsluitend gebouwd mogen worden binnen een denkbeeldige rechthoek van maximaal 1,5 hectare dat gelegen is op en rondom de gronden ter plaatse van de aanduiding ‘agrarisch bedrijf’ of binnen een bouwvlak ter plaatse van de aanduiding ‘agrarisch bedrijf’ of binnen een bouwvlak met de aanduiding ‘intensieve veehouderij’.

In artikel 3.2 onder c2 is aangegeven dat per denkbeeldige rechthoek of bouwvlak uitsluitend bedrijfsgebouwen ten behoeve van 1 agrarisch bedrijf mogen worden gebouwd.

In artikel 3.4.1. kan met een omgevingsvergunning worden afgeweken van het bepaalde in artikel 3.2 sub b en c onder 2 voor het bouwen van bouwwerken buiten de denkbeeldige rechthoek van 1,5 hectare, mits de bebouwing ten behoeve van een grondgebonden agrarisch bedrijf wordt gesitueerd binnen een denkbeeldige rechthoek die maximaal 2 hectare bedraagt en die gelegen is op en rondom de gronden ter plaatse van de aanduiding ‘agrarisch bedrijf’.

De hiervoor genoemde binnenplanse afwijkingsmogelijkheid kan alleen worden toegepast wanneer er sprake is van een denkbeeldige rechthoek met de aanduiding ‘agrarisch bedrijf’. Niet indien er een bouwvlak is. Alle bouwwerken die worden geplaatst buiten de denkbeeldige rechthoek van 1,5 hectare dienen te worden beoordeeld op basis van de in het bestemmingsplan opgenomen afwijkingsmogelijkheid zoals hiervoor omschreven, ondanks van het feit dat de denkbeeldige rechthoek van 1,5 hectare reeds is overschreden.

Wij hebben de denkbeeldige rechthoek van de vergunde bouwwerken ter plaatse van het agrarische bedrijf opgemeten. Daarbij hebben wij geconstateerd dat de denkbeeldige rechthoek een oppervlakte heeft van ± 2 hectare. Zie onderstaande luchtfoto.

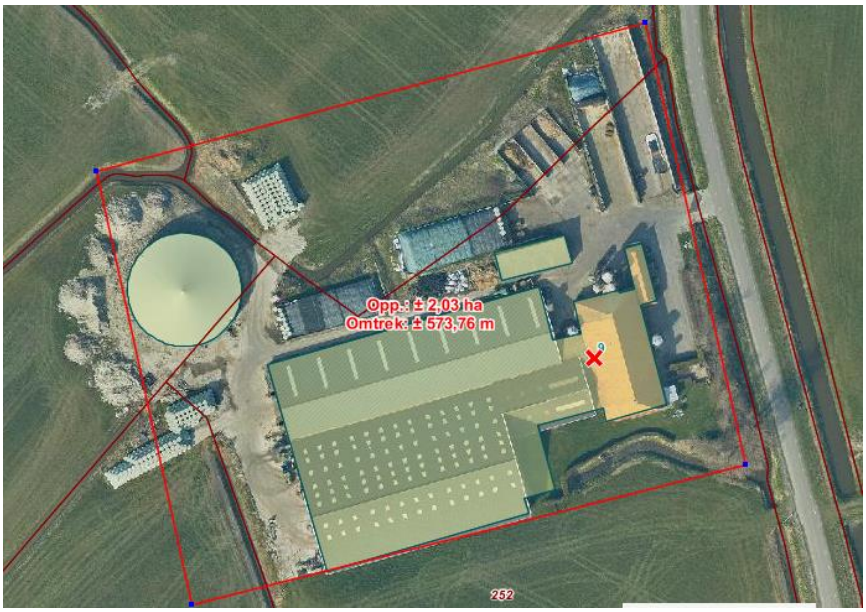

Belanghebbende is van mening dat de huidige omvang (als bestaande situatie) vastgelegd dient te worden op de verbeelding behorende bij het bestemmingsplan. Dat laatste lijkt ons een niet voor de hand liggende optie. Sterker nog, hierdoor wordt belanghebbende beperkt in zijn toekomstige ontwikkelingen door de huidige 2 hectare vast te leggen. Immers, uitbreiding met de genoemde flexibele binnenplanse afwijkingsmogelijkheid tot maximaal 2 hectare is alleen mogelijk indien er een denkbeeldige rechthoek is en niet in het geval er een bouwvlak is.

Als er conform het verzoek een bouwvlak wordt opgenomen van de huidige bedrijfsvoering, betekent dat ook dat er binnen het bestemmingsplan geen uitbreidingsmogelijkheden meer zijn voor het perceel in tegenstelling tot de agrarische percelen die wel een denkbeeldige rechthoek hebben. Daar komt bij dat er in de rechten van belanghebbende niets positiefs verandert door het opnemen van het bouwvlak rondom de bestaande bebouwing (welke onder de 2 Ha is).

Daar komt bij dat het opnemen van een bouwvlak tussen de 1,5 Ha en 2,0 Ha voor een grondgebonden agrarisch bedrijf niet past binnen onze algemene uitgangspunten en dit op basis daarvan al onwenselijk is. Hierbij is de beoogde flexibiliteit die wij nastreven om te kunnen groeien naar de 2,0 Ha door het opnemen van het bouwvlak teniet gedaan.

Er wordt geen inbreuk gedaan op de rechten van belanghebbende door te werken met een denkbeeldige rechthoek waarbij er tot 2 Ha kan worden vergroot.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de

planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is niet het bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

59. Slinkewei 15, 8711 HC te Workum

Namens de Maatschap wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende hoofdthema's.

Beleid
Namens de Mts. wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
De Mts. beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
De Mts. kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.

Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente
Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening

is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan

vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze

regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken <u>voor een ruimtelijke ontwikkeling,</u> waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. <u>Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”</u>

<u>Conclusie</u>
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Alle Wnb-vergunningen opnemen in bijlage 7
In de zienswijze wordt het verzoek gedaan om alle onherroepelijke Wnb-vergunningen in bijlage 7 op te nemen. Ongeacht of deze middels de PAS-wetgeving tot stand zijn gekomen.

Zoals hierboven al is omschreven is onze hoofdregel en de uitzondering in bijlage 7 zo opgesteld dat het de rechterlijke toets kan doorstaan. Indien wij alle Wnb-vergunningen gaan opnemen in bijlage 7, dus ook de PAS-vergunningen, dan is het

niet zeker of deze bijlage (in een rechtszaak) in stand kan blijven. De bedrijven die nu in bijlage 7 zijn opgenomen komen daarmee dus in een minder zekere positie terecht.

Daarnaast zal dit ook geen andere situatie (of verbeterde positie) opleveren dan dat er nu al aan de orde is op basis van het bestemmingsplan. Zoals al eerder is gesteld zijn wij van mening met dit bestemmingsplan recht te doen aan de natuurtoestemmingen die er liggen. Het zal dus geen toegevoegde waarde hebben om deze andere Wnb-vergunningen op te nemen in bijlage 7. In bijlage 7 nemen wij uitsluitend de onherroepelijke natuurtoestemmingen op die niet middels de PAS passend zijn beoordeeld conform de eerder genoemde rechtspraak.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Nieuwe Wnb-vergunningen in bijlage 7
In de zienswijze wordt gesteld dat, als er na de vaststelling van het bestemmingsplan een nieuwe Wnb-vergunning wordt verleend, het bedrijf zelf zorg moet dragen om deze nieuwe vergunning in bijlage 7 van het bestemmingsplan te krijgen. In de zienswijze wordt tevens aangegeven dat hiervoor het bestemmingsplan moet worden gewijzigd en dat hiermee hoge kosten voor de ondernemer aan de orde zijn.

Ook in dit geval is het goed te beseffen dat er slechts een toets aan het bestemmingsplan aan de orde is, indien er een nieuwe ontwikkeling gepland is. Pas dan zal er aan het bestemmingsplan worden getoetst. De acute noodzaak om de nieuwe verleende Wnb-vergunning per direct op te laten nemen in bijlage 7 van het bestemmingsplan is daarmee dan ook niet aanwezig in onze ogen. Dat is pas mogelijk relevant indien er op korte termijn nog een nieuwe ontwikkeling beoogd is. Maar in dat geval zal dit bestemmingsplan niet belemmerd zijn indien er een natuurtoestemming ligt.

Los daarvan is het goed te weten dat er wettelijk gezien uiterlijk binnen 5 jaar (na vaststelling van een bestemmingsplan) een geactualiseerd bestemmingsplan moeten komen. Dat zal per 1 januari 2024 een Omgevingsplan gaan heten (onder de Omgevingswet). Deze nieuwe wet verplicht gemeenten om minimaal elke 5 jaar het Omgevingsplan te actualiseren.

De nieuwe verleende Wnb-vergunningen worden dus bij die actualisatie automatisch (en gratis voor de bedrijven) opgenomen in bijlage 7. Het is goed denkbaar dat een actualisatie ook sneller dan deze 5 jaar aan de orde is. In die zin is het dus niet nodig om als agrarisch bedrijf zelf een wijziging op het bestemmingsplan op te starten (en te betalen) om daarmee de vergunning in bijlage 7 te krijgen. Dat gebeurt door de actualisatieplicht namelijk al automatisch. En de kans wordt klein geacht dat er in de periode tussen het verkrijgen van de nieuwe Wnb-vergunning en de actualisatie van het

bestemmingsplan nog nieuwe ontwikkelingen bij een bedrijf zijn (waarbij stikstofemissie aan de orde kan zijn). Indien die er al zouden zijn, dan voorziet ons bestemmingsplan hier ook in aangezien wij recht doen aan de natuurtoestemmingen.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is niet het bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

60. Feandyk 4, 8724 LG te It Heidenskip

Namens de V.O.F. wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende hoofdthema's.

Beleid
Namens de V.O.F. wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
De V.O.F. beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
De V.O.F. kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.

Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente
Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening

is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan

vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze

regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken voor een ruimtelijke ontwikkeling, waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”

Conclusie
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Alle Wnb-vergunningen opnemen in bijlage 7
In de zienswijze wordt het verzoek gedaan om alle onherroepelijke Wnb-vergunningen in bijlage 7 op te nemen. Ongeacht of deze middels de PAS-wetgeving tot stand zijn gekomen.

Zoals hierboven al is omschreven is onze hoofdregel en de uitzondering in bijlage 7 zo opgesteld dat het de rechterlijke toets kan doorstaan. Indien wij alle Wnb-vergunningen gaan opnemen in bijlage 7, dus ook de PAS-vergunningen, dan is het

niet zeker of deze bijlage (in een rechtszaak) in stand kan blijven. De bedrijven die nu in bijlage 7 zijn opgenomen komen daarmee dus in een minder zekere positie terecht.

Daarnaast zal dit ook geen andere situatie (of verbeterde positie) opleveren dan dat er nu al aan de orde is op basis van het bestemmingsplan. Zoals al eerder is gesteld zijn wij van mening met dit bestemmingsplan recht te doen aan de natuurtoestemmingen die er liggen. Het zal dus geen toegevoegde waarde hebben om deze andere Wnb-vergunningen op te nemen in bijlage 7. In bijlage 7 nemen wij uitsluitend de onherroepelijke natuurtoestemmingen op die niet middels de PAS passend zijn beoordeeld conform de eerder genoemde rechtspraak.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Nieuwe Wnb-vergunningen in bijlage 7
In de zienswijze wordt gesteld dat, als er na de vaststelling van het bestemmingsplan een nieuwe Wnb-vergunning wordt verleend, het bedrijf zelf zorg moet dragen om deze nieuwe vergunning in bijlage 7 van het bestemmingsplan te krijgen. In de zienswijze wordt tevens aangegeven dat hiervoor het bestemmingsplan moet worden gewijzigd en dat hiermee hoge kosten voor de ondernemer aan de orde zijn.

Ook in dit geval is het goed te beseffen dat er slechts een toets aan het bestemmingsplan aan de orde is, indien er een nieuwe ontwikkeling gepland is. Pas dan zal er aan het bestemmingsplan worden getoetst. De acute noodzaak om de nieuwe verleende Wnb-vergunning per direct op te laten nemen in bijlage 7 van het bestemmingsplan is daarmee dan ook niet aanwezig in onze ogen. Dat is pas mogelijk relevant indien er op korte termijn nog een nieuwe ontwikkeling beoogd is. Maar in dat geval zal dit bestemmingsplan niet belemmerd zijn indien er een natuurtoestemming ligt.

Los daarvan is het goed te weten dat er wettelijk gezien uiterlijk binnen 5 jaar (na vaststelling van een bestemmingsplan) een geactualiseerd bestemmingsplan moeten komen. Dat zal per 1 januari 2024 een Omgevingsplan gaan heten (onder de Omgevingswet). Deze nieuwe wet verplicht gemeenten om minimaal elke 5 jaar het Omgevingsplan te actualiseren.

De nieuwe verleende Wnb-vergunningen worden dus bij die actualisatie automatisch (en gratis voor de bedrijven) opgenomen in bijlage 7. Het is goed denkbaar dat een actualisatie ook sneller dan deze 5 jaar aan de orde is. In die zin is het dus niet nodig om als agrarisch bedrijf zelf een wijziging op het bestemmingsplan op te starten (en te betalen) om daarmee de vergunning in bijlage 7 te krijgen. Dat gebeurt door de actualisatieplicht namelijk al automatisch. En de kans wordt klein geacht dat er in de periode tussen het verkrijgen van de nieuwe Wnb-vergunning en de actualisatie van het

bestemmingsplan nog nieuwe ontwikkelingen bij een bedrijf zijn (waarbij stikstofemissie aan de orde kan zijn). Indien die er al zouden zijn, dan voorziet ons bestemmingsplan hier ook in aangezien wij recht doen aan de natuurtoestemmingen.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is niet het bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

61. Scharnebuursterweg 17, 8761 PD te Ferwoude

Namens de Maatschap wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende hoofdthema's.

Beleid
Namens de Mts. wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
De Mts. beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
De Mts. kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.

Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente
Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening

is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.

In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan

vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze

regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken <u>voor een ruimtelijke ontwikkeling,</u> waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. <u>Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”</u>

<u>Conclusie</u>
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Alle Wnb-vergunningen opnemen in bijlage 7
In de zienswijze wordt het verzoek gedaan om alle onherroepelijke Wnb-vergunningen in bijlage 7 op te nemen. Ongeacht of deze middels de PAS-wetgeving tot stand zijn gekomen.

Zoals hierboven al is omschreven is onze hoofdregel en de uitzondering in bijlage 7 zo opgesteld dat het de rechterlijke toets kan doorstaan. Indien wij alle Wnb-vergunningen gaan opnemen in bijlage 7, dus ook de PAS-vergunningen, dan is het

niet zeker of deze bijlage (in een rechtszaak) in stand kan blijven. De bedrijven die nu in bijlage 7 zijn opgenomen komen daarmee dus in een minder zekere positie terecht.

Daarnaast zal dit ook geen andere situatie (of verbeterde positie) opleveren dan dat er nu al aan de orde is op basis van het bestemmingsplan. Zoals al eerder is gesteld zijn wij van mening met dit bestemmingsplan recht te doen aan de natuurtoestemmingen die er liggen. Het zal dus geen toegevoegde waarde hebben om deze andere Wnb-vergunningen op te nemen in bijlage 7. In bijlage 7 nemen wij uitsluitend de onherroepelijke natuurtoestemmingen op die niet middels de PAS passend zijn beoordeeld conform de eerder genoemde rechtspraak.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Nieuwe Wnb-vergunningen in bijlage 7
In de zienswijze wordt gesteld dat, als er na de vaststelling van het bestemmingsplan een nieuwe Wnb-vergunning wordt verleend, het bedrijf zelf zorg moet dragen om deze nieuwe vergunning in bijlage 7 van het bestemmingsplan te krijgen. In de zienswijze wordt tevens aangegeven dat hiervoor het bestemmingsplan moet worden gewijzigd en dat hiermee hoge kosten voor de ondernemer aan de orde zijn.

Ook in dit geval is het goed te beseffen dat er slechts een toets aan het bestemmingsplan aan de orde is, indien er een nieuwe ontwikkeling gepland is. Pas dan zal er aan het bestemmingsplan worden getoetst. De acute noodzaak om de nieuwe verleende Wnb-vergunning per direct op te laten nemen in bijlage 7 van het bestemmingsplan is daarmee dan ook niet aanwezig in onze ogen. Dat is pas mogelijk relevant indien er op korte termijn nog een nieuwe ontwikkeling beoogd is. Maar in dat geval zal dit bestemmingsplan niet belemmerd zijn indien er een natuurtoestemming ligt.

Los daarvan is het goed te weten dat er wettelijk gezien uiterlijk binnen 5 jaar (na vaststelling van een bestemmingsplan) een geactualiseerd bestemmingsplan moeten komen. Dat zal per 1 januari 2024 een Omgevingsplan gaan heten (onder de Omgevingswet). Deze nieuwe wet verplicht gemeenten om minimaal elke 5 jaar het Omgevingsplan te actualiseren.

De nieuwe verleende Wnb-vergunningen worden dus bij die actualisatie automatisch (en gratis voor de bedrijven) opgenomen in bijlage 7. Het is goed denkbaar dat een actualisatie ook sneller dan deze 5 jaar aan de orde is. In die zin is het dus niet nodig om als agrarisch bedrijf zelf een wijziging op het bestemmingsplan op te starten (en te betalen) om daarmee de vergunning in bijlage 7 te krijgen. Dat gebeurt door de actualisatieplicht namelijk al automatisch. En de kans wordt klein geacht dat er in de periode tussen het verkrijgen van de nieuwe Wnb-vergunning en de actualisatie van het

bestemmingsplan nog nieuwe ontwikkelingen bij een bedrijf zijn (waarbij stikstofemissie aan de orde kan zijn). Indien die er al zouden zijn, dan voorziet ons bestemmingsplan hier ook in aangezien wij recht doen aan de natuurtoestemmingen.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is niet het bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

62. Kerkhoflaan 13 te Koudum

Namens de Maatschap wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende hoofdthema's.

Beleid
Namens de Mts. wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
De Mts. beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
De Mts. kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.

Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente
Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening

is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.

In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan

vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze

regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken voor een ruimtelijke ontwikkeling, waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”

Conclusie
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Alle Wnb-vergunningen opnemen in bijlage 7
In de zienswijze wordt het verzoek gedaan om alle onherroepelijke Wnb-vergunningen in bijlage 7 op te nemen. Ongeacht of deze middels de PAS-wetgeving tot stand zijn gekomen.

Zoals hierboven al is omschreven is onze hoofdregel en de uitzondering in bijlage 7 zo opgesteld dat het de rechterlijke toets kan doorstaan. Indien wij alle Wnb-vergunningen gaan opnemen in bijlage 7, dus ook de PAS-vergunningen, dan is het

niet zeker of deze bijlage (in een rechtszaak) in stand kan blijven. De bedrijven die nu in bijlage 7 zijn opgenomen komen daarmee dus in een minder zekere positie terecht.

Daarnaast zal dit ook geen andere situatie (of verbeterde positie) opleveren dan dat er nu al aan de orde is op basis van het bestemmingsplan. Zoals al eerder is gesteld zijn wij van mening met dit bestemmingsplan recht te doen aan de natuurtoestemmingen die er liggen. Het zal dus geen toegevoegde waarde hebben om deze andere Wnb-vergunningen op te nemen in bijlage 7. In bijlage 7 nemen wij uitsluitend de onherroepelijke natuurtoestemmingen op die niet middels de PAS passend zijn beoordeeld conform de eerder genoemde rechtspraak.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Nieuwe Wnb-vergunningen in bijlage 7
In de zienswijze wordt gesteld dat, als er na de vaststelling van het bestemmingsplan een nieuwe Wnb-vergunning wordt verleend, het bedrijf zelf zorg moet dragen om deze nieuwe vergunning in bijlage 7 van het bestemmingsplan te krijgen. In de zienswijze wordt tevens aangegeven dat hiervoor het bestemmingsplan moet worden gewijzigd en dat hiermee hoge kosten voor de ondernemer aan de orde zijn.

Ook in dit geval is het goed te beseffen dat er slechts een toets aan het bestemmingsplan aan de orde is, indien er een nieuwe ontwikkeling gepland is. Pas dan zal er aan het bestemmingsplan worden getoetst. De acute noodzaak om de nieuwe verleende Wnb-vergunning per direct op te laten nemen in bijlage 7 van het bestemmingsplan is daarmee dan ook niet aanwezig in onze ogen. Dat is pas mogelijk relevant indien er op korte termijn nog een nieuwe ontwikkeling beoogd is. Maar in dat geval zal dit bestemmingsplan niet belemmerd zijn indien er een natuurtoestemming ligt.

Los daarvan is het goed te weten dat er wettelijk gezien uiterlijk binnen 5 jaar (na vaststelling van een bestemmingsplan) een geactualiseerd bestemmingsplan moeten komen. Dat zal per 1 januari 2024 een Omgevingsplan gaan heten (onder de Omgevingswet). Deze nieuwe wet verplicht gemeenten om minimaal elke 5 jaar het Omgevingsplan te actualiseren.

De nieuwe verleende Wnb-vergunningen worden dus bij die actualisatie automatisch (en gratis voor de bedrijven) opgenomen in bijlage 7. Het is goed denkbaar dat een actualisatie ook sneller dan deze 5 jaar aan de orde is. In die zin is het dus niet nodig om als agrarisch bedrijf zelf een wijziging op het bestemmingsplan op te starten (en te betalen) om daarmee de vergunning in bijlage 7 te krijgen. Dat gebeurt door de actualisatieplicht namelijk al automatisch. En de kans wordt klein geacht dat er in de periode tussen het verkrijgen van de nieuwe Wnb-vergunning en de actualisatie van het

bestemmingsplan nog nieuwe ontwikkelingen bij een bedrijf zijn (waarbij stikstofemissie aan de orde kan zijn). Indien die er al zouden zijn, dan voorziet ons bestemmingsplan hier ook in aangezien wij recht doen aan de natuurtoestemmingen.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is niet het bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

63. Wonnebuursterweg 5, 8761 PG te Ferwoude

Namens de Maatschap wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende hoofdthema's.

Beleid
Namens de Mts. wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
De Mts. beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
De Mts. kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.

Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente
Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening

is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan

vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze

regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken <u>voor een ruimtelijke ontwikkeling,</u> waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. <u>Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”</u>

<u>Conclusie</u>
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Alle Wnb-vergunningen opnemen in bijlage 7
In de zienswijze wordt het verzoek gedaan om alle onherroepelijke Wnb-vergunningen in bijlage 7 op te nemen. Ongeacht of deze middels de PAS-wetgeving tot stand zijn gekomen.

Zoals hierboven al is omschreven is onze hoofdregel en de uitzondering in bijlage 7 zo opgesteld dat het de rechterlijke toets kan doorstaan. Indien wij alle Wnb-vergunningen gaan opnemen in bijlage 7, dus ook de PAS-vergunningen, dan is het

niet zeker of deze bijlage (in een rechtszaak) in stand kan blijven. De bedrijven die nu in bijlage 7 zijn opgenomen komen daarmee dus in een minder zekere positie terecht.

Daarnaast zal dit ook geen andere situatie (of verbeterde positie) opleveren dan dat er nu al aan de orde is op basis van het bestemmingsplan. Zoals al eerder is gesteld zijn wij van mening met dit bestemmingsplan recht te doen aan de natuurtoestemmingen die er liggen. Het zal dus geen toegevoegde waarde hebben om deze andere Wnb-vergunningen op te nemen in bijlage 7. In bijlage 7 nemen wij uitsluitend de onherroepelijke natuurtoestemmingen op die niet middels de PAS passend zijn beoordeeld conform de eerder genoemde rechtspraak.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Nieuwe Wnb-vergunningen in bijlage 7
In de zienswijze wordt gesteld dat, als er na de vaststelling van het bestemmingsplan een nieuwe Wnb-vergunning wordt verleend, het bedrijf zelf zorg moet dragen om deze nieuwe vergunning in bijlage 7 van het bestemmingsplan te krijgen. In de zienswijze wordt tevens aangegeven dat hiervoor het bestemmingsplan moet worden gewijzigd en dat hiermee hoge kosten voor de ondernemer aan de orde zijn.

Ook in dit geval is het goed te beseffen dat er slechts een toets aan het bestemmingsplan aan de orde is, indien er een nieuwe ontwikkeling gepland is. Pas dan zal er aan het bestemmingsplan worden getoetst. De acute noodzaak om de nieuwe verleende Wnb-vergunning per direct op te laten nemen in bijlage 7 van het bestemmingsplan is daarmee dan ook niet aanwezig in onze ogen. Dat is pas mogelijk relevant indien er op korte termijn nog een nieuwe ontwikkeling beoogd is. Maar in dat geval zal dit bestemmingsplan niet belemmerd zijn indien er een natuurtoestemming ligt.

Los daarvan is het goed te weten dat er wettelijk gezien uiterlijk binnen 5 jaar (na vaststelling van een bestemmingsplan) een geactualiseerd bestemmingsplan moeten komen. Dat zal per 1 januari 2024 een Omgevingsplan gaan heten (onder de Omgevingswet). Deze nieuwe wet verplicht gemeenten om minimaal elke 5 jaar het Omgevingsplan te actualiseren.

De nieuwe verleende Wnb-vergunningen worden dus bij die actualisatie automatisch (en gratis voor de bedrijven) opgenomen in bijlage 7. Het is goed denkbaar dat een actualisatie ook sneller dan deze 5 jaar aan de orde is. In die zin is het dus niet nodig om als agrarisch bedrijf zelf een wijziging op het bestemmingsplan op te starten (en te betalen) om daarmee de vergunning in bijlage 7 te krijgen. Dat gebeurt door de actualisatieplicht namelijk al automatisch. En de kans wordt klein geacht dat er in de periode tussen het verkrijgen van de nieuwe Wnb-vergunning en de actualisatie van het

bestemmingsplan nog nieuwe ontwikkelingen bij een bedrijf zijn (waarbij stikstofemissie aan de orde kan zijn). Indien die er al zouden zijn, dan voorziet ons bestemmingsplan hier ook in aangezien wij recht doen aan de natuurtoestemmingen.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is niet het bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

64. Noardermar 8, 8722 HN te Molkwerum

Namens belanghebbende wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende hoofdthema's.

Beleid
Namens belanghebbende wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
Belanghebbend beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
Belanghebbende kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.

Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente
Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening

is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan

vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze

regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken voor een ruimtelijke ontwikkeling, waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”

Conclusie
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Alle Wnb-vergunningen opnemen in bijlage 7
In de zienswijze wordt het verzoek gedaan om alle onherroepelijke Wnb-vergunningen in bijlage 7 op te nemen. Ongeacht of deze middels de PAS-wetgeving tot stand zijn gekomen.

Zoals hierboven al is omschreven is onze hoofdregel en de uitzondering in bijlage 7 zo opgesteld dat het de rechterlijke toets kan doorstaan. Indien wij alle Wnb-vergunningen gaan opnemen in bijlage 7, dus ook de PAS-vergunningen, dan is het

niet zeker of deze bijlage (in een rechtszaak) in stand kan blijven. De bedrijven die nu in bijlage 7 zijn opgenomen komen daarmee dus in een minder zekere positie terecht.

Daarnaast zal dit ook geen andere situatie (of verbeterde positie) opleveren dan dat er nu al aan de orde is op basis van het bestemmingsplan. Zoals al eerder is gesteld zijn wij van mening met dit bestemmingsplan recht te doen aan de natuurtoestemmingen die er liggen. Het zal dus geen toegevoegde waarde hebben om deze andere Wnb-vergunningen op te nemen in bijlage 7. In bijlage 7 nemen wij uitsluitend de onherroepelijke natuurtoestemmingen op die niet middels de PAS passend zijn beoordeeld conform de eerder genoemde rechtspraak.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Nieuwe Wnb-vergunningen in bijlage 7
In de zienswijze wordt gesteld dat, als er na de vaststelling van het bestemmingsplan een nieuwe Wnb-vergunning wordt verleend, het bedrijf zelf zorg moet dragen om deze nieuwe vergunning in bijlage 7 van het bestemmingsplan te krijgen. In de zienswijze wordt tevens aangegeven dat hiervoor het bestemmingsplan moet worden gewijzigd en dat hiermee hoge kosten voor de ondernemer aan de orde zijn.

Ook in dit geval is het goed te beseffen dat er slechts een toets aan het bestemmingsplan aan de orde is, indien er een nieuwe ontwikkeling gepland is. Pas dan zal er aan het bestemmingsplan worden getoetst. De acute noodzaak om de nieuwe verleende Wnb-vergunning per direct op te laten nemen in bijlage 7 van het bestemmingsplan is daarmee dan ook niet aanwezig in onze ogen. Dat is pas mogelijk relevant indien er op korte termijn nog een nieuwe ontwikkeling beoogd is. Maar in dat geval zal dit bestemmingsplan niet belemmerd zijn indien er een natuurtoestemming ligt.

Los daarvan is het goed te weten dat er wettelijk gezien uiterlijk binnen 5 jaar (na vaststelling van een bestemmingsplan) een geactualiseerd bestemmingsplan moeten komen. Dat zal per 1 januari 2024 een Omgevingsplan gaan heten (onder de Omgevingswet). Deze nieuwe wet verplicht gemeenten om minimaal elke 5 jaar het Omgevingsplan te actualiseren.

De nieuwe verleende Wnb-vergunningen worden dus bij die actualisatie automatisch (en gratis voor de bedrijven) opgenomen in bijlage 7. Het is goed denkbaar dat een actualisatie ook sneller dan deze 5 jaar aan de orde is. In die zin is het dus niet nodig om als agrarisch bedrijf zelf een wijziging op het bestemmingsplan op te starten (en te betalen) om daarmee de vergunning in bijlage 7 te krijgen. Dat gebeurt door de actualisatieplicht namelijk al automatisch. En de kans wordt klein geacht dat er in de periode tussen het verkrijgen van de nieuwe Wnb-vergunning en de actualisatie van het

bestemmingsplan nog nieuwe ontwikkelingen bij een bedrijf zijn (waarbij stikstofemissie aan de orde kan zijn). Indien die er al zouden zijn, dan voorziet ons bestemmingsplan hier ook in aangezien wij recht doen aan de natuurtoestemmingen.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is niet het bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

65. Heidenskipsterdyk 39, 8724 HS te It Heidenskip

Namens belanghebbende wordt de volgende zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende hoofdthema's.

Beleid
Namens belanghebbende wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof
Belanghebbende beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden
Belanghebbende kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.

Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente
Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening

is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan

vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze

regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken voor een ruimtelijke ontwikkeling, waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”

Conclusie
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Alle Wnb-vergunningen opnemen in bijlage 7
In de zienswijze wordt het verzoek gedaan om alle onherroepelijke Wnb-vergunningen in bijlage 7 op te nemen. Ongeacht of deze middels de PAS-wetgeving tot stand zijn gekomen.

Zoals hierboven al is omschreven is onze hoofdregel en de uitzondering in bijlage 7 zo opgesteld dat het de rechterlijke toets kan doorstaan. Indien wij alle Wnb-vergunningen gaan opnemen in bijlage 7, dus ook de PAS-vergunningen, dan is het

niet zeker of deze bijlage (in een rechtszaak) in stand kan blijven. De bedrijven die nu in bijlage 7 zijn opgenomen komen daarmee dus in een minder zekere positie terecht.

Daarnaast zal dit ook geen andere situatie (of verbeterde positie) opleveren dan dat er nu al aan de orde is op basis van het bestemmingsplan. Zoals al eerder is gesteld zijn wij van mening met dit bestemmingsplan recht te doen aan de natuurtoestemmingen die er liggen. Het zal dus geen toegevoegde waarde hebben om deze andere Wnb-vergunningen op te nemen in bijlage 7. In bijlage 7 nemen wij uitsluitend de onherroepelijke natuurtoestemmingen op die niet middels de PAS passend zijn beoordeeld conform de eerder genoemde rechtspraak.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Nieuwe Wnb-vergunningen in bijlage 7
In de zienswijze wordt gesteld dat, als er na de vaststelling van het bestemmingsplan een nieuwe Wnb-vergunning wordt verleend, het bedrijf zelf zorg moet dragen om deze nieuwe vergunning in bijlage 7 van het bestemmingsplan te krijgen. In de zienswijze wordt tevens aangegeven dat hiervoor het bestemmingsplan moet worden gewijzigd en dat hiermee hoge kosten voor de ondernemer aan de orde zijn.

Ook in dit geval is het goed te beseffen dat er slechts een toets aan het bestemmingsplan aan de orde is, indien er een nieuwe ontwikkeling gepland is. Pas dan zal er aan het bestemmingsplan worden getoetst. De acute noodzaak om de nieuwe verleende Wnb-vergunning per direct op te laten nemen in bijlage 7 van het bestemmingsplan is daarmee dan ook niet aanwezig in onze ogen. Dat is pas mogelijk relevant indien er op korte termijn nog een nieuwe ontwikkeling beoogd is. Maar in dat geval zal dit bestemmingsplan niet belemmerd zijn indien er een natuurtoestemming ligt.

Los daarvan is het goed te weten dat er wettelijk gezien uiterlijk binnen 5 jaar (na vaststelling van een bestemmingsplan) een geactualiseerd bestemmingsplan moeten komen. Dat zal per 1 januari 2024 een Omgevingsplan gaan heten (onder de Omgevingswet). Deze nieuwe wet verplicht gemeenten om minimaal elke 5 jaar het Omgevingsplan te actualiseren.

De nieuwe verleende Wnb-vergunningen worden dus bij die actualisatie automatisch (en gratis voor de bedrijven) opgenomen in bijlage 7. Het is goed denkbaar dat een actualisatie ook sneller dan deze 5 jaar aan de orde is. In die zin is het dus niet nodig om als agrarisch bedrijf zelf een wijziging op het bestemmingsplan op te starten (en te betalen) om daarmee de vergunning in bijlage 7 te krijgen. Dat gebeurt door de actualisatieplicht namelijk al automatisch. En de kans wordt klein geacht dat er in de periode tussen het verkrijgen van de nieuwe Wnb-vergunning en de actualisatie van het

bestemmingsplan nog nieuwe ontwikkelingen bij een bedrijf zijn (waarbij stikstofemissie aan de orde kan zijn). Indien die er al zouden zijn, dan voorziet ons bestemmingsplan hier ook in aangezien wij recht doen aan de natuurtoestemmingen.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is niet het bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

66. Oldeclooster 12, 8741 KC te Hartwerd

Belanghebbende beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Reactie gemeente

Stikstof

In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.

In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van "toename van stikstofemissie". Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

"het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken <u>voor een ruimtelijke ontwikkeling,</u> waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. <u>Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten."</u>

<u>Conclusie</u>
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Alle Wnb-vergunningen opnemen in bijlage 7

In de zienswijze wordt het verzoek gedaan om alle onherroepelijke Wnb-vergunningen in bijlage 7 op te nemen. Ongeacht of deze middels de PAS-wetgeving tot stand zijn gekomen.

Zoals hierboven al is omschreven is onze hoofdregel en de uitzondering in bijlage 7 zo opgesteld dat het de rechterlijke toets kan doorstaan. Indien wij alle Wnb-vergunningen gaan opnemen in bijlage 7, dus ook de PAS-vergunningen, dan is het niet zeker of deze bijlage (in een rechtszaak) in stand kan blijven. De bedrijven die nu in bijlage 7 zijn opgenomen komen daarmee dus in een minder zekere positie terecht.

Daarnaast zal dit ook geen andere situatie (of verbeterde positie) opleveren dan dat er nu al aan de orde is op basis van het bestemmingsplan. Zoals al eerder is gesteld zijn wij van mening met dit bestemmingsplan recht te doen aan de natuurtoestemmingen die er liggen. Het zal dus geen toegevoegde waarde hebben om deze andere Wnb-vergunningen op te nemen in bijlage 7. In bijlage 7 nemen wij uitsluitend de onherroepelijke natuurtoestemmingen op die niet middels de PAS passend zijn beoordeeld conform de eerder genoemde rechtspraak.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Nieuwe Wnb-vergunningen in bijlage 7
In de zienswijze wordt gesteld dat, als er na de vaststelling van het bestemmingsplan een nieuwe Wnb-vergunning wordt verleend, het bedrijf zelf zorg moet dragen om deze nieuwe vergunning in bijlage 7 van het bestemmingsplan te krijgen. In de zienswijze wordt tevens aangegeven dat hiervoor het bestemmingsplan moet worden gewijzigd en dat hiermee hoge kosten voor de ondernemer aan de orde zijn.

Ook in dit geval is het goed te beseffen dat er slechts een toets aan het bestemmingsplan aan de orde is, indien er een nieuwe ontwikkeling gepland is. Pas dan zal er aan het bestemmingsplan worden getoetst. De acute noodzaak om de nieuwe verleende Wnb-vergunning per direct op te laten nemen in bijlage 7 van het bestemmingsplan is daarmee dan ook niet aanwezig in onze ogen. Dat is pas mogelijk relevant indien er op korte termijn nog een nieuwe ontwikkeling beoogd is. Maar in dat geval zal dit bestemmingsplan niet belemmerd zijn indien er een natuurtoestemming ligt.

Los daarvan is het goed te weten dat er wettelijk gezien uiterlijk binnen 5 jaar (na vaststelling van een bestemmingsplan) een geactualiseerd bestemmingsplan moeten komen. Dat zal per 1 januari 2024 een Omgevingsplan gaan heten (onder de Omgevingswet). Deze nieuwe wet verplicht gemeenten om minimaal elke 5 jaar het Omgevingsplan te actualiseren.

De nieuwe verleende Wnb-vergunningen worden dus bij die actualisatie automatisch (en gratis voor de bedrijven) opgenomen in bijlage 7. Het is goed denkbaar dat een actualisatie ook sneller dan deze 5 jaar aan de orde is. In die zin is het dus niet nodig om als agrarisch bedrijf zelf een wijziging op het bestemmingsplan op te starten (en te betalen) om daarmee de vergunning in bijlage 7 te krijgen. Dat gebeurt door de actualisatieplicht namelijk al automatisch. En de kans wordt klein geacht dat er in de periode tussen het verkrijgen van de nieuwe Wnb-vergunning en de actualisatie van het bestemmingsplan nog nieuwe ontwikkelingen bij een bedrijf zijn (waarbij stikstofemissie aan de orde kan zijn). Indien die er al zouden zijn, dan voorziet ons bestemmingsplan hier ook in aangezien wij recht doen aan de natuurtoestemmingen.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

67. Sein 1, 8721 GV te Warns

De Mts. beschikt over een Hinderwetvergunning, welke nu van rechtswege een melding op grond van het Activiteitenbesluit is. Deze worden in het nieuwe bestemmingsplan echter niet gerespecteerd nu de feitelijk bestaande planologisch legale situatie bij de vaststelling van het bestemmingsplan als uitgangspunt geldt. Uitzondering op deze regel zijn de 20 bedrijven die in Bijlage 7 zijn opgenomen. Nieuwe Wnb-vergunningen kunnen niet gemakkelijk in het bestemmingsplan worden opgenomen. Hiervoor is een wijziging van het bestemmingsplan nodig. De maatschap wordt hierdoor veroordeeld tot hoge(re) kosten.

Reactie gemeente

Stikstof

In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.

In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

<u>Conclusie:</u>
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken <u>voor een ruimtelijke ontwikkeling,</u> waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. <u>Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”</u>

<u>Conclusie:</u>
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Nieuwe Wnb-vergunningen in bijlage 7
In de zienswijze wordt gesteld dat, als er na de vaststelling van het bestemmingsplan een nieuwe Wnb-vergunning wordt verleend, het bedrijf zelf zorg moet dragen om deze nieuwe vergunning in bijlage 7 van het bestemmingsplan te krijgen. In de zienswijze wordt tevens aangegeven dat hiervoor het bestemmingsplan moet worden gewijzigd en dat hiermee hoge kosten voor de ondernemer aan de orde zijn.

Ook in dit geval is het goed te beseffen dat er slechts een toets aan het bestemmingsplan aan de orde is, indien er een nieuwe ontwikkeling gepland is. Pas dan zal er aan het bestemmingsplan worden getoetst. De acute noodzaak om de nieuwe verleende Wnb-vergunning per direct op te laten nemen in bijlage 7 van het bestemmingsplan is daarmee dan ook niet aanwezig in onze ogen. Dat is pas mogelijk relevant indien er op korte termijn nog een nieuwe ontwikkeling beoogd is. Maar in dat geval zal dit bestemmingsplan niet belemmerd zijn indien er een natuurtoestemming ligt.

Los daarvan is het goed te weten dat er wettelijk gezien uiterlijk binnen 5 jaar (na vaststelling van een bestemmingsplan) een geactualiseerd bestemmingsplan moeten komen. Dat zal per 1 januari 2024 een Omgevingsplan gaan heten (onder de Omgevingswet). Deze nieuwe wet verplicht gemeenten om minimaal elke 5 jaar het Omgevingsplan te actualiseren.

De nieuwe verleende Wnb-vergunningen worden dus bij die actualisatie automatisch (en gratis voor de bedrijven) opgenomen in bijlage 7. Het is goed denkbaar dat een actualisatie ook sneller dan deze 5 jaar aan de orde is. In die zin is het dus niet nodig om als agrarisch bedrijf zelf een wijziging op het bestemmingsplan op te starten (en te betalen) om daarmee de vergunning in bijlage 7 te krijgen. Dat gebeurt door de actualisatieplicht namelijk al automatisch. En de kans wordt klein geacht dat er in de periode tussen het verkrijgen van de nieuwe Wnb-vergunning en de actualisatie van het bestemmingsplan nog nieuwe ontwikkelingen bij een bedrijf zijn (waarbij stikstofemissie aan de orde kan zijn). Indien die er al zouden zijn, dan voorziet ons bestemmingsplan hier ook in aangezien wij recht doen aan de natuurtoestemmingen.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

68. De Soal 4, 8584 VS te Hemelum

Namens belanghebbende wordt aangegeven dat de 'Ruimte voor ruimte regeling' zoals deze in de toelichting van het bestemmingsplan is opgenomen te beperkend is voor de agrarische sector. Door slechts één nieuwe woning toe te staan ter compensatie van de sloop van storende bebouwing, welke ook niet op de saneringslocatie mag worden gebouwd is de regeling weinig uitnodigend voor de agrarisch sector om gebruik te maken van de regeling. Het is de vraag of hierdoor het doel (sloop beeld verstorende bebouwing) gehaald wordt.

Gevraagd wordt om de regeling niet strenger toe te passen dan de provincie en in het kader van de 'ruimte-voor-ruimte' nieuwe woning toe te staan op de saneringslocatie. Daarnaast wordt de gemeente gevraagd om met de provincie te overleggen om meer ruimte te bieden voor woningbouw in het kader van de ruimte-voor-ruimte regeling.

Reactie gemeente
De gemeenteraad heeft in de Uitgangspuntennotities Buitengebied 2.0, vastgesteld in 2019 waarin het beleid inzake ruimte-voor-ruimte is opgenomen. De Uitgangspuntennotitie Buitengebied vormt de basis voor de herzieningen van de bestemmingsplannen buitengebied. De gemeenteraad is van mening dat het toestaan van een extra woning op een voormalig agrarisch bouwperceel ter compensatie van de gesloopte bebouwing niet bij draagt aan het voorkomen van de verrommeling van het buitengebied. Het toestaan van een extra woning geeft ook de mogelijkheid om bijbehorende bouwwerken en bouwwerken geen gebouw zijnde zoals schuttingen e.d. te bouwen.

Het nieuwe bestemmingsplan is conserverend van aard en moet in de harmonisatie van de buitengebiedbestemmingsplannen voorzien. In de toekomst zal, met inachtneming van mogelijke nieuwe landelijke wetgeving en bijvoorbeeld het Landbouwakkoord de gemeentelijke visie opgesteld. Dat zal in een Omgevingsplan zijn. Voordat dit kan gaan gebeuren is het wenselijk eerst de bestemmingsplannen buitengebied te harmoniseren en vervolgens af te wachten wat er voor landelijke en provinciale regels gaan komen op de verschillende relevante deelgebieden.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

69. Eastwei 50, 8606 JZ te Sneek

De familie Feenstra heeft een tuinhuisje opgericht op het perceel Eastwei 50, deze wordt gebruikt als rustpunt (voor wandelaars en fietsers) en als winkeltje bij de pluktuin. Het tuinhuisje staat echter op een locatie waar niet gebouwd mag worden. Gezien de toegevoegde waarde die het tuinhuisje heeft wordt de gemeenteraad gevraagd de bestemming 'Wonen – Woonboerderij' uit te breiden. Het tuinhuisje dient als rustpunt en ontmoetingsplek voor zowel bewoners van Top en Twel als recreanten. Hoewel het perceel aan het einde van een doodlopende weg ligt, zijn er veel mensen die gebruik maken van de voorziening. De doodlopende weg en het rustpunt worden veel gebruikt als natuurbeleving voor wandelaars en fietsers die genieten van de omgeving en het uitzicht op het Sneekermeer. In het winkeltje/rustpunt kunnen producten uit de pluktuin worden afgerekend en kan men genieten van een bakje koffie/thee of een ijsje.

Reactie gemeente

De agrarische bedrijfsactiviteiten op het perceel zijn beëindigd. In het ontwerpbestemmingsplan heeft het perceel daarom de bestemming 'Wonen – Woonboerderij' toegekend. Over het algemeen wordt bij het bepalen van het bestemmingsvlak voor deze bestemming rekening gehouden met de feitelijke situatie en ligt de grens dicht rond de bestaande bebouwing op het perceel. In sommige gevallen wordt de kadastrale grens aangehouden.

In onderstaand figuur heeft het gele vlak de bestemming 'Wonen – Woonboerderij' binnen dat vlak mogen gebouwen worden opgericht.

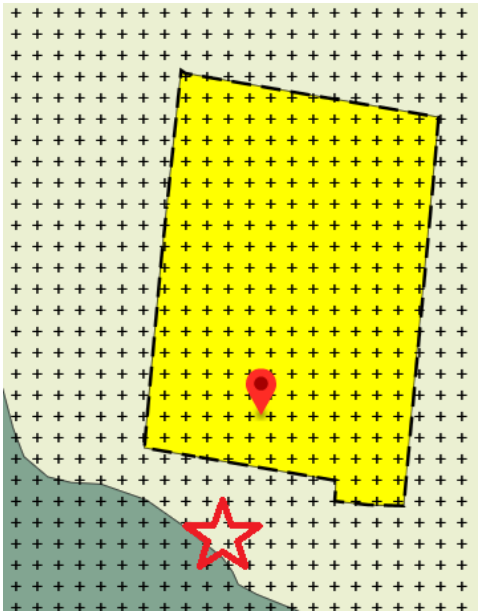

De locatie van het tuinhuisje ingericht c.q. rustpunt en winkeltje is met de ster aangegeven. De betreffende gronden hebben respectievelijk de bestemming 'Agrarisch' en 'Natuur'. Binnen deze bestemming mogen op deze locatie geen gebouwen worden gebouwd. De oplossing zou kunnen zijn om het bouwwerk onder de bestemming 'Wonen – Woonboerderij' te brengen. Daarvoor moet het

bestemmingsvlak fors worden uitgebreid wat vervolgens meer bouwmogelijkheden zou bieden dan alleen dit bestaande gebouwtje. Deze (nieuwe) gebouwen komen dan voor de voorgevel wat niet wenselijk is.

Binnen het bestemmingsplan zien wij geen gerechtvaardigde oplossingen voor het mogelijk maken van het gebouwtje zonder dat daarvoor een deur wordt opengezet voor andere bebouwing. Daar komt bij dat het vergroten van een bestemmingsvlak niet gebruikelijk is binnen de gemeente en ook ongewenst is.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

70. Skarl 19, 8721 EX te Warns

De maatschap exploiteert een grondgebonden veehouderijbedrijf met de benodigde milieu – en natuurtoestemmingen. Met het oog op de toekomst en bedrijfsopvolging vraagt de maatschap het huidige bouwvlak met een oppervlakte van 1,5 hectare op de verbeelding het nieuwe bestemmingsplan te vergroten tot 2 hectare.

Reactie gemeente

Op grond van het ontwerpbestemmingsplan rust op het perceel de bestemming ‘Agrarisch’ en heeft het perceel de functieaanduiding ‘agrarisch bedrijf’. Ter plaatse van de functieaanduiding mag een agrarisch bedrijf worden gevestigd met een denkbeeldige rechthoek van 1,5 hectare.

In verband met de ligging van het perceel, tussen twee woonpercelen, kan niet optimaal gebruik maken van de denkbeeldige rechthoek van 1,5 hectare zoals deze bij recht is toegestaan. De feitelijke oppervlakte die het bedrijf nu in gebruik heeft bedraagt ongeveer 1 hectare. In onderstaande afbeelding is dit weergegeven.

De maatschap vraagt een bouwvlak op te nemen van 2 hectare zodat het bedrijf in de toekomst verder kan groeien. Er zijn op dit moment geen concrete aanvragen omgevingsvergunning bekend.

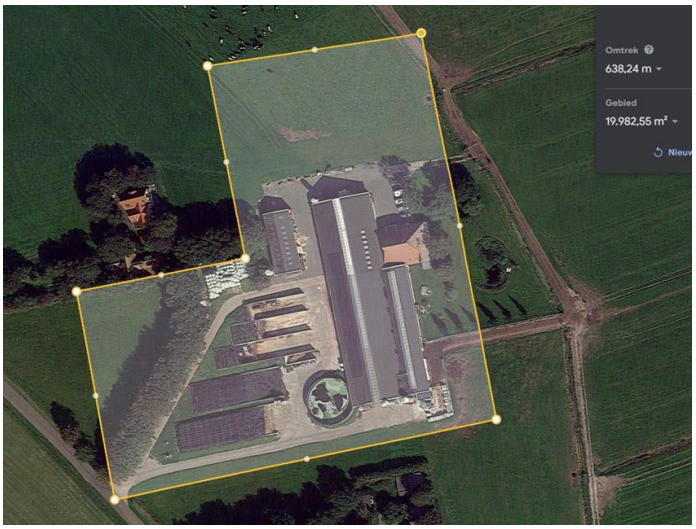

In artikel 3.2. onder b is opgenomen dat bouwwerken uitsluitend gebouwd mogen worden binnen een denkbeeldige rechthoek van maximaal 1,5 hectare dat gelegen is op en rondom de gronden ter plaatse van de aanduiding ‘agrarisch bedrijf’ of binnen een bouwvlak ter plaatse van de aanduiding ‘agrarisch bedrijf’ of binnen een bouwvlak met de aanduiding ‘intensieve veehouderij’.
In artikel 3.2 onder c2 is aangegeven dat per denkbeeldige rechthoek of bouwvlak uitsluitend bedrijfsgebouwen ten behoeve van 1 agrarisch bedrijf mogen worden gebouwd.

In artikel 3.4.1. onder b kan met een omgevingsvergunning worden afgeweken van het bepaalde in artikel 3.2 sub b en c onder 2 voor het bouwen van bouwwerken buiten de denkbeeldige rechthoek van 1,5 hectare, mits de bebouwing ten behoeve van een grondgebonden agrarisch bedrijf wordt gesitueerd binnen een denkbeeldige rechthoek die maximaal 2 hectare bedraagt en die gelegen is op en rondom de gronden ter plaatse van de aanduiding ‘agrarisch bedrijf’.

De hiervoor genoemde binnenplanse afwijkingsmogelijkheid kan alleen worden toegepast wanneer er sprake is van een denkbeeldige rechthoek met de aanduiding ‘agrarisch bedrijf’. Alle bouwwerken die worden geplaatst buiten de denkbeeldige rechthoek van 1,5 hectare dienen te worden beoordeeld op basis van de in het bestemmingsplan opgenomen afwijkingsmogelijkheid zoals hiervoor omschreven, ondanks van het feit dat de denkbeeldige rechthoek van 1,5 hectare reeds is overschreden.

Belanghebbende is van mening dat gezien de feitelijke situatie, ingeklemd tussen twee woonpercelen, de uitbreidingsmogelijkheden beperkt zijn en vraagt een bouwvlak van 2 hectare toe te kennen op de verbeelding.
De oppervlakte van de denkbeeldige rechthoek die nu ten behoeve van het bedrijf in gebruik is, bedraagt circa 1,3 hectare. Met uitzondering van de gronden die binnen de denkbeeldige rechthoek liggen en in gebruik zijn als woning heeft het agrarisch bedrijf nog mogelijkheden binnen de denkbeeldige rechthoek van 1,5 hectare die bij recht is toegestaan.

Het op voorhand toekennen van een bouwvlak van 2 hectare lijkt ons een niet voor de hand liggende optie. Sterker nog, hierdoor wordt belanghebbende beperkt in zijn toekomstige ontwikkelingen omdat geen gebruik meer kan worden gemaakt van de flexibele binnenplanse afwijkingsmogelijkheid tot maximaal 2 hectare.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

71. Viersprong 14, 8744 ES te Schettens

Namens belanghebbende wordt gevraagd een recreatieve functie toe te voegen aan een woonperceel. Om dit te kunnen realiseren moet de oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken worden uitgebreid. Een eerder verzoek hiertoe is op grond van een overschrijding van de maximale oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken en het provinciaal beleid afgewezen.

De gemeenteraad wordt nu gevraagd de maximale oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken op dit perceel ten behoeve van de recreatieve functie te vergroten. Het bestaande bijbehorend bouwwerk zou in de nieuwe situatie worden gebruikt voor de recreatiefunctie. Voor de opslag van de bewoner zou eenzelfde gebouw gebouwd moeten worden. Gelet op het feit dat er al sprake is van een bebouwingslint wordt aangegeven dat er geen ruimtelijke bezwaren zijn tegen de voorgestelde functiewijziging.

Reactie gemeente
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie van het geldende bestemmingsplan. In een actualisatie worden geen nieuwe ontwikkelingen opgenomen, tenzij aan een dergelijke ontwikkeling een aanvraag omgevingsvergunning en een ruimtelijke onderbouwing te grondslag ligt. Voorwaarde is dat uit de ruimtelijke onderbouwing moet blijken dat aan alle omgevingsaspecten kan worden voldaan en dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Voor zover bekend is er na het besluit van het college geen nieuwe aanvraag omgevingsvergunning met ruimtelijke onderbouwing ingediend en kan/zal deze nieuwe ontwikkeling niet meegenomen kunnen worden.

Los van het feit dat er sprake is van een nieuwe ontwikkeling past deze gewenste ontwikkeling niet in het beleid van de gemeente en provincie. De vigerende bestemming van het perceel is ‘Wonen’. Op grond van de geldende bestemming mag de oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken niet meer bedragen dan 100m^2. Uit onze (globale) informatie blijkt dat het bestaande bijbehorende bouwwerk op het perceel een oppervlakte heeft van ca. 100m^2. Gelet op de geldende bouwregels kan er geen nieuw bijbehorend bouwwerk worden gebouwd.
In artikel 29.5 van het bestemmingsplan (Specifieke gebruiksregels) wordt een gebruik van een woonhuis en/of bijbehorende bouwwerken voor recreatieve bewoning aangemerkt als strijdig gebruik.

Op grond van de Verordening Romte Fryslân zou een dergelijk gebruik alleen mogelijk zijn binnen de bestaande bebouwing. Nu recreatieve bewoning op grond van het geldende en toekomstige bestemmingsplan niet mogelijk is, biedt ook de Verordening Romte Fryslân geen ruimte voor de gewenste ontwikkeling.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

72. LTO Noord, Postbus 186, 9200 AD te Drachten namens de haar leden

Respecteren verleende toestemmingen
Namens de leden van de LTO wordt gevraagd om de regels van het bestemmingsplan aan te passen. Door de Voorzitter van de Afdeling is in de fatale PAS-uitspraak uitgesproken dat de PAS-vergunninghouders een veilige stikstoftoestemming zouden hebben. De onherroepelijke PAS-vergunningen blijven onaangetast zou gaf de voorzitter aan. Dit blijkt echter niet uit het voorliggende bestemmingsplan, door de PAS-vergunningen niet op te nemen worden de rechten die aan deze vergunningen zijn verbonden niet gerespecteerd.
Gelet op het feit dat de feitelijk legale situatie ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan als referentiesituatie wordt gezien, zijn veel leden voornemens om de stallen vol te zetten op het moment dat het bestemmingsplan wordt vastgesteld.

Reactie gemeente

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.

In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de

ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.
Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik gronden
Het gebruik van betreffende gronden buiten het bouwvlak of buiten de denkbeeldige rechthoek in de vorm van bemesten en beweiden wordt nu gezien als oorzaak van een toename van de stikstofdepositie. Voor gesteld wordt om de tekst van het artikel aan te passen zodat het alleen het gebruik van de gronden binnen het bouwvlak dan wel binnen de denkbeeldige rechthoek betreft.

Reactie gemeente

Gebruik van gronden en bouwwerken

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van "toename van stikstofemissie". Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.

Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

"het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken <u>voor een ruimtelijke ontwikkeling,</u> waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. <u>Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten."</u>

Conclusie
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Actualisatie nieuwe Wnb-vergunningen in Bijlage 7
In Bijlage 7 behorende bij de regels zijn de onherroepelijke Wnb-vergunningen die niet gebaseerd zijn op de PAS opgenomen. Indien aan een agrariër nu een nieuwe Wnb-vergunning wordt verleend kan deze alleen met een wijziging van het bestemmingsplan aan Bijlage 7 worden toegevoegd. Voor de wijziging van het bestemmingsplan ten behoeve van het toevoegen van een onherroepelijke Wnb-vergunning aan Bijlage 7 moet een dure en tijdrovende procedure worden doorlopen. Gevraagd wordt of deze procedure vereenvoudigd kan worden die minder kosten met zich meebrengt.

Reactie gemeente
Nieuwe Wnb-vergunningen in bijlage 7
In de zienswijze wordt gesteld dat, als er na de vaststelling van het bestemmingsplan een nieuwe Wnb-vergunning wordt verleend, het bedrijf zelf zorg moet dragen om deze nieuwe vergunning in bijlage 7 van het bestemmingsplan te krijgen. In de zienswijze wordt tevens aangegeven dat hiervoor het bestemmingsplan moet worden gewijzigd en dat hiermee hoge kosten voor de ondernemer aan de orde zijn.

Ook in dit geval is het goed te beseffen dat er slechts een toets aan het bestemmingsplan aan de orde is, indien er een nieuwe ontwikkeling gepland is. Pas dan zal er aan het bestemmingsplan worden getoetst. De acute noodzaak om de nieuwe verleende Wnb-vergunning per direct op te laten nemen in bijlage 7 van het bestemmingsplan is daarmee dan ook niet aanwezig in onze ogen. Dat is pas mogelijk relevant indien er op korte termijn nog een nieuwe ontwikkeling beoogd is. Maar in dat geval zal dit bestemmingsplan niet belemmerd zijn indien er een natuurtoestemming ligt.

Los daarvan is het goed te weten dat er wettelijk gezien uiterlijk binnen 5 jaar (na vaststelling van een bestemmingsplan) een geactualiseerd bestemmingsplan moeten komen. Dat zal per 1 januari 2024 een Omgevingsplan gaan heten (onder de Omgevingswet). Deze nieuwe wet verplicht gemeenten om minimaal elke 5 jaar het Omgevingsplan te actualiseren.

De nieuwe verleende Wnb-vergunningen worden dus bij die actualisatie automatisch (en gratis voor de bedrijven) opgenomen in bijlage 7. Het is goed denkbaar dat een actualisatie ook sneller dan deze 5 jaar aan de orde is. In die zin is het dus niet nodig om als agrarisch bedrijf zelf een wijziging op het bestemmingsplan op te starten (en te betalen) om daarmee de vergunning in bijlage 7 te krijgen. Dat gebeurt door de actualisatieplicht namelijk al automatisch. En de kans wordt klein geacht dat er in de periode tussen het verkrijgen van de nieuwe Wnb-vergunning en de actualisatie van het

bestemmingsplan nog nieuwe ontwikkelingen bij een bedrijf zijn (waarbij stikstofemissie aan de orde kan zijn). Indien die er al zouden zijn, dan voorziet ons bestemmingsplan hier ook in aangezien wij recht doen aan de natuurtoestemmingen.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

mestvergisting
In het kader van het verduurzamen van het agrarisch bedrijf wordt door verschillende bedrijven onderzocht of zij een mestvergistingsinstallatie kunnen realiseren. In de regels is daarvoor een afwijking opgenomen. Voorwaarde van deze afwijkingsmogelijkheid is dat uitsluitend eigen mest verwerkt mag worden. Volgens de LTO is dit te beperkend, waarmee kleine(re) en middelgrote bedrijven op voorhand worden uitgesloten. Door de term 'uitsluitend' te vervangen door 'hoofdzakelijk' overeenkomstig de Verordening Romte Fryslân krijgen meer agrariërs de kans om een mestvergistingsinstallatie in combinatie met andere agrariërs te kunnen realiseren.

Gevraagd wordt om de tekst van de regels aan te passen en meer te benaderen vanuit de 'Ja, mits' gedachte. Door de mestvergisting ook bij kleinere bedrijven mogelijk te maken door een combinatie van bedrijven toe te staan kan deze ondergeschikte bedrijfsactiviteit een bijdrage leveren aan het verduurzamen van de agrarische sector.

Als alternatief wordt gevraagd naar de mogelijkheid om tussen verschillende agrarische bedrijven een groen gasleiding aan te leggen naar een naburige boerderij die beschikt over een opwerkingsstation. Vanuit het opwerkingsstation wordt het groen gas ingevoerd in het gasnet.

Reactie gemeente
Mestvergisting wordt met een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan als activiteit bij een agrarisch bedrijf mogelijk gemaakt. De voorwaarde dat uitsluitend eigen mest verwerkt mag worden in de mestvergister op het perceel geeft de waarborg dat het gaat om een agrarische activiteit van het bedrijf zelf.

Door in de mestvergistingsinstallatie ook mest van derden te verwerken is er geen sprake meer van een activiteit van het agrarisch bedrijf ter plaatse, maar is er sprake van een nevenactiviteit die, wanneer er geen duidelijk sprake is van een ondergeschikte functie moet worden gezien als een industriële activiteit. Het toestaan van het verwerken van derden heeft veel verkeersbewegingen tot gevolg. De mest moet zo vers mogelijk worden verwerkt met als gevolg dat dagelijks transportbewegingen noodzakelijk zijn. Daarnaast moet ook het restproduct, de digistaat, worden vervoerd naar het oorspronkelijke adres.

Op grond van de bestemming ‘Agrarisch’ is het toegestaan om in de agrarische percelen (cultuurgrond) leidingen aan te leggen ten behoeve van het transport van groen gas tussen verschillende agrarische bedrijven. Als de leidingen sleufloos worden aangelegd is meestal geen omgevingsvergunning noodzakelijk, wordt de leiding op een andere wijze aangelegd dan is vaak wel een omgevingsvergunning nodig. Het opwerken van het groen gas naar aardgaskwaliteit kan gezien worden als een ondergeschikte nevenactiviteit omdat ook het ter plaatse geproduceerde groen gas opgewerkt moet worden.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Geitenhouderijen
De regeling die nu in de regels is opgenomen is te beperkend voor bestaande geitenhouderijen. Door naast nieuw vestigingen van geitenhouderijen ook eventuele uitbreidingen van bestaande geitenhouderijen zonder dat er een wetenschappelijke onderbouwing is voor het causaal verband uit te sluiten worden agrariërs op achterstand gezet.

Gevraagd wordt om voor bestaande geitenhouderijen een uitzondering te maken en de uitbreidingsmogelijkheden van bestaande geitenhouderijen wel mogelijk te maken.

Reactie gemeente
In het bestemmingsplan is een afwijkingsbevoegdheid voor het college opgenomen om af te wijken van het verbod voor het vestigen van een nieuwe geitenhouderij of het uitbreiden van een bestaande geitenhouderij, als voldoende kan worden aangetoond dat er geen gevaar is voor de volksgezondheid en dit door een onafhankelijke instantie kan worden bevestigd. Zolang er geen nieuwe inzichten zijn of uitkomsten van de lopende onderzoeken zijn, houden we voor alsnog vast aan een algeheel verbod. Voor individuele aanvragen kan immers worden afgeweken van dit verbod, mits voldoende kan worden aangetoond dat er geen sprake is van gevaar voor de volksgezondheid.

Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen bestaande en nieuwe geitenhouderijen omdat voor beide geldt dat er door de komst van de (uitbreiding van de) geitenhouderij een groter gevaar voor de gezondheid aan de orde is. En op basis van onze Omgevingsverordening en in lijn met het voorbereidingsbesluit vinden wij dat ongewenst.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Archeologie en drainage
Ten aanzien van de uitzondering van de vergunningplicht wordt verwezen naar artikel 36.3.1 in plaats van naar artikel 36.3.2. LTO is van mening dat hier naar het verkeerde artikel wordt verwezen.

In de regels wordt onderscheid gemaakt tussen 'Waarde – Archeologie 1' en 'Waarde – Archeologie 2'. In 'Waarde – Archeologie 2' is voor het aanleggen van drainage geen vergunningplicht opgenomen terwijl voor het aanleggen van drainage in gronden met 'Waarde – Archeologie 1' wel een vergunning moet worden aangevraagd. LTO vraagt een consistente lijn te volgen en ook voor 'Waarde – Archeologie 1' geen vergunning te vragen voor het aanleggen van drainage.
Met de aanwijzing van de gronden voor 'Waarde – Archeologie 1 en 2' is onvoldoende rekening gehouden met eerdere verstoringen die hebben plaatsgevonden zoals diepploegen en mengwoelen. Gronden waar aangetoond kan worden dat er geen archeologische waarden aanwezig zijn of kunnen zijn door verstoringen moeten vrijgegeven worden van de dubbelbestemming. Dit geeft onnodige beperkingen aan het grondgebruik.

<u>Reactie gemeente</u>
Artikel 36.3.5 gaat om uitzondering(en) op de vergunningsplicht en verwijst daarmee naar 36.3.1, die handelt over de verplichting van een omgevingsvergunning voor het bouwen en dat er in het kader daarvan een rapport moet worden overlegd. Artikel 36.3.2 verwijst specifiek naar voorschriften die kunnen worden verbonden aan de omgevingsvergunning op basis van het rapport. Dus de verwijzing is zo correct.

drainage
De aanleg van drainage is in de dubbelbestemming waarde archeologie 1 vergunningplichting indien er sprake is van een verstoring vanaf 50 m2 én dieper dan 40 cm. Dit gaat namelijk om archeologisch waardevolle terreinen waar de aanleg van drainage een grote verstorende impact kan hebben op de archeologische waarden. Zo staat ook in de dubbelbestemming omschreven: *"Het beschrevene onder 36.3.1 is van toepassing op de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, en werkzaamheden: het aanbrengen van ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en drainage en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur".*
Wel is er een uitzondering voor drainage aanwezig indien deze sleufloos wordt uitgevoerd.

Onderzoekplicht Waarde Archeologie
LTO vraagt ruimere normen te hanteren bij de noodzaak van een archeologisch onderzoek voor gronden die de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie I' en 'Waarde – Archeologie II'. Zo wordt gevraagd om de vrijstellingsgrens voor een archeologisch onderzoek te verruimen van 50m^2 naar 100m^2 met een vrijgestelde diepgang van 50cm in plaats van 40cm.

Reactie gemeente
De oppervlakte vrijstellingsgrens van 50m² is gebaseerd op de gemeentelijke uitsnede van de provinciale FAMKE. De FAMKE-kaart is de beleidsonderlegger voor archeologie in de gemeente Súdwest-Fryslân. De provincie en sommige andere gemeenten hanteren een vrijstellingsgrens van 30cm qua verstoringsdiepte, deze heeft de gemeente Súdwest-Fryslân al iets verruimd naar 40cm. Verdere verruiming in onwenselijk. Uiteindelijk zijn de regels bedoeld om de (potentieel) aanwezige archeologische waarden te beschermen.

De gemeentelijke FAMKE is overigens geen statische kaart. Uitgevoerde archeologische onderzoeken kunnen namelijk nieuwe informatie opleveren voor de kaart. Daarom dienen op grond van de Erfgoedverordening (2021) de archeologische onderzoeken die nog niet zijn verwerkt op de FAMKE ook meegewogen te worden bij de uitwerking en toepassing van het archeologiebeleid. Voorwaarde hiervoor is wel dat de archeologische onderzoeken uitgevoerd moeten zijn door gecertificeerde bedrijven. Concreet betekent dat dat bij de toetsing aan het beleid altijd wordt gekeken of er nog meer gegevens beschikbaar zijn naast de FAMKE om tot een weloverwegen specifiek advies te komen bij ruimtelijke plannen, oftewel maatwerk. Hieruit kan ook blijken dat er dieper verstoord mag worden dan 40 cm, bijvoorbeeld als er wel sprake is van archeologische (verwachtings)waarden, die op een geruime diepte liggen, waardoor er nog voldoende buffer overblijft als de gewenste bodemingrepen dieper gaan dan 40 cm. Er loopt overigens momenteel een archeologische verdiepingsslag voor de gemeente Súdwest-Fryslân. Er zijn nog een aantal aanvullende keuzes te maken, waardoor op basis van de geactualiseerde kaart er duidelijker keuzes kunnen worden gemaakt. Hierdoor kunnen er op gemeentelijk niveau specifiekere beleidsadviezen aan de kaart worden gekoppeld dan nu het geval is. Op basis hiervan worden procedures rond ruimtelijke ordening bespoedigd en wordt onnodig onderzoek voorkomen. Aangezien deze verdiepingsslag nog niet is afgerond, is de kaart nog niet geïntegreerd in de FAMKE. In de eerstvolgende actualisatie van dit bestemmingsplan (Omgevingsplan) zal dit ook worden meegenomen. Daarvoor zal de verdiepingsslag wel eerst afgerond moeten zijn om inzichtelijk te krijgen of en zo ja waar eventueel de wijzigingen aan de orde zijn.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Kleine windturbines
In de voorwaarden voor het plaatsen van een kleine windturbine is bepaald dat alleen windturbines met drie wieken zijn toegestaan. LTO vraagt deze voorwaarde los te laten en ook andere typen windturbines toe te staan. Deze voorwaarde kan belemmerend zijn wanneer een ander type een beter rendement heeft.
LTO vraag om in Súdwest-Fryslân ruimte te maken voor de pilot die in verschillende Drentse gemeenten wordt uitgevoerd en een ashoogte van 25 meter toe te staan. Het verschil in hoogte kan voor veel agrariërs het verschil maken tussen een rendabele en/of een niet-rendabele windturbine.

Reactie gemeente
Het provinciaal beleid inzake kleine windturbines is leidend in deze. Aanvragen voor een kleine windturbine moeten aan de vastgestelde voorwaarden voldoen. Het toestaan, hetzij als pilot of anderszins past niet in het provinciaal beleid inzake kleine windturbines. Gelet op het standpunt van de provincie is het niet aannemelijk dat de provincie op korte termijn ruimte biedt voor een dergelijke pilot. Ook in de Omgevingsverordening die door Provinciale Staten is vastgesteld, maar nog in werking is getreden wordt geen ruimte geboden voor een dergelijke pilot.

Een aanvraag omgevingsvergunning mag niet in strijd zijn met het provinciaal beleid.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

73. Buitendijk 5, 8794 TL te Pingjum

Namens belanghebbende wordt aangegeven dat de nummering in artikel 44, de algemene afwijkingsregels niet goed is opgenomen in het bestemmingsplan. Daarnaast wordt verwezen naar artikel 46, onder b.1 volgens belanghebbende wordt naar het verkeerde artikel verwezen waardoor de rechtszekerheid van belanghebbende wordt aangetast.

Het is van belang voor de bedrijfsvoering van belanghebbende dat de stikstofbepaling op juiste wijze in het bestemmingsplan is opgenomen zodat er geen discussie ontstaat bij een eventuele bedrijfsontwikkeling.

Reactie gemeente
Voor het perceel van belanghebbende is het bestemmingsplan 'Buitengebied Súdwest-Fryslân – I' van toepassing. In de zienswijze worden de artikelen waarin de algemene afwijkingsbevoegdheid van beide bestemmingsplannen 'Buitengebied Súdwest-Fryslân – I en II' welke gelijktijdig in ontwerp ter inzage hebben gelegen verwisseld. In het bestemmingsplan 'Súdwest-Fryslân-I' dat voor belanghebbende van toepassing is, is de algemene afwijkingsbevoegdheid opgenomen in artikel 49. In het bestemmingsplan 'Buitengebied Súdwest-Fryslân-II' is deze bevoegdheid opgenomen in artikel 44.

De nummering in artikel 49 is geen sprake van een doublure met betrekking tot lid a, maar is de afwijkingsmogelijkheid opgenomen onder lid b, 1 t/m 3. De nummering hoeft derhalve niet aangepast te worden. Wel is de zienswijze ten aanzien van de verwijzing van de toename van de stikstofdepositie correct. In artikel 49, onder b, sub 3 wordt verwezen naar artikel 46 onder b.1.
Dit moet zijn artikel 49 onder b.1. Overigens is deze verwijzing ook niet correct opgenomen in artikel 44 van het bestemmingsplan 'Buitengebied Súdwest-Fryslân - II'.

Conclusie
Het bestemmingsplan (en ook het andere bestemmingsplan) zal naar aanleiding van de zienswijze gewijzigd worden vastgesteld.

74.1. Nesserlaan 5, 8749 TC Pingjum

Namens belanghebbende wordt aangedragen dat het naastgelegen veehouderijbedrijf niet over de vereiste vergunningen of milieutoestemmingen zou beschikken. In de zienswijze wordt aangegeven dat niet aan de wettelijke afstand kan worden voldaan.

Namens belanghebbende wordt gerefereerd aan de VGO-onderzoeken en men vindt het onbegrijpelijk dat deze niet in het bestemmingsplan zijn verwerkt of opgenomen. Gelet op de gezondheidsrisico's van belanghebbende had het naastgelegen perceel geen functieaanduiding 'intensieve veehouderij' kunnen krijgen. Op grond van artikel 8 van het EVRM kan deze functieaanduiding niet in stand blijven gezien de aantasting van het woon- en leefklimaat van belanghebbende.

Onduidelijkheid over de functieaanduiding op de verbeelding van het vigerende bestemmingsplan en met name het verschil met het ontwerpbestemmingsplan.

Reactie gemeente
Het onderhavige bestemmingsplan is een actualisatie van het vigerende bestemmingsplan waarin de geldende bestemmingen zijn overgenomen. Op het perceel is een gemengd bedrijf gevestigd, te weten een intensieve veehouderij (vleeskippen) en een akkerbouwbedrijf.

Het gemengd bedrijf heeft de benodigde vergunningen en valt nu onder de werking van het Activiteitenbesluit. Voor de bedrijfsactiviteiten is een melding gedaan met OBM (omgevingsvergunning beperkte milieutoets) welke door de gemeente is geaccepteerd.

Op grond van het Activiteitenbesluit moet de afstand tussen een agrarisch bedrijf en een geurgevoelig object of een woning van derden minimaal 50 bedragen. De afstand tussen het eerste bedrijfsgebouw, de werktuigenberging, van het gemengd bedrijf en de woning van belanghebbende bedraagt 40 meter. De afstand tussen het eerste gebouw waarin dieren zijn gehuisvest, de kippenschuur en de woning van belanghebbende bedraagt 126 meter.

In het Activiteitenbesluit is bepaald dat voor dieren een geuremissiefactor is vastgesteld, de geurbelasting op geurgevoelige objecten buiten een concentratiegebied, die zijn gelegen binnen de bebouwde kom maximaal 2,0 ou_E/m^3 lucht mag bedragen en die zijn gelegen buiten de bebouwde kom maximaal 8,0 ou_E $/m^3$mag bedragen. Binnen de gemeente is geen gemeentelijke geurverordening voor de intensieve veehouderij (zoals bedoeld in artikel 6 Wgv) vastgesteld waarin afwijkende normen zijn opgenomen. Voor het bedrijf is in het kader van de OBM van 2022 een geurberekening uitgevoerd. Uit de geurberekening blijkt dat de geurbelasting op de woning van belanghebbende 4.1 ou_E/m^3 bedraagt. Gelet op de ligging van het perceel van belanghebbende, buiten de bebouwde kom,

mag de geurbelasting 8,0 ou_E/m^3 bedragen. De geurbelasting onder het Activiteitenbesluit is ongewijzigd ten opzichte van de vergunde situatie.

Geurberekening:

Brongegevens:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	EP Hoogte	EP Diam.	EP Uittr. snelh.	E-Aanvraag	Geb. Hoogte
1	Stal 1	159 720	570 662	2,9	4,2	0,40	6 287	4,0
2	Stal 2	159 699	570 675	2,9	4,2	0,40	6 287	4,0

Geur gevoelige locaties:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	Geurnorm	Geurbelasting
3	Nesserlaan 5	159 749	570 482	8,0	4,1
4	Nesserlaan 7	159 816	570 475	8,0	3,8
5	Nesserlaan 11	159 851	570 463	8,0	3,4
6	Nesserlaan 4	159 493	570 545	8,0	3,2
7	Nesserlaan 4a	159 564	570 466	8,0	2,1
8	Nesserlaan 6	159 842	570 370	8,0	2,0

De Geurberekening blijft ongewijzigd t.o.v. de vergunde situatie.

Het aspect volksgezondheid wordt primair geregeld via andere wetgeving zoals de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren. Ook de bestrijding van besmettelijke dierenziektes zijn primair geregeld in andere wetgeving dan de ruimtelijke ordening. Het aangehaalde RIVM-onderzoek is niet representatief voor heel Nederland maar is specifiek gericht op de situatie in Noordoost -Brabant. In Noordoost-Brabant is sprake van een veel grotere dichtheid van bedrijven. Om het causaal verband tussen het aantal mensen die longontsteking krijgen in de nabijheid van een intensieve veehouderij te kunnen aantonen zijn vervolgonderzoeken nodig. De resultaten van de vervolgonderzoeken worden niet voor eind 2024 verwacht. Overigens zijn deze onderzoeken met name gericht op de extra kans op longontsteking in de nabijheid van een geitenhouderij.

Verbeelding
Op grond van zowel het vigerende als het voorliggende bestemmingsplan ‘Buitengebied Súdwest-Fryslân-I’ is een intensieve veehouderijbedrijf op de verbeelding voorzien van een bouwvlak. Op de verbeelding van het vigerende bestemmingsplan was de functieaanduiding ‘intensieve veehouderij’ een ‘zelfstandige’ aanduiding op het perceel en niet gekoppeld aan het bouwvlak, waardoor het leek of uitsluitend de gronden binnen deze aanduiding waren bestemd voor de intensieve veehouderij.

In het onderhavige bestemmingsplan is de functieaanduiding ‘intensieve veehouderij’ gekoppeld aan het bouwvlak. Daarnaast is het perceel nu ook voorzien van de functieaanduiding ‘Agrarisch bedrijf’ net als alle agrarische bedrijven binnen het plangebied van het bestemmingsplan. Op de verbeelding van het voorliggende bestemmingsplan is het perceel voorzien van twee functieaanduidingen en de bouwaanduiding ‘Bouwvlak’. Op grond van de functieaanduidingen mogen de gevestigde bedrijfsactiviteiten worden uitgeoefend.

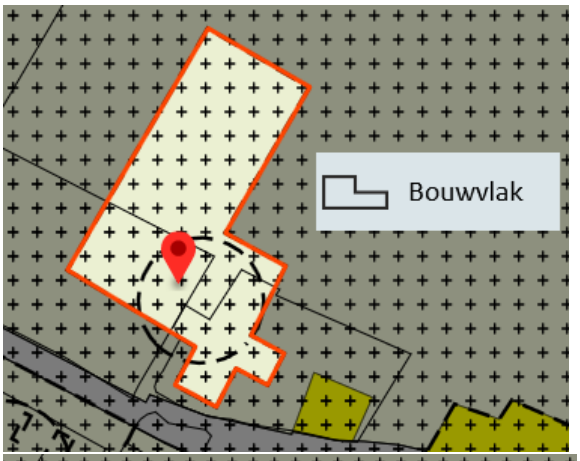

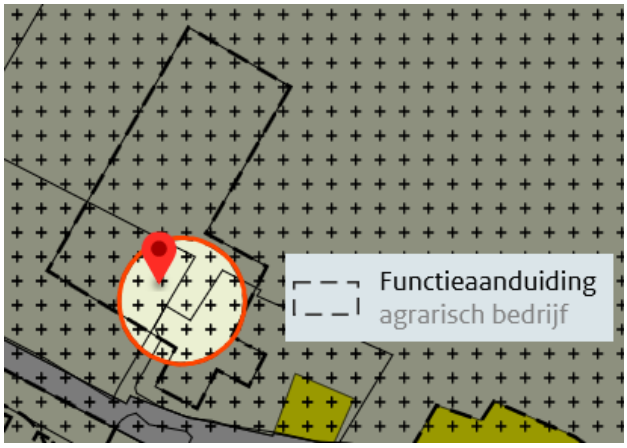

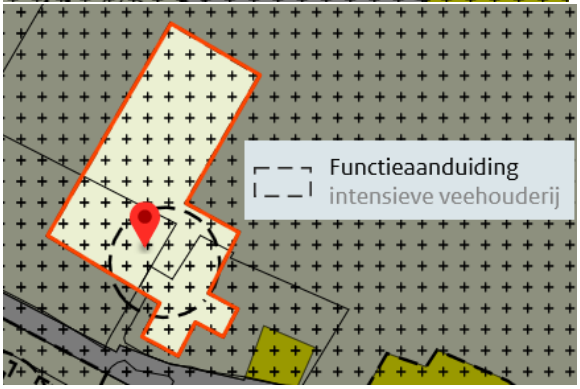

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

74.2. Nesserlaan 3, 8749 TC Pingjum

Namens belanghebbende is een zienswijze ingediend met de volgende onderwerpen:

'krachtige veehouderij'
Het perceel van belanghebbende heeft naast de bestemming 'Agrarisch', de functieaanduiding 'agrarisch bedrijf'. Dit is in overeenstemming met de bedrijfsactiviteiten, op het perceel is een akkerbouwbedrijf gevestigd. Het is echter een gemengd bedrijf. Op het perceel is naast het akkerbouwbedrijf ook een intensieve veehouderij gevestigd. Op de verbeelding is de intensieve veehouderij aangeduid met de functieaanduiding 'krachtige veehouderij'. Deze aanduiding komt echter niet in de regels van het bestemmingsplan voor. Namens belanghebbende wordt gevraagd welke regels aan deze aanduiding zijn verbonden.

Verbeelding
Het perceel heeft op de verbeelding naast de functieaanduiding 'krachtige veehouderij' meerdere aanduidingen. Door de verschillende aanduidingen en het verschil met de aanduidingen op grond van het vigerende bestemmingsplan is het belanghebbende niet duidelijk welke aanduidingen van toepassing zijn en welke consequenties de verschillende aanduidingen hebben voor de bedrijfsvoering.

Bestemming 'Waarde Cultuurhistorie, Stinzen, Staten, Buitenplaatsen en Kloosters'
Namens belanghebbende wordt gevraagd waarom de dubbelbestemming 'Waarde Cultuurhistorie, Stinzen, Staten, Buitenplaatsen en Kloosters' is toegekend. In het verleden heeft het perceel of een deel van het perceel nooit eerder deze dubbelbestemming heeft gehad.

Reactie gemeente

Verbeelding
Op grond van zowel het vigerende als het voorliggende bestemmingsplan 'Buitengebied Súdwest-Fryslân-I' is een intensieve veehouderijbedrijf op de verbeelding voorzien van een bouwvlak. Op de verbeelding van het vigerende bestemmingsplan was de functieaanduiding 'intensieve veehouderij' een 'zelfstandige' aanduiding op het perceel en niet gekoppeld aan het bouwvlak, waardoor het leek of uitsluitend de gronden binnen deze aanduiding waren bestemd voor de intensieve veehouderij.

Daarnaast ontbrak de functieaanduiding 'Agrarisch bedrijf' terwijl op het perceel ook een akkerbouwbedrijf gevestigd is. Dit was enigszins verwarrend.
In het onderhavige bestemmingsplan is de functieaanduiding 'intensieve veehouderij' gekoppeld aan het bouwvlak. Daarnaast is het perceel nu ook voorzien van de functieaanduiding 'Agrarisch bedrijf' net als alle agrarische bedrijven binnen het plangebied van het bestemmingsplan. Het akkerbouwbedrijf is een grondgebonden agrarische bedrijf waarvoor de functieaanduiding 'Agrarisch

bedrijf' van toepassing is. Op de verbeelding van het voorliggende bestemmingsplan is het perceel voorzien van twee functieaanduidingen en de bouwaanduiding 'Bouwvlak'. Op grond van de functieaanduidingen mogen de gevestigde bedrijfsactiviteiten worden uitgeoefend.

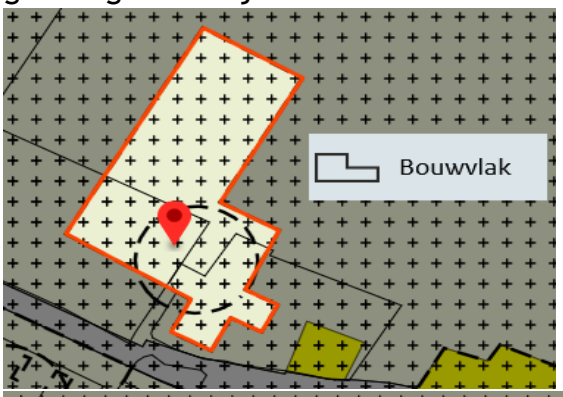

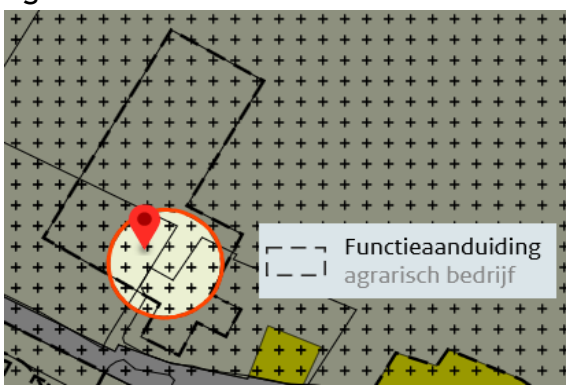

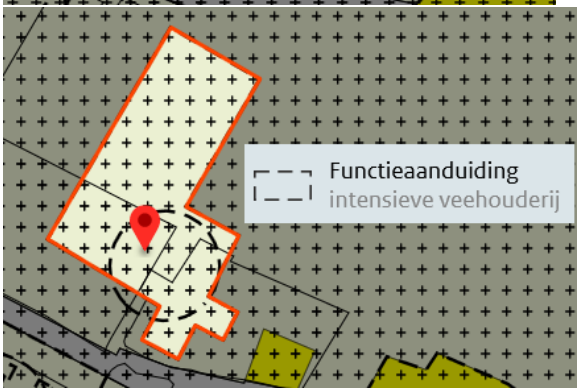

Denkbeeldige rechthoek of bouwvlak
Alle niet-grondgebonden agrarische bedrijven of intensieve veehouderijen binnen het plangebied hebben op grond van het bestemmingsplan. Dit geldt ook voor gemengde bedrijven. Op grond van artikel 3.2, onder b mogen bouwwerken uitsluitend worden gebouwd binnen een denkbeeldige rechthoek van maximaal 1,5 hectare dat gelegen is op en rondom de gronden ter plaatse van de aanduiding 'Agrarisch bedrijf' **of** binnen een bouwvlak ter plaatse van de aanduiding 'agrarisch bedrijf' of binnen een bouwvlak met de aanduiding 'intensieve veehouderij'.
Op bovenstaande afbeeldingen is te zien dat de functieaanduiding 'intensieve veehouderij' overeenkomt met het bouwvlak zoals dit op de verbeelding is aangeduid. De functieaanduiding 'agrarisch bedrijf' geeft aan dat op het perceel een agrarisch bedrijf mag worden gevestigd. Gelet op het feit dat er sprake is van één inrichting in de vorm van een gemengd bedrijf zijn de bedrijfsgebouwen van het agrarisch bedrijf ook binnen het bouwvlak gelegen. Voor iedere bedrijfstak van het gemengd bedrijf geldt in principe een maximale oppervlakte van 1,5 hectare. In totaal kan een gemengd bedrijf een maximale oppervlakte van 3 hectare bebouwing waarbij de oppervlakte van het bedrijfstak 'intensieve veehouderij' nooit meer mag bedragen dan 1,5 hectare.

Algemeen
Op grond van artikel 3.2, onder b mogen bouwwerken uitsluitend worden gebouwd binnen een denkbeeldige rechthoek van maximaal 1,5 hectare dat gelegen is op en

rondom de gronden ter plaatse van de aanduiding ‘Agrarisch bedrijf’ **of** binnen een bouwvlak ter plaatse van de aanduiding ‘agrarisch bedrijf’ of binnen een bouwvlak met de aanduiding ‘intensieve veehouderij’.

Bestemming ‘Waarde Cultuurhistorie, Stinzen, Staten, Buitenplaatsen en Kloosters’
Daarnaast hebt u de dubbelbestemming “Waarde Cultuurhistorie, Stinzen, Staten, Buitenplaatsen en Kloosters” aan een deel van het perceel toegekend. Dit lijkt niet juist te zijn nu het perceel in verleden nooit heeft gediend ten behoeve van waarden als bedoeld in deze dubbelbestemming.

Reactie gemeente
De voor 'Waarde – Cultuurhistorie Stinzen States Buitenplaatsen en Kloosters' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor: het behoud van de archeologische en cultuurhistorische waarden van stinzen, states, buitenplaatsen en kloosters met eventuele bijbehorende tuinen, erven en waterpartijen, waarbij het hier specifiek gaat dus om de ondergrond, omdat de andere zichtbare meer cultuurhistorische elementen inmiddels (grotendeels) lijken te zijn verdwenen. Volgens de CHK is er sprake van een duidelijke ligging van deze zogenaamde Heslinga stins, waarover weinig bekend is.

Deze bestemming overlapt overigens met de reguliere archeologische dubbelbestemming Waarde - Archeologie 2 die op het perceel ligt. Dit zijn echter doorgaans algemene bestemmingen, met deze dubbelbestemming Stinzen States Buitenplaatsen en Kloosters wordt er nadruk gelegd op het gegeven dat er ook heel specifiek voor deze categorie een archeologische en/of cultuurhistorische verwachting geldt. Bij daadwerkelijke grondroeringen wordt door middel van maatwerk gekeken in hoeverre er geen onevenredige afbreuk wordt gepleegd op de (eventueel nog aanwezige) cultuurhistorische waarden, waarbij onder andere wordt getoetst aan de Landschapsbiografie Súdwesthoeke. Er moet naar oordeel van het bevoegd gezag voldoende aangetoond zijn dat zonder archeologisch rapport de archeologische waarden door de bouwwerken niet onevenredig worden aangetast en/of dat er geen sprake (meer) is van archeologische verwachtingswaarden (bijvoorbeeld een saneringsrapport). Indien dus bij een ontwikkeling blijkt uit de aangeleverde stukken dat de bodem is verstoord, dan wordt dat meegewogen.

Bij toetsing aan deze dubbelbestemming bij ontwikkelingen mag het duidelijk zijn dat er bovengronds niets meer herkenbaar aanwezig is en dat dit aspect geen belemmeringen zal opleveren voor de aanvraag van een omgevingsvergunning gelet op de randvoorwaarden vanuit de regels. Ondergronds zijn er ook diverse mogelijkheden en vrijstellingen. Sowieso geldt ondergronds geen vergunningsplicht indien naar oordeel van het bevoegd gezag voldoende is aangetoond zonder archeologisch rapport dat de cultuurhistorische waarden niet onevenredig worden

aangetast en/of dat er geen sprake (meer) is van archeologische verwachtingswaarden (bijvoorbeeld een saneringsrapport).
Er is bij de gemeente geen archeologisch onderzoek of andere stukken bekend waaruit zou kunnen blijken dat er geen sprake meer is van archeologische en/of cultuurhistorische verwachtingswaarden. De dubbelbestemming moet dus worden gehandhaafd.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

75. ’t Sou 57, 8721 EV te Warns

Belanghebbende heeft een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming aangevraagd. Namens belanghebbende wordt aangegeven dat de natuurtoestemming waarschijnlijk niet voor de vaststelling van het bestemmingsplan worden afgegeven. Hierdoor verkeert belanghebbende in onzekerheid.

Belanghebbende vraagt gezien de onduidelijkheid hoe de referentiesituatie wordt bepaald. Het toekomstperspectief, het bestaansrecht en de bestaanszekerheid van het bedrijf van belanghebbende komt onder druk te staan. Daarom wordt gevraagd te omschrijven wat wordt gezien als de feitelijke en planologische legale situatie bij vaststelling van het bestemmingsplan.

Toename emissie aangemerkt als strijdig gebruik
Namens belanghebbende wordt aangegeven dat de regels onduidelijk zijn. Een kleine wijziging in emissie hoeft niet direct te leiden tot een toename van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. De termen emissie en depositie worden door elkaar gebruikt, wat de rechtszekerheid niet bevorderd.
Het uitgangspunt van de planregels is om de toename van stikstofdepositie uit te sluiten. In de planregels wordt echter steeds aangegeven dat de stikstofemissie niet mag toenemen.

Geen plan-mer
Namens belanghebbende wordt aangegeven dat voor het opstellen van een nieuwe of een geactualiseerde plan-mer opgesteld had moeten worden. De plan-mer die aan het bestemmingsplan ten grondslag ligt is van 2017 toen de PAS nog van toepassing was.

Gevraagd wordt om bij de vaststelling van het bestemmingsplan de feitelijke en planologische legale situatie beter te definiëren zodat de rechtszekerheid van de agrariërs beter gewaarborgd is.

Reactie gemeente
Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.

In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande

natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de

vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet

aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

"het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken voor een ruimtelijke ontwikkeling, waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten."

Conclusie
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Geen nieuwe plan-MER
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie van het vigerende bestemmingsplan 'Buitengebied Súdwest-Fryslân' zoals dit is vastgesteld door de gemeenteraad op 5 oktober 2017. In eerste instantie was gekozen voor een 'Veegplan' waarin de uitspraak van de Raad van State was verwerkt net als enkele omissies en nieuwe vergunningen. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet met ingang van 1 januari 2024 met als gevolg dat het bestemmingsplan van rechtswege een Omgevingsplan. Het is van belang om voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een actueel bestemmingsplan te hebben.
Het onderhavige bestemmingsplan maakt geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan die mer-plichtig zijn of niet voldoende zijn onderzocht in de planMER die ten grondslag lag aan het vigerende bestemmingsplan.

Algemeen
De onherroepelijke milieu – en natuurtoestemmingen kunnen met het vaststellen van onderhavig bestemmingsplan niet worden aangetast of weggenomen. De afwijkingsbevoegdheid die in het bestemmingsplan is opgenomen is met name van belang wanneer er sprake is van bouwactiviteiten die een toename van de stikstofemissie tot gevolg heeft. Als deze toename geen significant negatief effect heeft op de stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied en kan voor deze activiteit een Wet natuurbeschermingsvergunning worden verleend dan is er geen belemmering voor de activiteit.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

76. Stationswei 17, 8722 HC te Molkwerum

Belanghebbende heeft een zgn. PAS-vergunning op grond van de Wet natuurbescherming. De verleende en onherroepelijke PAS-vergunning is niet opgenomen in Bijlage 7 van de planregels van het onderhavige bestemmingsplan. Belanghebbende verkeerd hierdoor in onzekerheid.

Belanghebbende heeft conform de destijds geldende wettelijke bepalingen gehandeld en een Wnb-vergunning aangevraagd en gekregen. De PAS-vergunning is onherroepelijk en zou onaantastbaar moeten zijn. Nu in het bestemmingsplan wordt aangegeven dat de feitelijk planologisch legale situatie op het moment van vaststelling de referentiesituatie is, neemt de onzekerheid bij belanghebbende toe. Belanghebbende vraagt gezien de onduidelijkheid hoe de referentiesituatie wordt bepaald. Het toekomstperspectief, het bestaansrecht en de bestaanszekerheid van het bedrijf van belanghebbende komt onder druk te staan. Daarom wordt gevraagd te omschrijven wat wordt gezien als de feitelijke en planologische legale situatie bij vaststelling van het bestemmingsplan.

Toename emissie aangemerkt als strijdig gebruik
Namens belanghebbende wordt aangegeven dat de regels onduidelijk zijn. Een kleine wijziging in emissie hoeft niet direct te leiden tot een toename van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. De termen emissie en depositie worden door elkaar gebruikt, wat de rechtszekerheid niet bevorderd.
Het uitgangspunt van de planregels is om de toename van stikstofdepositie uit te sluiten. In de planregels wordt echter steeds aangegeven dat de stikstofemissie niet mag toenemen.

Geen plan-mer
Namens belanghebbende wordt aangegeven dat voor het opstellen van een nieuwe of een geactualiseerde plan-mer opgesteld had moeten worden. De plan-mer die aan het bestemmingsplan ten grondslag ligt is van 2017 toen de PAS nog van toepassing was.

Gevraagd wordt om bij de vaststelling van het bestemmingsplan de feitelijke en planologische legale situatie beter te definiëren zodat de rechtszekerheid van de agrariërs beter gewaarborgd is.

Reactie gemeente
Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.

In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende

beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt.
Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze

stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

"het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken voor een ruimtelijke ontwikkeling, waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten."

Conclusie
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Geen nieuwe plan-MER
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie van het vigerende bestemmingsplan 'Buitengebied Súdwest-Fryslân' zoals dit is vastgesteld door de gemeenteraad op 5 oktober 2017. In eerste instantie was gekozen voor een 'Veegplan' waarin de uitspraak van de Raad van State was verwerkt net als enkele omissies en nieuwe vergunningen. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet met ingang van 1 januari 2024 met als gevolg dat het bestemmingsplan van rechtswege een Omgevingsplan. Het is van belang om voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een actueel bestemmingsplan te hebben.
Het onderhavige bestemmingsplan maakt geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan die mer-plichtig zijn of niet voldoende zijn onderzocht in de planMER die ten grondslag lag aan het vigerende bestemmingsplan.

Algemeen
De onherroepelijke milieu – en natuurtoestemmingen kunnen met het vaststellen van onderhavig bestemmingsplan niet worden aangetast of weggenomen. De afwijkingsbevoegdheid die in het bestemmingsplan is opgenomen is met name van belang wanneer er sprake is van bouwactiviteiten die een toename van de stikstofemissie tot gevolg heeft. Als deze toename geen significant negatief effect heeft op de stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied en kan voor deze activiteit

een Wet natuurbeschermingsvergunning worden verleend dan is er geen belemmering voor de activiteit.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

77. It Ferset 38, 8754 LC Makkum

Belanghebbenden vragen om in het bestemmingsplan Buitengebied het bewonen van bijbehorende bouwwerken in de vorm van Tiny Houses mogelijk te maken gezien de huidige woningmarkt.

Belanghebbenden willen graag een Tiny House realiseren op het erf van een agrarisch bedrijf in of dichtbij Makkum en daar gaan wonen. De huidige woning in Makkum wordt dan verkocht en komt dan beschikbaar voor een ander gezin. Belanghebbenden vragen in te spelen op de ontwikkelingen op de woningmarkt en permanente bewoning in meerdere woonvormen mogelijk maken.

Reactie gemeente
Het bestemmingsplan Buitengebied Súdwest-Fryslân-I moet worden gezien als een actualisatieplan. In principe mogen nieuwe ontwikkelingen niet meegenomen worden. Een uitzondering wordt gemaakt wanneer bij een nieuwe ontwikkeling de ruimtelijke onderbouwing reeds is ingediend en de reacties in het kader van vooroverleg zijn verwerkt.

Het permanent bewonen van bijbehorende bouwwerken op een agrarisch perceel is op grond van het bestemmingsplan niet toegestaan en moet worden gezien als een nieuwe ontwikkeling. Naast het feit dat het permanent bewonen van een bijbehorend bouwwerk moet worden gezien als een nieuwe ontwikkeling kan een dergelijke ontwikkeling het agrarisch bedrijf ter plaatse ernstig belemmeren in de bedrijfsvoering. Het permanent bewonen van een bijbehorend bouwwerk in welke woonvorm dan ook moet op grond van de milieuwetgeving worden gezien als een woning van derden.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

78. Kleinehuisterweg 22, 8749 TJ te Pingjum

Belanghebbende heeft in het kader van het vooroverleg van het bestemmingsplan een inspraakreactie ingediend. In de reactie van de gemeente (U23.021446) wordt ten onrechte gesproken over de functieaanduiding 'Agrarisch bedrijf'. Op het betreffende perceel is geen agrarisch bedrijf gevestigd. De overige functieaanduidingen 'Houthandel' en 'Houtzagerij' zijn correct en wil men graag behouden. Het perceel Kleinehuisterweg 22 te Pingjum wordt ook gebruikt voor de opslag van bouwmaterialen voor de werkzaamheden aan de Afsluitdijk. Het betreft een tijdelijke opslag van verschillende materialen zolang de werkzaamheden aan de Afsluitdijk duren. Voor de opslag is een tijdelijke omgevingsvergunning verleend voor een termijn van 5 jaar (OV20210260). De omgevingsvergunning is op 21 maart 2021 verleend.

Belanghebbende vraagt de opslag van materialen op het perceel op te nemen in het onderhavige bestemmingsplan, zodat de opslag van materialen een permanent karakter krijgt.

Reactie gemeente
Het bestemmingsplan Buitengebied Súdwest-Fryslân-I moet worden gezien als een actualisatieplan. In principe mogen nieuwe ontwikkelingen niet meegenomen worden. Een uitzondering wordt gemaakt wanneer bij een nieuwe ontwikkeling de ruimtelijke onderbouwing reeds is ingediend en de reacties in het kader van vooroverleg zijn verwerkt. Dat laatste is niet het geval.

Bij de beoordeling van de aanvraag omgevingsvergunning voor de opslag van materiaal ten behoeve van de werkzaamheden aan de Afsluitdijk is bewust gekozen voor een omgevingsvergunning voor een bepaalde termijn. Door de opslag van materialen voor de renovatie van de Afsluitdijk op het perceel Kleinehuisterweg 22 mogelijk te maken wordt voorkomen dat het materiaal op grote afstand van de werkzaamheden moeten worden opgeslagen. De locatie is niet geschikt als algemeen opslagterrein voor een transportbedrijf.

De locatie werd in het verleden gebruikt voor opslag en verwerken van bomen die door Iepziekte gerooid moesten worden. De stammen werden ter plaatse verwerkt en verkocht. Daarom had het perceel naast de bestemming 'Bedrijf' de functieaanduidingen 'Houtzagerij' en 'Houthandel'.

Het inrichten als algemeen opslagterrein is een nieuwe ontwikkeling die niet in het onderhavige bestemming kan worden opgenomen.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

79. Sjungadyk 16, 8742 KL Burgwerd

Belanghebbende heeft gevraagd om het bouwvlak op het perceel te vergroten om een toekomstige uitbreiding van de loods mogelijk te maken en de toekomstige situatie in het onderhavige bestemmingsplan op te nemen.

Reactie gemeente
De zienswijze is op 11 juli 2023 per mail ingediend. Het ontwerpbestemmingsplan heeft van 30 mei tot en met 10 juli ter inzage gelegen. Gedurende deze termijn kan een zienswijze worden ingediend. De zienswijze van belanghebbende is te laat ingediend en derhalve niet ontvankelijk.

Hoewel de zienswijze inhoudelijk niet behandeld hoeft te worden, zullen we de zienswijze toch voorzien van een reactie.

Het perceel heeft de bestemming ‘Agrarisch’ met de functieaanduiding ‘agrarisch bedrijf’. Daarnaast is het perceel voorzien van een bouwvlak waarbinnen gebouwd moet worden.

Belanghebbende spreekt over een mogelijke uitbreiding van de bestaande loods in de toekomst. Er is derhalve geen sprake van een concrete aanvraag die met een goed gekeurde ruimtelijke onderbouwing is onderbouwd.

Het bestemmingsplan Buitengebied Súdwest-Fryslân-I moet worden gezien als een actualisatieplan. In principe worden nieuwe ontwikkelingen niet meegenomen. Een uitzondering wordt gemaakt wanneer bij een nieuwe ontwikkeling de ruimtelijke onderbouwing reeds is ingediend en de reacties in het kader van vooroverleg zijn verwerkt. Uit een ruimtelijke onderbouwing moet, met het oog op alle relevante omgevingsaspecten, blijken dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Er is geen aanvraag omgevingsvergunning met bijbehorende ruimtelijke onderbouwing ingediend.

Conclusie
De zienswijze is niet ontvankelijk maar los daarvan zal deze niet worden overgenomen.

80. Zeilschool De Morra

Zeilschool De Morra heeft in 2012 een aanvraag omgevingsvergunning ingediend om het eilandje in de Morra aan te passen en te optimaliseren. Hiervoor is op 24 maart 2014 een omgevingsvergunning verleend. Belanghebbende heeft geconstateerd dat de verleende omgevingsvergunning niet in het onderhavige bestemmingsplan is opgenomen.

Reactie gemeente

Het gebruik van het eilandje in de Morra is op grond van de geldende bestemming 'Natuur – Waterrecreatief medegebruik' toegestaan. Binnen deze bestemming is extensief dagrecratief medegebruik bij rechte toegestaan. Gelet op het feit dat het gebruik is toegestaan is een aanduiding op de verbeelding in de vorm van de ligging achterwege gelaten. Wij begrijpen uit de zienswijze dat belanghebbende van mening is dat hiermee de rechtszekerheid van de verleende omgevingsvergunning zoals deze is verleend voor het aanpassen en optimaliseren van het eilandje niet gewaarborgd is.

Dat is echter onjuist. De onderliggende bestemming samen met de verleende omgevingsvergunning zorgt ervoor dat het project als zodanig ook uitgevoerd kan worden. Het eilandje staat niet op de ondergrond die voor het bestemmingsplan moet worden gebruikt. Dit is ook de reden dat het niet op de verbeelding is opgenomen. Dat maakt echter niet dat daarmee bestaande rechten teniet worden gedaan. Voor de (on)mogelijkheden op dit eilandje wordt gekeken naar de bestemmingsbeschrijving en de eventueel verleende vergunningen. Op basis daarvan zijn de plannen van zeilschool De Morra onverkort mogelijk te maken op basis van het bestemmingsplan en de verleende omgevingsvergunning. Het opnemen van een specifieke functieaanduiding of andere aanpassing op het bestemmingsplan verandert niets aan de rechtspositie van de zeilschool. Daar komt bij dat er feitelijk ook geen aanduiding voor handen is die gebruikt zou kunnen worden.

Het bestemmingsplan wordt naar aanleiding van deze zienswijze dus niet gewijzigd aangezien dit niet nodig is voor de verwezenlijking van de plannen.

81. Ursuladyk 22, 8724 HR It Heidenskip

Namens belanghebbenden is een zienswijze ingediend waarin de volgende punten onder de aandacht worden gebracht:

Archeologie
Op het perceel rust de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie – 2'. Belanghebbende vraagt zich af waarom deze dubbelbestemming ook op het bouwvlak van toepassing is? Het bouwvlak is bijna geheel bebouwd en de grond is zodanig geroerd door alle bouwwerkzaamheden dat eventuele archeologische waarden verstoord moeten zijn. Men is daarom van mening dat de dubbelbestemming overbodig en beperkend is. Men vraagt daarom de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie' te verwijderen van het perceel.

Afwijkingsbevoegdheid bouwregels
Namens belanghebbende wordt aangegeven dat de bouwregels en de afwijking op de bouwregels onduidelijk in het bestemmingsplan zijn opgenomen. Op het perceel is een niet-grondgebonden veehouderijbedrijf gevestigd. Op grond van de regels moeten de gebouwen van het bedrijf binnen een bouwvlak worden gebouwd. Met name de afwijkingsmogelijkheid om in afwijking van het bestemmingsplan maximaal 10% extra bebouwing toe te staan buiten het bouwvlak. Gevraagd wordt dit te verduidelijken.

Stikstof en natuurtoestemming
Het bedrijf beschikt over een natuurtoestemming in de vorm van een PAS-vergunning. Deze vergunning is net als de milieuvergunning onherroepelijk en dus rechtsgeldig. De gemeente respecteert deze vergunningen niet en daardoor verkeert het bedrijf in onzekerheid. Gevraagd wordt om de PAS-vergunning op te nemen in bijlage 7 behorend bij het bestemmingsplan.

Niet opnemen in dit bestemmingsplan
Als blijkt dat de PAS-vergunning niet in bijlage 7 opgenomen kan worden, dan wordt gevraagd om het vigerende bestemmingsplan van kracht te laten door het perceel niet op te nemen in het onderhavige bestemmingsplan.

Reactie gemeente
Archeologie
De dubbelbestemming ''Waarde – Archeologie -2' geldt voor het gehele plangebied van de gemeente. Voor de percelen waar een (aanvullend) archeologisch onderzoek is uitgevoerd en waarbij vastgesteld is dat er geen archeologische waarden zijn vastgesteld, is de dubbelbestemming niet van toepassing. Het feit dat op het perceel verschillende gebouwen zijn gebouwd en de gronden daardoor geroerd zijn wil niet zeggen dat er geen archeologische waarden in de grond aanwezig zijn, tenzij dit met onderzoeken is aangetoond. Voor zover bekend zijn er op het perceel geen (aanvullende) archeologische onderzoeken uitgevoerd. Er is derhalve geen aanleiding om de dubbelbestemming niet op te nemen voor het perceel.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Afwijkingsbevoegdheid
Voor het perceel van belanghebbende heeft zowel op grond van het vigerende bestemmingsplan Buitengebied Súdwest-Fryslân (vastgesteld 05-10-2017) en het voorliggende bestemmingsplan de bestemming 'Agrarisch bedrijf'. Het perceel is op de verbeelding voorzien van de functieaanduiding 'intensieve veehouderij' en heeft het perceel een bouwvlak.

Alle agrarische bedrijven zijn op de verbeelding voorzien van de functieaanduiding 'agrarisch bedrijf'. Alle bedrijfsbebouwing van een grondgebonden agrarisch bedrijf moeten binnen de denkbeeldige rechthoek van maximaal 1,5ha gebouwd worden. Het college is bevoegd de oppervlakte van de denkbeeldige rechthoek te vergroten tot maximaal 2ha.

In tegenstelling tot een grondgebonden agrarisch bedrijf heeft ieder niet-grondgebonden agrarisch bedrijf (intensieve veehouderij) in het plangebied de functieaanduiding 'intensieve veehouderij' en is het perceel voorzien van een bouwvlak. Dit houdt in dat alle bebouwing van een intensieve veehouderijbedrijf uitsluitend binnen het bouwvlak gebouwd moeten worden. De maximale oppervlakte van een dergelijk bouwvlak bedraagt 1,5ha. Op grond van vastgesteld beleid mag de oppervlakte niet vergroot worden.
In het bestemmingsplan is wel een afwijkingsbevoegdheid t.a.v. intensieve veehouderijen opgenomen om de maximale oppervlakte aan bedrijfsbebouwing (stallen) met maximaal 10% te vergroten. Deze afwijking van maximaal 10% kan uitsluitend worden toegepast wanneer de vergroting noodzakelijk is voor het vergroten van het dierenwelzijn en het aantal dieren op het bedrijf niet wordt vergroot.

De hoofdregel is derhalve dat alle bebouwing binnen het bouwvlak (max. 1,5ha) moet worden gebouwd en de afwijking aanvullend kan zijn in het kader van het dierenwelzijn.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Stikstof en natuurtoestemming

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de

natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning

met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Niet opnemen in bestemmingsplan
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de vigerende bestemmingsplannen. Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Alle vigerende bestemmingsplannen worden met de inwerkingtreding van de Omgevingswet van rechtswege een omgevingsplan. Alle plannen worden van rechtswege samengevoegd tot één Omgevingsplan. Voorwaarde voor het optimaal raadplegen van de omgevingsplannen is dat plannen digitaal raadpleegbaar zijn. Na de vaststelling van de bestemmingsplannen buitengebied beschikt de gemeente over een actueel en volledig digitaal raadpleegbaar bestemmingsplan voor het gehele buitengebied van de gemeente.
Alle agrarische bedrijven in de gemeente Súdwest-Fryslân zijn straks opgenomen in een van de twee bestemmingsplannen buitengebied en hebben een éénduidige bestemming.

Gelet op bovenstaande is niet opnemen van het perceel in het bestemmingsplan geen optie. Daarnaast heeft het perceel op grond van het vigerende bestemmingsplan exact dezelfde juridisch planologische regeling. Ook op grond van het vigerende bestemmingsplan moet alle bebouwing binnen het bouwvlak worden gebouwd en kan het college in afwijking van de bestemming een omgevingsvergunning verlenen voor een vergroting van maximaal 10% in het kader van dierenwelzijn.
Omdat de juridisch planologische regeling op punt niet wijzigt is er op dit punt geen basis voor planschade als het perceel in het voorliggende bestemmingsplan wordt opgenomen.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

82. Angterperlaan 14 en 18 8763 MB Parrega.

De Mts. vraagt de aan het bedrijf verleende Wnb-vergunning in bijlage 7 op te nemen. Het betreft een zgn. PAS – vergunning.

Reactie gemeente
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.

In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan

vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

83. Brânburren 34 en 36, 8724 LH It Heidenskip

Op grond van het voorliggende bestemmingsplan wordt namens belanghebbende aangegeven dat men kan instemmen met toekennen van de bestemming 'Wonen – Woonboerderij' aan het perceel. De agrarische bedrijfsactiviteiten zijn beëindigd en is er geen sprake van een actief agrarisch bedrijf.
Namens belanghebbende stelt men wel de voorwaarde gebruik kan worden gemaakt van de ruimte-voor-ruimte regeling. Men wil meer dan 1.000m^2 aan voormalige agrarische bedrijfsgebouwen slopen en daarvoor in ruil de mogelijkheid krijgen voor de bouw van een vrijstaande woning aansluitend aan de bebouwde kom.

Daarnaast wil men graag meerdere wooneenheden realiseren in de voormalige stelpboerderij op het betreffende perceel.

Reactie gemeente
Onderhavige bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de verschillende bestemmingsplannen buitengebied. In het onderhavige bestemmingsplan wordt de feitelijke situatie opgenomen in het bestemmingsplan. Nu er geen agrarisch activiteiten meer zijn is het toekennen van de bestemming 'Wonen-Woonboerderij' de meest passende bestemming.
Het bestemmingsplan Buitengebied Súdwest-Fryslân-I is een actualisatieplan. In principe worden nieuwe ontwikkelingen niet meegenomen. Een uitzondering wordt gemaakt wanneer bij een nieuwe ontwikkeling de ruimtelijke onderbouwing reeds is ingediend en de reacties in het kader van vooroverleg zijn verwerkt. Uit een ruimtelijke onderbouwing moet, met het oog op alle relevante omgevingsaspecten, blijken dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening.
De bouw van een vrijstaande woning aansluitend aan de bebouwde kom in ruil voor de sloop van voormalige bedrijfsgebouwen is een nieuwe ontwikkeling die derhalve niet meegenomen kan worden. De beoogde nieuwbouwlocatie is min of meer bekend, maar deze locatie is niet op alle relevante omgevingsaspecten onderzocht. Op voorhand kan niet gezegd worden of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

Het verzoek om in ruil met toepassing van de ruimte-voor-ruimte regeling een vrijstaande woning aansluitend aan de bebouwde kom te bouwen is feitelijk een principeverzoek.

Binnen de bestemming 'Wonen – Woonboerderij' is een afwijkingsbevoegdheid van de gebruiksregels opgenomen om maximaal 3 woningen te realiseren binnen de contouren van de oorspronkelijke boerderijvorm. Hiervoor kan een omgevingsvergunning worden ingediend. In het vigerende bestemmingsplan 'Buitengebied Súdwest-Fryslân' is deze afwijkingsbevoegdheid ook opgenomen. Het is niet nodig om te wachten tot onderhavig bestemmingsplan in werking is getreden.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

84. De Fûke 5, 8711 KR Workum

Belanghebbende vraagt de vigerende bestemming ‘Agrarisch’ van een kadastraal perceel cultuurgrond te wijzigen naar een bestemming ‘Agrarisch – Paardenhouderij’. Belanghebbende wil op de beoogde locatie een paardenhouderij starten.

Reactie gemeente
Het bestemmingsplan Buitengebied Súdwest-Fryslân-I is een actualisatieplan. In principe worden nieuwe ontwikkelingen niet meegenomen. Een uitzondering wordt gemaakt wanneer bij een nieuwe ontwikkeling de ruimtelijke onderbouwing reeds is ingediend en de reacties in het kader van vooroverleg zijn verwerkt. Uit een ruimtelijke onderbouwing moet, met het oog op alle relevante omgevingsaspecten, blijken dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

In de zienswijze wordt slechts aangegeven dat er een uitgewerkt plan zal worden ingediend. Zoals aangegeven worden geen nieuwe ontwikkelingen opgenomen in het onderhavige bestemmingsplan tenzij een concrete aanvraag met een goedgekeurde ruimtelijke onderbouwing is ingediend.

Naast het feit dat er geen concrete aanvraag inclusief ruimtelijke onderbouwing is ingediend blijkt uit de zienswijze ook niet of belanghebbende eigenaar is van het betreffende perceel.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

85. Lange Leane 3a, 8711HK Workum

Bij de vaststelling van het vigerende bestemmingsplan 'Buitengebied Súdwest-Fryslân' is het perceel van belanghebbende een wijzigingsbevoegdheid toegekend. De wijzigingsbevoegdheid maakt de bouw van een bedrijfswoning mogelijk, mits uit benodigde onderzoeken blijkt dat het realiseren van een bedrijfswoning op grond van alle omgevingsaspecten mogelijk is.

Belanghebbende heeft een wijzigingsplan op laten stellen. Uit de toelichting van het wijzigingsplan blijkt dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De bedrijfswoning is echter niet in het ontwerpbestemmingsplan opgenomen.
Namens belanghebbende wordt gevraagd de mogelijkheid om een bedrijfswoning te bouwen als nog op te nemen in het voorliggende bestemmingsplan.
Naast het feit dat de mogelijkheid voor de bedrijfswoning niet in het ontwerpbestemmingsplan was opgenomen, was het onduidelijk wat bedoeld wordt met de aanduiding 'Maatvoering (vrije tekst): 2'

Reactie gemeente
Het bestemmingsplan Buitengebied Súdwest-Fryslân-I is een actualisatieplan. In principe worden nieuwe ontwikkelingen niet meegenomen. Een uitzondering wordt gemaakt wanneer bij een nieuwe ontwikkeling de ruimtelijke onderbouwing reeds is ingediend en de reacties in het kader van vooroverleg zijn verwerkt. Uit een ruimtelijke onderbouwing moet, met het oog op alle relevante omgevingsaspecten, blijken dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

Zoals in de zienswijze wordt aangegeven is voor het perceel een wijzigingsplan opgesteld. Uit de toelichting blijkt dat de bouw van de bedrijfswoning mogelijk is. Het betreffende perceel ligt tussen twee wegen en binnen de geldende geluidscontouren. In de toelichting van het wijzigingsplan zijn de omgevingsaspecten, waaronder geluid, onderzocht en beschreven. Uit de toelichting blijkt dat het wijzigingsplan uitvoerbaar is. Nu blijkt dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening, kan deze nieuwe ontwikkeling in het onderhavige bestemmingsplan worden opgenomen. Door het wijzigingsplan op te nemen in het onderhavige bestemmingsplan hoeft het wijzigingsplan niet in procedure te worden gebracht.

Om de bedrijfswoning te kunnen toestaan worden de regels van de bestemming 'Agrarisch' aangepast. In de regels is nu een bedrijfswoning uitgesloten als op het perceel een 'plattelandswoning' aanwezig is. Op de verbeelding van onderhavig bestemmingsplan is de voormalige agrarische bedrijfswoning van het oorspronkelijke perceel aangeduid als 'plattelandswoning'. Binnen de bestemming 'Agrarisch' is maximaal één bedrijfswoning toegestaan. Nu de oorspronkelijke bedrijfswoning niet meer in gebruik is als bedrijfswoning en is aangewezen als 'plattelandswoning' is een wijziging van de bestemming noodzakelijk om toch een bedrijfswoning t.b.v. het bedrijf te kunnen realiseren.

Door een technische fout op de site www.ruimtelijkeplannen.nl was de tekst van de aanduiding ‘maatvoering’ weg gevallen. Op de plek van ‘vrije tekst’ had moeten staan: ‘aantal recreatieappartementen’. Het aantal recreatieappartementen dat is toegestaan is maximaal 2.

Conclusie
Het bestemmingsplan wordt naar aanleiding van de zienswijze gewijzigd vastgesteld.

86. Buren 18, 8745 NB Longerhouw.

Namens belanghebbende en de bewoners van het naastgelegen woonperceel is een zienswijze ingediend die door beide partijen is ondertekend. In het vigerende bestemmingsplan 'Dorpen Noord/West gemeente Súdwest-Fryslân' rust op het perceel Buren 30 de bestemming 'Agrarisch'. In het ontwerpbestemmingsplan 'Buitengebied Súdwest-Fryslân – I' is het perceel Buren 30 bestemd als 'Wonen - Woonboerderij'. Belanghebbenden willen graag de bestemmingsgrens tussen beide percelen aanpassen zodat de minimale afstand tussen de bestemming 'Agrarisch' en de bestemming 'Wonen – Woonboerderij' 25 meter bedraagt. Door de afstand van 25 meter te waarborgen wordt de agrarische bedrijfsactiviteiten niet beperkt.

Reactie gemeente
Het perceel Buren 18 en het perceel Buren 30 liggen in de bebouwde kom van Longerhouw. Voor beide percelen is nu het bestemmingsplan 'Dorpen Noord/West Súdwest-Fryslân' van toepassing. Beide percelen hebben de bestemming 'Agrarisch'.

Met het oog op een uniforme juridisch planologische regeling voor alle agrarische bedrijven in de gemeente Súdwest-Fryslân, worden alle agrarische bedrijven/percelen in het bestemmingsplan Buitengebied opgenomen. Voor het gehele buitengebied is een nieuw bestemmingsplan Buitengebied in procedure gebracht.

Beide percelen liggen in het plangebied van het bestemmingsplan 'Buitengebied Súdwest-Fryslân – I'. Het bestemmingsplan 'Buitengebied Súdwest-Fryslân – I' is een actualisatie en harmonisatie van de bestaande bestemmingsplannen buitengebied. Gelet op het feit dat er geen agrarische bedrijfsactiviteiten (meer) plaatsvinden op het perceel Buren 30 heeft dit perceel de bestemming 'Wonen – Woonboerderij'. Om te voorkomen dat de agrarische bedrijfsactiviteiten op het naastgelegen perceel, Buren 18, worden belemmerd, wordt het bestemmingsvlak 'Wonen – Woonboerderij' van het perceel Buren 30 verkleind. De afstand tussen het bestemmingsvlak en de ligboxenstal wordt in de nieuwe situatie 25 meter.

Conclusie
Het bestemmingsplan (verbeelding) wordt naar aanleiding van deze zienswijze aangepast.

87. Arkum 4, 8765 PB te Tjerkwerd.

Belanghebbende hebben een biologisch melkveebedrijf. Gelet op de extensieve bedrijfsvoering mag een biologisch melkveebedrijf weinig vee per hectare houden en is men gebonden aan 170kg stikstof per hectare uit dierlijke mest.
Een biologisch melkveebedrijf mag geen overbezetting hebben in de stal. Men wil langzaam groeien en heeft daarom op de datum van vaststelling van het bestemmingsplan niet het gewenste aantal koeien, terwijl men wel beschikt over een milieutoestemming om meer dieren te houden.

Nu de vaststellingsdatum van het bestemmingsplan de peildatum is voor het aantal koeien dat gehouden mag worden, wordt de mogelijkheid om in de toekomst nog te groeien weggenomen. Terwijl de gemeente had toegezegd de latente in stand te laten.

Belanghebbende vraagt de overheid in zijn algemeen om de agrarische sector niet alleen met woorden, maar ook met daden te steunen.

Reactie gemeente
Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.
Zoals uit voorgaande blijkt is de feitelijke situatie op een bedrijf tijdens de vaststelling van een bestemmingsplan leidend. Dit houdt niet in dat daarmee de milieu- en/of de natuurtoestemming in de vorm van melding Activiteitenbesluit of Wnb-vergunning voor zover van toepassing komen te vervallen. Een onherroepelijke milieu- en/of natuurtoestemming is en blijft onaantastbaar tenzij deze op last van een gerechtelijk bevel moet worden ingetrokken.

Als op grond van de milieu- en/of natuurtoestemming meer dieren mogen worden gehouden dan er op de vaststellingsdatum aanwezig zijn en er sprake zou zijn van ‘latente ruimte’ dan komt die met het vaststellen van het bestemmingsplan dus niet te vervallen. De beslissingsbevoegdheid voor de natuurtoestemming ligt bij de provincie. Hierover kan de gemeente geen besluit nemen. De gemeente is het bevoegd gezag inzake de Wet milieubeheer en/of het Activiteitenbesluit.
Belanghebbende beschikt over een melding Activiteitenbesluit. Een milieumelding op grond van het Activiteitenbesluit kan niet door de gemeente worden ingetrokken.
De vergunde milieu- en/of natuurtoestemmingen voor het bedrijf blijven in stand en worden dus gerespecteerd.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

88. Kerkhoflaan 9, 8723 BW Koudum

Namens belanghebbende wordt gevraagd om in het nieuwe bestemmingsplan een grotere oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken binnen de bestemming 'Wonen' toe te staan. Belanghebbende heeft een beroep/bedrijf aan huis. Belanghebbende oefent ter plaatse een dienstverlenend bureau voor energie- en installatieadvies uit.

Op grond van het vigerende bestemmingsplan is het toegestaan om een bedrijf aan huis uit te oefenen. Voorwaarde is dat de bedrijfsvloeroppervlakte die voor de uitoefening van de bedrijfsactiviteiten binnen de bestemming 'Wonen' niet meer mag bedragen dan 30% van de totale begane vloeroppervlakte van de woning inclusief aan- en bijgebouwen tot een maximum van 50m^2.
Namens belanghebbende wordt gevraagd de maximale bedrijfsvloeroppervlakte te vergroten tot 80m^2. Door de toenemende vraag naar installatieadviezen is het bedrijf gegroeid en heeft het adviesbureau meerdere werknemers in dienst. In verband met een betere en efficiëntere huisvesting van het bedrijf wordt namens belanghebbende verzocht dit perceel op grond van het onderhavige bestemmingsplan een grotere oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken toe te staan.

Reactie gemeente
Het bestemmingsplan Buitengebied Súdwest-Fryslân-I is een actualisatieplan. In principe worden nieuwe ontwikkelingen niet meegenomen. Een uitzondering wordt gemaakt wanneer bij een nieuwe ontwikkeling de ruimtelijke onderbouwing reeds is ingediend en de reacties in het kader van vooroverleg zijn verwerkt. Uit een ruimtelijke onderbouwing moet, met het oog op alle relevante omgevingsaspecten, blijken dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

De gewenste uitbreiding is een nieuwe ontwikkeling waarvoor geen concrete aanvraag omgevingsvergunning inclusief een goede ruimtelijke onderbouwing is ingediend. Hoewel in de zienswijze op enkele omgevingsaspecten is ingegaan is er geen sprake van een goede ruimtelijke onderbouwing.

In de zienswijze wordt slechts ingegaan op de vereiste afstand tot andere woonpercelen, de verkeersaspecten en de landschappelijke inpassing. De overige omgevingsaspecten worden niet omschreven. Los van het feit dat een korte omschrijving van deze drie genoemde omgevingsaspecten wordt gegeven is er sprake van een nieuwe ontwikkeling die niet zonder meer kan worden opgenomen in het onderhavige bestemmingsplan.

Door het vergroten van de schuur ten behoeve van het huisvesten van de bedrijfsactiviteiten en het realiseren van meer werkplekken voor de medewerkers is er geen sprake meer van een beroep – of bedrijf aan huis dat door de bewoner van de woning ter plaatse wordt uitgeoefend. De schuur staat vrijstaand op het perceel waardoor er in principe een zelfstandig bedrijf is ontstaan.

De ruimtelijke afweging die in dit kader feitelijk moet worden gemaakt is daarmee anders dan in de zienswijze gesuggereerd wordt. In feite wordt in de zienswijze gevraagd op de locatie een zelfstandig (dienstverlenend) bedrijf mag/kan worden gevestigd.

Hiervoor is veel bredere afweging nodig en is er in feite sprake van een nieuwe ontwikkeling die niet past binnen de bestemming 'Wonen'.
Ondergeschikt aan de hoofdfunctie wonen is een aan-huis-verbonden beroep mogelijk.

Op grond van artikel 1,lid 5 is een aan-huis-verbonden beroep of bedrijf een dienstverlenend beroep dat op kleine schaal in een woning en/of daarbij behorende bijgebouwen wordt uitgeoefend, waarbij de (bedrijfs)woning in overwegende mate haar woonfunctie behoudt en de desbetreffende beroepsuitoefening een ruimtelijke uitstraling heeft die in overeenstemming is met de woonfunctie.

In de specifieke gebruiksregels binnen de bestemming 'Wonen' is, om te voorkomen dat ter plaatse een zelfstandige bedrijfsactiviteit wordt ontwikkeld, de maximale vloeroppervlakte beperkt tot 30% van het totale vloeroppervlak van de begane grondvloeroppervlakte (inclusief bijbehorende bouwwerken) tot een maximum van 50m^2.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

89. Nijebuorren 14A, 8584 WT Hemelum

Namens belanghebbende wordt gevraagd om het onderhavige bestemmingsplan ten opzichten van het zijn perceel te wijzigen en een bedrijfswoning mogelijk te maken binnen de bestemming ‘Bedrijf’.

Belanghebbende heeft het perceel recent aangekocht ten behoeve van de opslag van materiaal voor zijn bedrijf. Belanghebbende oefent geen bedrijfsactiviteiten uit ter plaatse maar in hoofdzaak op locatie bij zijn opdrachtgevers.
Namens belanghebbende wordt in de zienswijze aangegeven dat de vestiging van het bedrijf tot milieucategorie 1 en/of 2 behoort en dat het realiseren van de bedrijfswoning geen belemmeringen oplevert voor de bedrijven en woningen in de directe omgeving. Ook ten aanzien van het omgevingsaspect verkeer worden geen belemmeringen verwacht.

Namens belanghebbende worden twee opties aangegeven. Zo wordt voorgesteld de bedrijfswoning in te passen in de bestemming ‘Bedrijf’ of het perceel de bestemming ‘Wonen’ toe te kennen met de functieaanduiding ‘opslag’.

Reactie gemeente

Het bestemmingsplan Buitengebied Súdwest-Fryslân-I is een actualisatieplan. In principe worden nieuwe ontwikkelingen niet meegenomen. Een uitzondering wordt gemaakt wanneer bij een nieuwe ontwikkeling de ruimtelijke onderbouwing reeds is ingediend en de reacties in het kader van vooroverleg zijn verwerkt. Uit een ruimtelijke onderbouwing moet, met het oog op alle relevante omgevingsaspecten, blijken dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

De gewenste bedrijfswoning is een nieuwe ontwikkeling waarvoor geen concrete aanvraag omgevingsvergunning inclusief een goede ruimtelijke onderbouwing is ingediend. Hoewel in de zienswijze op enkele omgevingsaspecten is ingegaan is er geen sprake van een goede ruimtelijke onderbouwing.

In de zienswijze wordt slechts ingegaan op de vereiste afstand tot andere woonpercelen, de verkeersaspecten en de landschappelijke inpassing. De overige omgevingsaspecten worden niet omschreven. Los van het feit dat een korte omschrijving van deze drie genoemde omgevingsaspecten wordt gegeven is er sprake van een nieuwe ontwikkeling die niet zonder meer kan worden opgenomen in het onderhavige bestemmingsplan.

Op het perceel was een installatiebedrijf gevestigd en werd deze locatie uitsluitend gebruikt voor de opslag van materiaal. Uit de zienswijze blijkt dat belanghebbende het feitelijke gebruik wil voortzetten. De bedrijfsloods is uitsluitend bedoeld ten behoeve van de opslag van materiaal voor het bedrijf.
Er is geen directe noodzaak voor een bedrijfswoning ten behoeve van een installatiebedrijf. De werkzaamheden vinden op locatie plaats.

Op grond van artikel 1.11 van het onderhavige bestemmingsplan is een bedrijfswoning een woning in of bij een gebouw of op een terrein, kennelijk slechts bedoeld voor (het huishouden van) een persoon, wiens huisvesting daar, gelet op de bestemming van het gebouw of het terrein, noodzakelijk is.
Ook ten behoeve van een opslagfunctie is geen noodzaak om op het perceel te moeten wonen.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

90. Eemswouderlaan 5, 8765 LT Tjerkwerd

De Maatschap citeert uit de toelichting waarin wordt aangegeven dat er zowel op grond van de bestaande – als op grond van de nieuwe stikstofregeling mogen er geen uitbreidingen van agrarische bedrijven plaatsvinden waarbij sprake is van een toename van stikstofdepositie.

Vervolgens wordt geciteerd uit 3.1.1.5 van de toelichting waarin wordt aangegeven dat de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie het uitgangspunt is voor het bestemmingsplan.
Voor de uitbreiding van het bedrijf heeft men een omgevingsvergunning ontvangen, dit is in overeenstemming met de milieutoestemming. Het bedrijf heeft geen natuurtoestemming in de vorm van een Wnb-vergunning. Aangegeven wordt dat geen natuurtoestemming nodig was.

De Mts. is onzeker of de verleende milieutoestemming voldoende in het bestemmingsplan is opgenomen en dat de rechten van het bedrijf voldoende gewaarborgd zijn.

Reactie gemeente

In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus

extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

91. Stationswei 21, 8722 HC Molkwerum

Namens belanghebbende is een zienswijze ingediend die betrekking heeft op de volgende thema's:

Beleid

Namens de belanghebbende wordt aangegeven dat het bestemmingsplan zou zijn gebaseerd op oud beleid en daarom geen of onvoldoende rekening houdt met de huidige ontwikkelingen binnen de agrarische sector. Met name op het gebied van de stikstofproblematiek en voorschriften met betrekking tot de natuur en natuurontwikkeling. Namens de Mts. wordt de vrees uitgesproken dat het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de beleidskeuzes van de provincie zoals deze in de Omgevingsverordening is opgenomen. Hierdoor zou het bestemmingsplan belemmerend kunnen werken voor eventuele toekomstige ontwikkelingen van het agrarisch bedrijf.

Stikstof

De Mts. beschikt over een onherroepelijke Nb-vergunning, deze is niet opgenomen in Bijlage 7 behorende bij de planregels. Men is van mening dat de bestaande rechten van het bedrijf op deze wijze niet of onvoldoende zijn gerespecteerd. Hierdoor zal na de vaststelling van het bestemmingsplan een onredelijke – en onwerkbare praktijk ontstaan voor het bedrijf. Hierdoor ontstaat een situatie die ernstig in strijd is met de rechtszekerheid. De voorgestelde regeling in de planregels van het bestemmingsplan is onrechtvaardig, in strijd met de rechtszekerheid en biedt absoluut onvoldoende perspectieven voor agrariërs gelet op de ontwikkelingen die landelijk op stapel staan.

Gebruiken en (laten) gebruiken van gronden

De Mts. kan zich niet vinden in de beperking die voortvloeit uit de planregels met betrekking tot het gebruiken of laten gebruiken van gronden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden. Deze planregel geeft een extra beperking die niet noodzakelijk is. Overigens zijn deze regels ook niet handhaafbaar.

Mogelijkheden voor caravanstalling en kleinschalige recreatie

Belanghebbende wil graag de planologisch mogelijkheid verkrijgen om de loods te verlengen op de plaats waar zich nu de sleufsilo's bevinden ten behoeve van caravanstalling. Naast de mogelijkheid om caravans wordt gevraagd naar de mogelijkheden om een recreatieve neventak te realiseren.

Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur

Bij het opstellen van het bestemmingsplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de agrariërs in het algemeen in het plangebied. Met name de gelet op de onzekerheden voor de agrariërs op dit moment met betrekking tot de stikstofproblematiek en de mogelijkheden voor hun bedrijfsvoering in de toekomst. Het bestemmingsplan is in strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Reactie gemeente

Beleid
Onderhavig bestemmingsplan is een actualisatie en harmonisatie van de nu geldende bestemmingsplannen. In de zienswijze wordt verwezen naar toekomstig beleid zoals de Omgevingsverordening van de provincie. De Omgevingsverordening is dan wel vastgesteld maar is nog niet in werking getreden en is daarmee nog geen vastgesteld beleid. Overigens komt het ruimtelijk beleid zoals dit is opgesteld in nu geldende Verordening Romte Fryslân in grote lijnen overeen met het toekomstig beleid zoals nu is vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ten aanzien van het stikstofbeleid is de provincie afhankelijk van het landelijk beleid in deze.

Stikstof
In algemeenheid valt aan te geven dat het opnemen van een zogenaamde stikstofregel in bestemmingsplannen in de afgelopen jaren lastig is gebleken. De landelijke stikstofregels veranderen meer dan eens en tot op heden is er nog geen landelijke duidelijkheid over hoe om te gaan met stikstofdepositie op basis van de natuurwetgeving. Dat zorgt er ook voor dat het opnemen van de juiste of optimale stikstofregels voor in je bestemmingsplan ook erg lastig is.
In een bestemmingsplan is het vereist om een stikstofregel op te nemen. Dat heeft dan alleen te maken met het bestemmingsplan om daarmee te kunnen onderbouwen of er milieueffecten uitgaan vanuit het bestemmingsplan. Een stikstofregel in een bestemmingsplan verandert dan ook niets aan de bestaande natuurrechten die iemand heeft op basis van de Wet natuurbescherming. Voor de natuurtoestemmingen is de provincie Fryslân namelijk het bevoegde gezag. De gemeente is dat niet. Een gemeente kan dus ook niet in een bestemmingsplan stikstofrechten die de provincie heeft gegeven afnemen. Als agrarische gemeente willen wij dat uiteraard ook niet.

Voor wat betreft stikstof en het bestemmingsplan is het goed te weten dat de stikstofregel alleen maar aan de orde is als iemand wil gaan uitbreiden/nieuwe ontwikkeling wil gaan doen. Want alleen dan is er een toets aan het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld een nieuwe stal. Indien er een natuurtoestemming is van de provincie, zal het bestemmingsplan niet beperkend zijn voor wat betreft stikstof. Daarbij hebben wij in het bestemmingsplan ook opgenomen dat er geen sprake is van stikstofemissie als de ontwikkeling misschien wel stikstofemissie veroorzaakt, maar dat er geen depositie op een (overbelast) beschermd natuurgebied is. Als een beschermd gebied niet (extra) wordt belast, dan ziet het bestemmingsplan dit sowieso niet als stikstofemissie (artikel 1.74 onder 2). Dus extra activiteiten (gebruik of bouwen) die op basis van de nieuwste AERIUS-calculator geen stikstofdepositie laten zien op beschermde gebieden, zijn in de ogen van het bestemmingsplan dus geen stikstofemissie. Die kunnen dus (als er ook aan de andere regels van het bestemmingsplan wordt voldaan).

Als gemeente hebben wij langere tijd moeten zoeken en nadenken over een goede stikstofregel in onze bestemmingsplannen. In de afgelopen jaren is uit meerdere

uitspraken van de Raad van State namelijk duidelijk geworden dat een goede stikstofregel in het bestemmingsplan niet makkelijk is. Onze stikstofregel is na bestudering van de verschillende uitspraken en buitengebied-bestemmingsplannen van andere gemeenten zo opgebouwd dat wij daarmee in onze ogen recht doen aan de verschillende belangen. Uiteindelijk willen wij een goed bestemmingsplan vaststellen waarbij wij ook recht doen aan de natuurtoestemming. Dat hebben wij nu gedaan in onze ogen.

Zoals de Afdeling standaard overweegt dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan de feitelijke, planologische legale situatie als referentiesituatie te beschouwen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:1110). Dit wordt dan ook in dit bestemmingsplan als uitgangspunt en hoofdregel geformuleerd. Dat deze hoofdregel in de praktijk onwenselijk kan zijn begrijpen wij, maar voor ons is het van belang dat wij in ons bestemmingsplan een goede hoofdregel vaststellen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is dan bijlage 7 waarin de bedrijven zijn opgenomen met een verleende Wnb-vergunning (of verleende omgevingsvergunning met een verklaring van geen bedenkingen op basis van de Wnb) welke ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk was en waar een passende beoordeling aan ten grondslag heeft gelegen (o.a. ECLI:NL:RVS:2020:684). Een Wnb-vergunning (of afgegeven vvgb) welke op basis van de PAS-wetgeving passend is beoordeeld mag hiervoor niet gebruikt worden en kan niet opgenomen worden in bijlage 7. Ook niet indien dit onherroepelijke vergunningen zijn. Voor de vaststelling van een bestemmingsplan (ruimtelijke spoor) is dit niet toegestaan (ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 36 e.v.).

Conclusie is dat de artikelen inzake de vraag of er sprake is van toename van stikstofdepositie in het bestemmingsplan dusdanig zijn opgebouwd dat wij daarmee zoveel mogelijk recht doen aan de natuurtoestemmingen die er zijn. Wij zien geen mogelijkheden of goede andere voorbeelden op welke wijze wij deze bepalingen zouden kunnen aanpassen zonder dat hierbij de houdbaarheid van de bepaling onder druk komt te staan.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Gebruik van gronden en bouwwerken
In de zienswijze komt naar voren dat artikel 3.5 onder j en 1.7 van de planregels een onnodige beperking van het gebruik inhouden. De regel zou namelijk ook gelden voor agrarische cultuurgrond die dezelfde bestemming behoudt. Allereerst merken wij op dat de zienswijze in plaats van artikel 1.7 de begripsbepaling van toename van stikstofemissie zal bedoelen (artikel 1.74). Dit beschouwen wij als een kennelijke schrijffout.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, waarbij er sprake is van stikstofemissie vanuit deze gronden en/of

bouwwerken, als strijdig gebruik wordt beschouwd (o.a. artikel 3.5 onder j). In artikel 1.74 staat de begripsbepaling wanneer er in het kader van het bestemmingsplan sprake is van “toename van stikstofemissie”. Hieruit komt naar voren dat als er niets op de bedrijfslocatie verandert, er ook geen toename van stikstofemissie aan de orde is (in het kader van het bestemmingsplan). Dus deze regel is pas aan de orde in het geval er een wijziging op het perceel gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de bouw van een extra stal.

In dat geval wordt er pas gekeken naar of deze stal extra stikstofdepositie heeft op een overbelast beschermd natuurgebied. Is het antwoord hierop nee, dan is er op basis van de definitie van het bestemmingsplan geen toename van stikstofemissie. Ook in die gevallen zal de stikstofregel dus geen belemmering opleveren. Mocht er wel een toename zijn, dan kan worden teruggevallen op de natuurtoestemming en wordt op basis daarvan bekeken of er een extra toename van stikstof is ten opzichte van deze natuurtoestemming.

Naast de bouwpercelen, worden de weilanden nabij een boerderij ook agrarisch gebruikt. In de zienswijze wordt gesteld dat door de begripsbepaling van onze stikstofregel dit gebruik ook mogelijk een toename van stikstofemissie inhoudt en daarmee dat het bestemmingsplan onnodig beperkend is.
Wij zijn het hier niet geheel mee eens. De eerste vraag is namelijk of er daadwerkelijk stikstofdepositie zal zijn op een (overbelast) beschermd natuurgebied bij het gebruik van die gronden. Dat zal in de meeste gevallen niet aan de orde zijn. Maar los daarvan beogen wij met onze bestemmingsplanregel niet om (mogelijk) beperkend te kunnen zijn. Wij zien daarom aanleiding om voor de duidelijkheid de strijdig gebruiksbepaling van artikelen 3.5 en 4.5 waarin stikstofemissie als strijdig gebruik wordt aangemerkt, aan te passen (waarbij de onderstreepte delen zijn toegevoegd). Hierbij koppelen wij deze emissie aan een ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee is in onze ogen tegemoet gekomen aan de gevraagde aanpassing in de zienswijze en doen wij recht aan de agrarische percelen die in de voorgaande bestemmingsplannen ook een agrarische bestemming hadden (en zo werden gebruikt).

“het gebruiken en laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken voor een ruimtelijke ontwikkeling, waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende gronden en/of bouwwerken. Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in ieder geval niet verstaan het gebruik van onbebouwde agrarische gronden voor bemesten.”

Conclusie
Dit deel van de zienswijze zal worden overgenomen. De planregel zal worden aangevuld.

Alle Wnb-vergunningen opnemen in bijlage 7
In de zienswijze wordt het verzoek gedaan om alle onherroepelijke Wnb-vergunningen in bijlage 7 op te nemen. Ongeacht of deze middels de PAS-wetgeving tot stand zijn gekomen.

Zoals hierboven al is omschreven is onze hoofdregel en de uitzondering in bijlage 7 zo opgesteld dat het de rechterlijke toets kan doorstaan. Indien wij alle Wnb-vergunningen gaan opnemen in bijlage 7, dus ook de PAS-vergunningen, dan is het niet zeker of deze bijlage (in een rechtszaak) in stand kan blijven. De bedrijven die nu in bijlage 7 zijn opgenomen komen daarmee dus in een minder zekere positie terecht.

Daarnaast zal dit ook geen andere situatie (of verbeterde positie) opleveren dan dat er nu al aan de orde is op basis van het bestemmingsplan. Zoals al eerder is gesteld zijn wij van mening met dit bestemmingsplan recht te doen aan de natuurtoestemmingen die er liggen. Het zal dus geen toegevoegde waarde hebben om deze andere Wnb-vergunningen op te nemen in bijlage 7. In bijlage 7 nemen wij uitsluitend de onherroepelijke natuurtoestemmingen op die niet middels de PAS passend zijn beoordeeld conform de eerder genoemde rechtspraak.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Nieuwe Wnb-vergunningen in bijlage 7
In de zienswijze wordt gesteld dat, als er na de vaststelling van het bestemmingsplan een nieuwe Wnb-vergunning wordt verleend, het bedrijf zelf zorg moet dragen om deze nieuwe vergunning in bijlage 7 van het bestemmingsplan te krijgen. In de zienswijze wordt tevens aangegeven dat hiervoor het bestemmingsplan moet worden gewijzigd en dat hiermee hoge kosten voor de ondernemer aan de orde zijn.

Ook in dit geval is het goed te beseffen dat er slechts een toets aan het bestemmingsplan aan de orde is, indien er een nieuwe ontwikkeling gepland is. Pas dan zal er aan het bestemmingsplan worden getoetst. De acute noodzaak om de nieuwe verleende Wnb-vergunning per direct op te laten nemen in bijlage 7 van het bestemmingsplan is daarmee dan ook niet aanwezig in onze ogen. Dat is pas mogelijk relevant indien er op korte termijn nog een nieuwe ontwikkeling beoogd is. Maar in dat geval zal dit bestemmingsplan niet belemmerd zijn indien er een natuurtoestemming ligt.

Los daarvan is het goed te weten dat er wettelijk gezien uiterlijk binnen 5 jaar (na vaststelling van een bestemmingsplan) een geactualiseerd bestemmingsplan moeten komen. Dat zal per 1 januari 2024 een Omgevingsplan gaan heten (onder de Omgevingswet). Deze nieuwe wet verplicht gemeenten om minimaal elke 5 jaar het Omgevingsplan te actualiseren.

De nieuwe verleende Wnb-vergunningen worden dus bij die actualisatie automatisch (en gratis voor de bedrijven) opgenomen in bijlage 7. Het is goed denkbaar dat een actualisatie ook sneller dan deze 5 jaar aan de orde is. In die zin is het dus niet nodig om als agrarisch bedrijf zelf een wijziging op het bestemmingsplan op te starten (en te betalen) om daarmee de vergunning in bijlage 7 te krijgen. Dat gebeurt door de actualisatieplicht namelijk al automatisch. En de kans wordt klein geacht dat er in de periode tussen het verkrijgen van de nieuwe Wnb-vergunning en de actualisatie van het bestemmingsplan nog nieuwe ontwikkelingen bij een bedrijf zijn (waarbij stikstofemissie aan de orde kan zijn). Indien die er al zouden zijn, dan voorziet ons bestemmingsplan hier ook in aangezien wij recht doen aan de natuurtoestemmingen.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Caravanstalling en kleinschalige recreatie
Het bestemmingsplan Buitengebied Súdwest-Fryslân-I moet worden gezien als een actualisatieplan. In principe mogen nieuwe ontwikkelingen niet meegenomen worden. Een uitzondering wordt gemaakt wanneer bij een nieuwe ontwikkeling de ruimtelijke onderbouwing reeds is ingediend en de reacties in het kader van vooroverleg zijn verwerkt.
De gewenste uitbreiding van de bestaande loods ten behoeve van caravanstalling is een nieuwe ontwikkeling. Hiervoor is geen aanvraag omgevingsvergunning inclusief ruimtelijke onderbouwing ingediend. Zoals aangegeven maakt dit bestemmingsplan geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk die niet passen binnen de geldende en toekomstige bestemming. Caravanstalling is geen agrarische activiteit.
Daarnaast is de bouw van een caravanstalling geen beheer- of sanitaire voorziening. Binnen de bestemming ‘Agrarisch’ kan uitsluitend een omgevingsvergunning worden verleend voor een agrarische activiteit, of wel het te bouwen bouwwerk moet voor het agrarisch bedrijf noodzakelijk zijn.
In het bestemmingsplan is wel een bevoegdheid opgenomen om in afwijking van de gebruiksregels in het bestemmingsplan een omgevingsvergunning te verlenen voor het gebruik van gronden en gebouwen voor niet-agrarische bedrijvigheid.
Ook is in het bestemmingsplan een afwijking opgenomen om een kleinschalig kampeerterrein te realiseren, mits aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. Gelet op het feit dat hiervoor geen aanvraag is ingediend die voldoende is onderbouwd, kan deze gewenste ontwikkeling niet in het bestemmingsplan worden opgenomen.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
Onderhavig bestemmingsplan respecteert de milieurechten en natuurtoestemmingen van het bedrijf. Het bestemmingsplan regelt de

planologische (bouw)mogelijkheden. Een onherroepelijke milieurecht kan met een bestemmingsplan niet worden beperkt. Ook een onherroepelijke natuurtoestemming kan met een bestemmingsplan niet worden weggenomen. De gemeente is niet het bevoegd gezag inzake natuurtoestemmingen, deze ligt bij de provincie. De belangen van het agrarisch bedrijf worden met dit bestemmingsplan gerespecteerd, er is daarom ons inziens geen sprake van onbehoorlijk bestuur.

Conclusie
De zienswijze zal niet worden overgenomen.